

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 80 korona. Félévre 44 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépírói és Munkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 785. Kiadóhivatal 708.

Ütközet előtt.

Budapest, szeptember 27.

Ugy látjuk, hogy a közvéleményt tulajdonos abszorbeálják a kulcslyukon kiszűrődő hangütemek. Erdeménél nagyobb figyelmet tulajdonít titkoknak, melyeket, állítólag a kulcslyuk mögött vonszoltak a lámpák elé. Máskor semmi megrovandót nem látnánk ebben a kandidálásban; mert mi is valljuk, hogy a fórumon lepergő események minden változatára nem lehet eléggé éles világosságot vetíteni. Most azonban az ország olyan nagy érdekeiről van szó, hogy vétek minden figyelmet, minden gondolatot ide nem koncentrálni. Frivolitás személyi kérdéseket megpendíteni akkor, mikor az ország anyagi sorsáról évtizedekre döntenek. És most erről van szó.

A kiegyezés az a probléma, melyet meg kell oldani, s amelynek megoldásától függ: hét sovány vagy hét kövér esztendő szakad-e ránk. Egyelőre nem parlament áll parlamenttel szemben, hanem kormány küzd kormány ellen. Valószínű, hogy a döntést szülő ütközet most fog lefolyni.

Nem látszik fölöslegesnek annak megállapítása, hogy milyen magaviselet követendő a magyar kormányval szemben. A kormány: néhány ember. Igaz, talentumos, tudományos ember; de mégis

csak pár szál ember, kinek erő, sulyt, hatalmat csak a nemzet adhat. Harcolhat úgy a kormány, mint semmiféle mesebeli vitéz nem harcolt; előveheti a legélesebb argumentumait, alkalmazhatja a legszebb fintákat: — sokra nem megy, ha osztrák ellenfele a háta mögé néz s azt látja, hogy itt marakodnak, vizálykodnak, személyeskednek.

Az osztrák kormány csodaerejének nyitja az, hogy az a Babel odaát nyomban komor római légióvá alakul át, ha a magyar érdekek ellen vezetik. Igazán csodálatos, hogy ezt a hihetetlenül szimpla taktikát még mi nem tudtuk elsajátítani. A mi vezéreink, míg egyrészt a hadi-plánum kidolgozásával és végrehajtásával vannak elfoglalva, addig másrészt erejük javát arra kell fordítaniok, hogy seregükben némi rendet, némi egységet teremtsenek. Hogy ez mennyire békítő és energiakoptató: csak az tudja, kit életében valaha elülről és hátulról is megtámadtak s így mind a kétfelől védekeznie kellett.

Mi nem tartozunk azok közé, kik ezt a kormányt kritikánktól megkíméltük volna. Még akkor, amikor rózsaszirmokon járt és zsemlye helyett babért szerviroztak reggelijéhez s viz helyett nektárt itattak vele: már akkor figyelmeztettük, hogy politikája gyakran letér a nemzet-szabta nyomról. Ma is az a vélekedésünk, hogy az atyauristen még nem te-

remtett olyan kormányt, melyhez a bírálóknak nem szabadna férköznie; sőt határozottan állítható, hogy legveszedelmesebb az országra az a kabinet, melynek minden tette-szava a dicsérő zsolozsmákba ful.

Vannak azonban periódusok, amikor lábhoz kell eresztetni minden fegyvert. Ehhez a kormányzati időszakokhoz talán a háborus állapotot lehetne hasonlítani. Mikor a háboru kitör, a parlament kapuit bezárják — nehogy a szó zavarólag vegyüljön el a tettek zajába. A bíráló, a dicsérő, a döntő befogja a száját — tartogatván akkorára a vélekedését, mikor a tettek ideje lejárt és a tettekéről a cselekvők beszámolnak. Ilyen a stádium ma a kormányval szemben. A kormány ma hadat visel; meg kell várunk, míg visszatér s azt mondja: „győztem“ vagy „legyőztek“.

De mi okolná meg tulajdonképen, hogy a kormány lába közé kölönczött dobjanak? Hogy a kiegyezési tárgyalásokban nem védelmezi meg kellőképen a magyar álláspontot? Ez lenne az egyetlen tény, mely megokolta tenné a vádat, a lármát. De erről szó sem lehet; mert arról, hogy a kormány milyen pozíciókat foglalt el, milyeneket adott föl, meddig üzte vissza az ellenséget, melyik pontig hátrált ő: erről biztos tudomása kivüle nincs senkinek. Az effajta

Az Obokyak átka.

Írta: Garvay Andor.

(Utánnomás illus.)

Nagy, sulyos átok terhe nehezedett egykor az Obokyak híres, nevezetes nemzetségére. És meg is maradt a csinálmány rajtuk hosszú, százas időkig.

Valami csavargó krónikás-diák, utóbb írásba szedte a históriát. Innen tudom a történetet; s ha meghallgatiák, elmondom töviről-hegyre híven, ugy, ahogyan történt.

Vérebek csaholása, kiáltók harsogása, vídám össze-vissza harci zaj veri fel a gómori ösrengetegek szendergő visszhangját. Dicsőségesen országló, nagy Mátyás királyunk mulatja magát a hajzában, levetvén lelkéről egy pár pihenő órára országok gondját, nemzetet vezérlő töviskoronás dicsőségét. És erdő-mező, hegy-völgy, berek, csak ugy zeng hangos hujahótól.

Egyszerre fönt a lankás pagonyban megrecsessen az ág s mindjárt utána meginog az egész növendékerdő, mintha orkán seperne rajta keresztül. Tompa, nehéz csapások dobogása hallatszik a sürfülből, s végre kitörtet a tisztásra, fujva, tajtékzó haraggal egy óriás, bozontos bölény.

A világosságtól egy pillanatra megtorpan a vad s rövid, szagatott bömbölést hallat; azután tehetetlen, böszült dühében felturja szarvával maga körül a gyept.

A bestia ellenséget sejtett valahonnan, és ösztöne nem csalta meg. Egy hirtelen recsenessel szétcsapódott ugyanis a cserjés, s a

sűrű szederinda hálón, egy fölgyult ábrázatu, bürzökés vadász erőszakolta tagjait keresztül.

A lovag láthatólag a vad nyomát kutatta, de a hirtelen találkozástól egy pillanatra mégis meghökölt. Meglepetése azonban, csak egy szempillantásig tartott, azután mindjárt dobásra emelte a gerelyt. Csakhogy a vad nem várta be a késő támadást, hanem egy rettentő szökéssel vakon a vadásznak rohant.

Az összeütközés iszonyu volt. Az elbukó lovag kezében derékon kettéropant a vaskos lándzsanyél a szörnyű ütéstől, testén pedig böszült iramban gázolt keresztül a véres szemű, tajtékzó szörnyeteg.

A lovag hirtelen föl akart ugrani fektéből, de lába elcsuszott a nyirkos gyepon és ujra elbukott, épen az állat lábai előtt.

A játék most már élet-halálra ment. Ebben a szörnyű, istent kísértő pillanatban végre, épen szemben a rohanó bölénnyel, egy lányosarcu, karsu legényke törtetett ki a térre nagy lihegve. Fegyvertelen volt ő is, mint a másik, csupán csak derékövén függött egy pöttönke, kurta tör. Olyan, amilyet a nemes apródok viselnek.

A fiu egy pillantással látta a veszélyt és tehetetlen, ájult kétségbeesésében, elébe vetette magát a vadnak. Hajmeresztő, örült vállalkozás volt; s a képtelen, szörnyű küzdelem, halálos csendben folyt le.

A bölény leszeggett fejével rohant uj ellenének és vakon felé dőlt. A fiu azonban villámgyors mozdulattal félreszökken s mindkét kezével megragadta az állat hatalmas szarvait. A vad felbődült és szilaj erővel rázta meg bozontos füstökét, hogy kényelmetlen új terhét leveesse.

A fiu teste ugy kivágódott, mint az ostor

suhogója, hanem azért rajt maradt a bestia nyakán, mint a csapó a karikáson, s alig hogy lába a földet érte, talpra szökkenett ujra, mint a macska; kezében megvillant a tör és lecsapott.

Hatalmas, fekete-piros vérsugár lövelt fel a magasba; a vad felhőrdült, azután térdre bukkott.

A tör még egyet villant, s a szörnyeteg, egész hosszában elnyult mozdulatlan, a zombékos, sáros gyepon.

Hanem akkor aztán a legényke is odarokadt szépen, melléje a fiúba.

A megmentett lovag csak erre rémült meg aztán igazán. Ijedten futott oda az elalélthoz és gyöngéd aggódással kérdezte:

— Az istenért! Megsebesültél gyermek?

Amaz előbb megtörülte verejtékező homlokát a zekéje ujjával s csak azután felelt; bágyadtan, alig hallhatóan, de mosolyogva:

— Nem! Semmi... semmi bajom felség. Csak elcsigázott egy kicsit ez a bestia. De te uram?! Nem történt valami bajod?

— Nem, fiam. Éppen idején érkeztem, hogy megmentsem a királyt.

— Óh felség! — szabadkozott a fiu szemérmes pirulással, de büszkén felragyogó tekintettel.

— Sohse szerénykedj gyermek! — ellenkezett a király. — Ezt derekan csináltad. Az apródi sorból kinőtél, látom. De kinek is hívnak? Hadd tudjam legalább új lovagom nevét.

— Bánóczy Vajk vagyok! Szolgáló nemesapród felséged udvarán. A Bánóczy Boldizsár fia.

A király arczára pajkos mosolygás lebbent erre a bemutatkozásra és dévaj enyelgéssel költött bele a fiuba:

— Ugy?! Hát te vagy az a híres Bánóczy

vádaskodásnak tehát erős alapja nem lehet. Csak sejtésről lehet szó,

Sejtések alapján pedig csak a lelkiismeretlenség, vagy a rosszakarat mondhat kritikát. Ha másért nem, már csak ezért is fel kell függeszteni a bírálatot addig, amíg komoly és illetékes helyről elibünk nem terjesztik a kiegyezési tárgyalások végleges mérlegét.

Addig azonban a nemzet csak egyet tehet, azt, hogy hitelezi a szükséges bizalmat vezérei számára a küzdelem időszakára. Nem vak bizalmat, vagy személyi kultuszt jelent ez, az ilyesminek magunk is ellenesei vagyunk. De az adott helyzetben nincsen jobb teendő, a dicséretet, vagy a gáncsot kénytelenek vagyunk elhalasztani akkorára, amikor befejezett tényeket s nem mendemondákat s kulissza-pletykákat dobhatunk az igazságot tevő mérleg serpenyőjébe.

Olcsó hazafiság, könnyű babérszerzés hát az, ha valaki most akarja honszerelében tullicizálni a vezéreket, akiknek — addig, amíg Ausztriával tárgyalnak — hét pecsétet lakat zárja némaságra ajkukat. Semmi ok sincsen annak a feltételezésére, hogy a magyar kormány renyhe és nem elég erélyes lenne a magyar érdekek védelmében. Hogy például Kossuth Ferencz, akinek egész politikai pályafutása abban telt el, hogy neve tradícióinak megfelelően a negyvennyolczas eszmék kultuszát szolgálja, most rideg lelkiismeretlenséggel egyszerűen Ausztria martalékául szolgáltatná ki az országot. Ellenkezőleg! Addig, amíg Kossuth Ferencz személyes jelenlétével szolidaritást vállal az osztrák ellen hadakozó magyar kormányval, hinni lehet, hogy ez a harc becsületesen és emberiségesen folyik. Kossuth Ferencz apjától örökölt nagy nevét adta a mai kormányzáshoz, azzal az indoklással, hogy ez az átmeneti korszak alapvető berendezkedések kiépítésével fogja előkészíteni

a negyvennyolczas elvek végleges diadalát. Amint a kiegyezési tárgyalások olyan irányt vennének, hogy nem ezt, hanem az ellenkező célt: az ország lekötöttségét és gazdasági rabságát szolgálnák, Kossuth Ferencz nyilván nem lépne át többé a tanácskozó szoba küszöbét.

Mert mindenki elhiheti: Kossuth Ferencz, akit maga Kossuth Lajos oktatott ki a negyvennyolczas eszmék tudományából, van olyan jó függetlenségi ember, mint akárki más!

Elöl tűz, hátul víz.

Budapest, szeptember 27.

A kiegyezési kérdések körül támadt bizonytalanság nyomasztó súlyal nehezedik a magyar közéletre. Habozó tájékozatlanság és kapkodó találgatás lett urrá az egész vonalon. Ilyen körülmények közt különös értékkel és nyomatékkal bír alább következő közleményünk. Olyan helyen, ahol ezeket a kérdéseket szakszerűleg ismerik, így ítéljük meg a helyzetet.

Nem valószínű, hogy a most meginduló tárgyalásokon szorososan a kiegyezéshez tartozó kérdések kerüljenek megvitatás alá. Nem valószínű először azért, mert Sztéryni egyáltalában nem vesz részt a tanácskozásokon. Nem mintha az ő távollétében senki sem volna, aki kellő tájékozottsággal képviselhetné a magyar álláspontot, hiszen maga Kossuth Ferencz is tökéletes ura és ismerője az egész anyagnak, hanem valószínűtlen, hogy olyan kérdések döntő megvitatásánál, amelyek feldolgozásában és előkészítésében Kossuth sohasem nélkülözötte Sztérynit, feleslegesnek találták volna a kereskedelemügyi államtitkár jelenlétét.

Nem valószínű továbbá, hogy a kiegyezés egész anyaga kerüljön ezuttal ismét tárgyalás alá azért sem, mert hetek óta az illetékes körök hangsúlyozva hirdetik, hogy a kiegyezés egész anyaga készen van. És amikor ezt hirdették, igazat mondtak.

Mi célja van hát a jövő hétre várható közös tárgyalásoknak?

A legutóbbi tanácskozások után már csak a kiegyezés ratifikálása s a két törvényhozás elé való terjesztése volt hátra. Ez azonban meghiusult azért, mert az osztrák kormány új követeléssel állt elő a kvóta-emelés formájában. E követeléssel szemben a kormány, elterjedt hírek szerint, nem helyezkedett a merev visszautasítás álláspontjára, amint ezt tőle jogosan megvárták, hanem rekompenzációkat kért.

Ha tehát a kiegyezés már elkészült s a kormány ezt csak azért nem terjesztette a törvényhozás elé, mert az osztrák új követeléssel léptek fel, a most kezdődő kormánytanácskozások tárgya más — mint az osztrák követelésekkel szemben támasztott kompenzációs igények megvitatása — nem lehet. És ha ez így van, az nagyon szomorú dolog, mert azt lehet belőle következtetni, hogy a kormány nem idegenkedik a kvóta-felemelésétől. Osztrák körökben egészen komolyan foglalkoznak ezzel a hóborttal, erre vall, hogy mozgósítják a szakembereiket és igyekeznek kimutatni az ő tulajdonképpeni jogosultságát. De ezeket az argumentumokat már ismerjük az eddigi kvóta-tárgyalásokból; ha nem is a legutolsóból — mert az nem volt komoly tárgyalás, de az azt megelőző deputációk idejéből és az annak idején beérkezett osztrák nuncziumokból, amelyekkel szemben még az akkori szabadelvű párti többségű deputáció is elegendő érvet talált a kvóta-emelés jogosultságának kimutatására.

A készülő kormánytanácskozásoknak azonban lehet még egyéb tárgya is. Miután a magyar kormány az eddigi tapasztalatok szerint nem tarthatja kizártnak, hogy az osztrák kormány a követeléseket mereven fenntartja, sőt azokat esetleg még fel is csigázza és a magyar kormány még az elképzelhető legmesszebbmenő előzékenység árán sem lesz képes a kiegyezést olyan mértékkel megkötni, hogy abban az előnyök és

gyerek? Na, neked ugyan nem valami jó híred járja. Azt mondják lurkó, hogy nem maradhat tőled még az öklömmi fehérség se nyugton a palotán.

A fiu ugy felpirult a korholásra, mint a bazsarózsa piros pünkösdi hajnalán, és egy szó nem sok, de annyi beszéd se birt kiférni a torkán.

— No urfi! — sürgette a király. — Mi a mentséged?

— Rágalom ez felség! — fakadt ki végre a gyerek, megemberelve egy kicsit magát. — A rossznyelvű, henye udvari nép mindenkit elkíztat.

Aztán moilón, bizonykodva tette még utána: — Hiszen azok még Grimaldi comes-kapitány uramon is kivételt találnak! Az pedig már csak eléggé tisztos, nagyuri személy?! A király kapitánya . . .

A király szempillája összerobbent és erőltetett komolykodással kérdezte:

— Grimaldi comes-kapitányról is fecsegnek? Hát aztán mi bajuk van véle?

— De azt már el nem mondom, ha mindjárt négybe vágatsz is felséges uram!

— És hátha megígérem, hogy nem haragszom meg érte? — kérdezte a király, roppant mód mulatva a fiu nagy ijedezésén.

A gyerek nyel egy nagyot, aztán iszonyú drukkolások közt kiáltott:

— Hát . . . Hát akkor mégis csak elmondarám . . . talán! . . .

— No halljuk hát! — nevetett a király. — Mit pletykálnak a népek Grimaldi comes-kapitány uramról?

— Hát azt mondják, hogy izé! . . . Hogy a leányát valami számítással hozta vón a nemes ur Budára, mivel hogy megdicsőült Katalin királynénk óta, nincsen urasszony a palotán . . .

A király hangosan, csengőn felkaczagott.

— Ugy?! Hát az, mondják?

— Azt. De nem én mondom, hanem azok.

— És te? Mit mondasz te a dologról?

— Én? Én csak azt mondom, akármit forral is a talján magában, király mellé királyleány illik.

— Ejha! De nagyon válogatsz a király nevében. Hát aztán azzal a talján virágszállal mi légyen, ha már itt van?

— Ne félj! azt uram! Majd csak párjára akad az is valahogy.

— Ugy? De biztosan tudod! Ugy nézem én, hogy nagyon a lelke . . . viseled te annak a leányzóknak a gondját. Mi?

A fiu tejképe megint lángba borult, de azért megfelelt csűrös-csavarás nélkül, mert a Bánóczyak nem szoktak meghátrálni, ha már egyszer belefogtak valamibe.

— Hát mi tagadás benne, felséges uram, mind bizony jó szívetlenség egymáshoz. Már tudniillik, én meg a leányzó.

— Na, ez derék! Hát aztán mennyire vagyatok már?

— Hát csak annyira! Az öregeknek nem mérünk szólni, mivel hogy én még csak apródi sorba volnék. Apámuram engem tán meg is pálcázna még érte, ha szólni bátorokodnám.

— Na hiszen szép lovas is vagy te! Hát ennyiből áll ki az a nagy szerlem?

— E, hiszen tudnám én, hogy mit kén cselekednem, csak . . . De istenemre most már meg is cselekszem!

— Te! Valami bolondot ne tégy, mert akkor aztán beföllegzett a lovagi sarkantyúnak . . .!

A fiu nem felelhetett az intelemre, mert ebben a pillanatban megzendült mögöttük az erdő. A vadászok voltak visszatérőben, akik már agógóva keresték a királyt.

Ott ültek mind a ketten az elejtett bölény te-

tején és a közeledők neszére a király hirtelen fölállt, aztán szeretettel végig simítva a fiu megcsapzott, hullámos haján, valami kifejezhetetlen meleg jósággal mondta:

— Erről a bölényhistoriáról pedig ne szólj senkinek! Én ugy sem feledem el, mert a király nem feled semmit . . .!

Hát Vajk urfi büszkesen, emberül megfogadta a király parancsát. Egy teremtet, eleven léleknek se szólt a bölényesetről. Hanem a másik intését a nagyurnak, — hogy tudniillik valami bolondot ne tégyen. — azt már nem vette olyan akkurátus szigorúsággal, a Bánóczy-törzs nemes, ifju hájtása.

Érezte egyszer a lurkó, a király kezének simogatását a buksi fején és attól nőtt úgy meg a taraja. Nem adták azt ingyen!

Egy ideig tusakodott ugyan magával, hogy mit tévő is légyen, a sok tusakodásnak azonban utóvégre is csak az lett a koronája, hogy egy szép esendes, őszi éjszakán, odarendelte az urfi Gergőt, két jó erkölcsű vezetőket csikóval a Fácános alá, aztán — se ország, se határ! — vitte a talján kisasszonyt.

Az igaz, azt se igen kellett instálni aménre!

Na de lett is aztán ebből másnapra nagy kavardás a palotában. A pletykás udvari nép majd megette kezét-lábát a nagy botránkozásban. Még maga a király is úgy tett, mintha nagyon haragudnék. De csak a hangja volt pattogós, a szája szögletében azonban egyre ott rejtőzködött az akaratlan, jókedvű mosolygás.

Legelőször persze a vén Gergőt akarták elővenni. A Vajk urfi száfazadikáját, akit az édesapja adott melléje pesztonkának. De hát nem volt sehol a vén impostor. Elment a becstelen, a bü-

hátrányok egymást — legalább látszólag — equalizálják, fel tehető, hogy a magyar kormány most azzal foglalkozik, hogy milyen előterjesztéseket tegyen és milyen intézkedéseket készítsen elő az 1907. december 31. utáni időszak számára?

A reciprocitás a legeklatánsabb bizonyítéka lesz s volt már eddig is annak, hogy az önálló vámterület felállításával késlekedni és azt a sötétbe való ugrásnak nevezni nem szabad, mert a reciprocitás a gyakorlatban nem jelent egyebet, mint azt, hogy az erőmérközések egyik formából egy másik formába tolnak át. Hiszen már eddig is volt reciprocitás, sőt annak szankciója is volt — papiroson. Ha az osztrákok sértik meg a reciprocitást, mint ahogy már meg is sértették a multban akárhányszor, akkor, ha mint egyenlő erejű felek állnánk egymással szemben, követelnünk kellene a szankció alkalmazását. De a szankció alkalmazása eddig sem következett be, mert a szankció alkalmazását a vámsorompók felállítása képezte volna.

A reciprocitás alapján való rendezése a dolognak tehát azt jelentené, hogy addig lesz gazdasági nyugalom, amíg Ausztria akarja. Ausztria a reciprocitás megsértésével bármikor belekényszerítheti a magyar kormányt az önálló vámterület felállításába. De ha meg lehet csinálni az önálló vámterületet akkor, amidőn Ausztria kényszerít rá bennünket, miért ne lehetne megcsinálni, amikor ilyen kényszer nincsen? És ha az önálló vámterület nem sötétbe ugrás az egyik esetben, miért az a másikban? És ha már sötétbe ugrás, talán még kevésbé veszélyes a sötétbe ugrani, mintha más kényszeríti az embert arra, hogy a sötétbe ugorjon.

Az önálló vámterületnek utjában állnak a kereskedelmi szerződések, a kereskedelmi szerződéseket pedig az uralkodó személyesen garantálja. Arról már most iga-

rósok után mézesbuzára. És Bánóczy Boldizsár főkinstartó uram ökegyelmét majd megfojtotta az oligarcha gög, hogy széllel bélelt csemetéje egy jött-ment idegen zsoldos leányát akarja nejeül vinni a házához.

De Grimaldi comes-kapitány uram se igen örült a nagy szerencsének. Nem tudom én mi oka lehetett rája, de csak úgy szikrázott benne a nehéz indulat. Ki is hajszolta vagy negyven legényét a szökevények után. Éjszaka szakadtán azonban egytől-egyig dolgavégezetten vetődtek haza a kopók a kergetőzésből. A föld nyelte el azokat az üldözők elől, vagy valami bűbájos hatalom pártfogolta őket futásukban.

Nem lehetett hát egyebet cselekedni, mint várni.

Végre a hetedik nap reggelén elősomfordált aztán Gergő. Ott sunyított a vén tökéletlen kívül, a kertek alatt, amíg egy őriaró kopjás-darabont föl nem fődözte.

— Ne te né! — csudálkozott rája a legény. — Hát kend itt kívül csuncsorog? Hiszen ott févül firtatják.

— Majd csak rám találnak itt is, hogy ha nagyon kellek — mondta az öreg foghegyről, a subáját hetykén a vállára vetve.

— Na hiszen gondolom, hogy szűk lehet most kendnek oda bé!

— Szűk a . . . ! Majd mit mondtam. Bánóczy eseléd vagyok én tán vagy mi! Jussom van nekem ide a palotához. Bánóczy-juss; érted-é? És ha be nem mők, az csak azért vagy, mert hogy nem állok szót akármilyen csöcseléknek. De hiszen, — kerüljek csak a király elé!

— Hát hogyha csak a nagyur eleibe vagyok . . . Hiszen éppen a keresi kendet. Gyűljék na!

— Eleibe vezetsz?

zán nem lehet szó, hogy Ausztria tegye lehetővé az uralkodó szavával garantált állapotnak a szerződéses időre való fentartását. A külföld irányában tehát teljesítve lesznek a szerződések, mert ezt garantálja az uralkodó, de arról nincs megnyugvásunk, hogy vajjon a császár által vállalt garanciával szemben, vagy amellelt megvane a magyar király garanciája arranzve, hogy Ausztria a reciprocitási viszonyból lojálisan fogja-e levonni a konzekvenciáit?

Beszélnék ellenértékekről, amelyeket a magyar kormány a kvóta-emelési követeléssel szemben támasztott.

Mik lehetnek ezek?

A magyar papiroknak pupilláris biztosítékul való elfogadása nem lehet az, mert bár nem kicsinyelhetjük le ennek a fontosságát, de az az eljárás, amelyet egyes osztrák helytartók és más tényezők a magyar papirok ellen, a reciprocitás hatályban létének tartama alatt elkövettek, az eddig is egyenes szerződészegés volt és annak megszüntetése újabb követeléseknek ellenértékül nem szolgálhat.

Éppen ezt lehet mondani a készüzetések felvételéről, mert azért, hogy valaki a szerződésben elvállalt kötelességét teljesíti, nem követelhet ellenértéket. Hogy Ausztria ezideig megakadályozta a készüzetések felvételét, azt szerződésellenesen azért tette, hogy ezáltal a magyar gazdasági élet fejlődését pénzügyi téren is megakadályozza. Ime a csattanó bizonyítéka ennek: ha Magyarországon rendezett valuta volna, a mai pénzügyi válság nem volna nálunk olyan aránytalanul nagy ahhoz a nyomáshoz képest, amit az más országokban gyakorol.

Mindezek után mi lesz a jövő?

Az kiszámíthatatlan. Ha a magyar kormány számol a közönség nyugtalanságával, amelyet a gazdasági válság okozott és enged az osztrák követeléseknek, akkor olyan orvosságot alkalmaz, ami rosszabb a betegségnél. Mert akkor a negyvennyolcas függetlenségi pártnak kellene magára vállalnia

egy kiegyezésnek, még pedig egy terhes kiegyezésnek az ódiomat anélkül, hogy maga a függetlenségi párt volna a kormányon s anélkül, hogy ezt az átmeneti feladatok közé lehetne sorolni.

Több valószínűség van tehát amellelt, hogy a statusquo alapján, akár reciprocitás, akár provizorium formájában fog megtörténni a rendezés — ha ugyan az osztrákok rosszhiszeműsége ezt is lehetővé nem teszi — és hogy az átmeneti kormány a maga egyéb feladatainak teljesítése után, a majdan megalakulandó végleges kormánynak fogja fentartani azoknak a kérdéseknek rendezését, amelyek későbbi tárgyalásánál a függetlenségi párt a maga programját egész sértetlenségében fogja harczba vihetni. Ez, ha nem is volna végleges gazdasági megoldás, politikai szempontból, a mai alakulás mellett a legkevésbé veszélyes volna.

Tíz óras minisztertanács a költségvetésről.

— Apponyi nyilatkozata a helyzetről. —

Budapest, szeptember 27.

Nagy várakozással nézett a politikai világ és vele az egész közvélemény a mai minisztertanács határozataira, mert azt várta, hogy ezek a határozatok megvilágítják majd a kiegyezés állását és az összes aktuális politikai kérdéseket, nevezetesen az alkotmánybiztosítékok és az általános választóijog ügyét, a horvát-lázadás kérdését, a jövő évi költségvetés előirányzatát, az adóreform dolgát és végül az általános gazdasági és pénzügyi válság ügyében teendő intézkedéseket.

A minisztertanács.

A minisztertanács, amelyen a gyöngéledő Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter kivül a kormány valamennyi tagja részt vett, délelőtt tíz órakor kezdődött és az ebédidőtől

— Oda én, még ha nem is akarja! Meg van parancsolva

— Meg van parancsolva?

— Az a!

— Na hát a parancs — parancs! — mondta az öreg, aztán hetyke paraszti göggel tette utána:

— Látod-e öcskös? Ha okos ember köll, Gergőt hivattja a király!

Öszintén szólva, a parancs hallatára meg volt szépenve ökelme egy kicsit, s csak azért hányja-vetiskedett, hogy a legény előtti a szorongást leplezze. De nem is tartott a diésőség tovább, csak a palota kívülső pitvaráig. Ott aztán egyszerre nagyon kicsi legény lett Gergő bátya. Pedig az igazi istenáldás csak ott következett el rája azon bévül.

— No hát előkerültél vén farizeus?! — riadt rá kegyetlen szóval a király. — És nem ég ki a szemed, hogy vén fejjel ilyen beestelen szolgálatra adtad el magad? Mi?! Éretlen taeszkók segítőtje voltál! És még hogy te vittél vezetéklovat alájok? Hát van neked lelked?

Gergő behuzta a nyakát a suba-gallériába és meg se mukkant. Ugy várta míg elműik feje fölött a dörgés.

Hanem erre az utolsó szóra egyszerre elfacsarta a szívét a nagy keserűség.

— Mit?! Hogy én . . . ? Én vittem vón rosszba az én szemem fényét? Az én kis gazdám?! Nem vagyok én se ezenk, se kutyák pecczójára! Itt állok nagyuram, üttesd le a fejem, förttes kerékbe, — nem tehettem másként! De ha látod őket, úgy tettel vón' te is!

A király összefönt karokkal, némán hallgatta a vakmerő beszédet. A szeme sötéten vilámlott, úgy tetszett, hogy szörnyen, iszonyuan haragos. És . . . tudja isten! Gergőnek mégis egy tünt, hogy nem is haragszik.

Igy álltak ketten, szemtől-szembe. Szívet szorító volt az a hallgatás és nagy időbe telt, amíg a nagyurnak, uira szó kelt az ajkán.

— Merre vannak hát azok a czédák?

— Öreg szülémhez vittem mind a kettőt. Szegény jobbágy népség, Bánóczy-eseléd; de becsületes öreg emberek.

— No, és most hát mi legyen velük?

— Tehozzad küldtek jó uram. Szóval nem mondtak semmit, amit átadadjak, de úgy hisznek, biznak tebenned, mint az istenükben. Óh uram! Ha látnád őket együtt; azt a nagy fiut, meg azt a gyermeket. Hogy milyen szépek, milyen kedvesek! És ott szükölködnek a zsuppos zsellérházban. Bagázsiajuk sincs már. Semmi-ük! Jó uram . . . !

— No téged jól megválasztott az a lurkó! Fiskusnak beváltál. — Mondotta végre a király és szeméből eltűnt egyszerre minden szigorúság; sőt az ajka! . . . Uram bocsá, az ajka, az mosolygott.

— Hát ide hallgass ember! Fogd ezt a gyüri-üt, aztán ha megpihentél, egy jó esontu csikót kapsz nyereg alá és indulsz haza. Otthon azt a két fuzsitus kölyket felpakolod esendben és átmegy velük Kunkápolnába a királyi vadász-házba. Aki eselédet ott talál, az a gyüriüre engedelmessé fog. Megértted?

— Meg uram! — válaszolt Gergő és kicsi hijján, tiszteletlenül felujjongott a király előtt széles jókedvében.

Örömeben úgy neki is lódult a világnak, hogy az aiton, sarka felől kereste a závárt.

A király maga elé cizálta Guthi-Ország: Mihály főczermóniás mester ökegyelmességét és parancsot adott, hogy ünnepség legyen az udvarnál.

Nem tudni mi készült, de hogy valami

elteltek, este nyolcz óráig tartott. A tíz óras minisztertanács még jobban fölszigázta a politikusok érdeklődését, nagyfontosságú döntéseket és azoknak a pártkörben való ismertetését várták, amikor végre este nyolcz óra után köz tudomásu lett, hogy a mai minisztertanács kizárólag a jövő évi költségvetés végleges megállapításával foglalkozott. Félhivatalosan a minisztertanácsról ugyanis a következő jelentést adták ki:

A budavári miniszterelnökségi palotában ma minisztertanács volt, amelyen Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter kivételével a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács délelőtti tíz órától esti nyolcz óráig tartott. A tanácskozásokat csak a miniszterelnök által két órakor adott ebéd szakította félbe. A mai minisztertanácsban az 1908. évi állami költségvetési előirányzatot tárgyalták és megállapították a kisebb tárczáknak, továbbá az igazságügyminisztériumnak és a kereskedelmi minisztériumnak jövő esztendői előirányzatát. A többi tárca előirányzatainak tárgyalására a jövő hét folyamán újabb minisztertanácsot tartanak.

A kiegyezés ügye.

A kormány környezetéből eredő összes magánértesülések is megerősítik ezt a jelentést, s hozzáfűzik még, hogy a kiegyezés dolgában a napokban külön minisztertanácsot tartanak és akkor fogják véglegesen megállapítani, hogy a jövő héten esetleg meginduló újabb kiegyezési tárgyalásoknál milyen álláspontot foglaljanak el a magyar kormány képviselői. Kormánykörökben különben azt hangsúlyozzák, hogy a kiegyezés dolgáról már sok beszélni való nincsen. A kormány még Bécsben véglegesen állást foglalt az összes aktuális kérdésekre vonatkozólag, a jelen voltak személységét tekintve, mondhatni, a minisztertanács határozat súlyával s mivel az osztrák kormány eddig még nem állott el a kvótaemeléstől, s köztudomás szerint, a magyar kormány sem ejtette el rekompenzációs követeléseit, a helyzet azóta mitsem változott. Annyi kétségtelen, hogy az újabb tárgyalási alap felajánlása tekintetében most az osztrák kormányon van a sor. Az osztrák kor-

mánynak kell újabb alapot felajánlania, melyen a tárgyalást folytatni lehessen. A kvótaemelés kérdését ő vetette fel, s ez a kérdés akadályozza most már csaknem kizárólag a kiegyezési tárgyalások végleges befejezését, csakis neki áll módjában elhárítani az akadályt a megegyezés útjából, vagy pedig más megoldást ajánlani. Ebben a kormány részéről eredő magyarázatban is benne van az, hogy a kvótaemelés ellen a kormány határozottan nem tiltakozik.

Jönnek az osztrák miniszterek.

Érdekes a bécsiek hangulatának megváltozása is. A N. Fr. Pr., amely eddig a legélesebben védte azt az álláspontot, hogy az osztrák kormány nem fordulhat ajánlattal a magyarokhoz, mai esti lapjában már azt fejegeti, hogy csak a napéppöről van szó. Szerinte az egész formai czivakodás onnan ered, hogy egyik kormány sem akar a tárgyalások folytatásának felajánlásával engedékenynek mutatkozni, s ezt magyarázva, arra az eredményre jut, hogy Ausztria sohasem volt érzékeny az ilyen formai dolgok iránt és teljesen fölösleges a helyzetet ilyenek miatt az élére állítani. Ebből az osztrák hangulatváltozásból már bizony lehet azt következtetni, hogy az osztrák kormány már elküldte azt a jegyzéket a magyar kormánynak, a melyben bejelenti, hogy hajlandó a tárgyalásokat folytatni. A legközelebbi minisztertanács után tehát már publikálni is fogják, mikor érkeznek az osztrák miniszterek Budapestre.

Éjjel már táviratozza is bécsi tudósítónk, hogy beavatott bécsi körökben úgy tudják, hogy a kiegyezési tárgyalások folytatása közvetlen küszöbön áll. Azt hiszik, hogy az osztrák szakminiszterek már a jövő hét elején Budapestre utaznak.

A magyar kormány részéről ezalatt folytatják a szaktanácskozásokat. Ma délelőtt is volt ilyen szaktanácskozás a pénzügyminisztériumban, ahol a kiegyezési tárgyalásokban résztvevő államtitkárok: Popovics Sándor és Mezőssy Béla tanácskoztak a szakreferensekkel a kiegyezéssel összefüggő kérdésekről.

Apponyi a helyzetről.

Gróf Apponyi Albert ma este a fővárosi függetlenségi pártkörök vacsoráján, amelyet egy üllői-uti vendéglőben tartottak a kilenczedik kerületi függetlenségi pártkör meghívására, beszédet mondott, amelyben élesen meghatározta azokat a nagy feladatokat, amelyeket sürgősen meg kell oldani. A kiegyezésről nyilatkozva hangsúlyozta, mindkét félnek érdeke, hogy méltányos kiegyezést kössön és hogy a tárgyalásokat a kormány az országgyűlés összeüléseiig be akarja fejezni. A választói jog reformjára nézve is kijelentette, hogy az előkészítés nagy munkája már a befejezéshez közeledik és joggal mondhatta, hogy ez a törvényjavaslat mindenkit ki fog elégíteni. Czélzást tett még a többi nagy reformra is, amelyek szintén most kerülnek a törvényhozás elé.

A vacsorán, amelyen részt vettek Sághy Gyula, Olaj Lajos, Nagy Dezső, Keszi Antal, Németh Imre, Ráth Endre, Hódy Gyula, Kovács Ernő és Simkó József orsz. képviselők, továbbá a kerületi függ. köröknek számos tagja, a felköszöntők során Tompa Antal, a ferenczvárosi függ. és 48-as párt elnöke üdvözölte gróf Apponyi Albert minisztert és a megjelent vendégeket.

A jelen voltak lelkes éljenzése közepette emelkedett szólásra gróf Apponyi Albert és megköszönve a hozzá intézett szives szavakat, szó szerint a következőket mondta:

— Tisztelt Uram! Teljes joggal mondta az én t. barátom, hogy ez a mostani képviselőházi többség nem olyan, amely pártkasszák segítségével, kormányzati nyomás hatása alatt sereglett volna össze, hanem hogyha valaha voltak választások, amelyekben spontán előkészítés nélkül, sőt merem állítani, a jogos, szükséges vezetés nélkül is teljesen, hogy úgy mondjam, ösztönyszerűen nyilatkozott meg a választó közönség akarata: úgy ezek a választások voltak olyanok, úgy hogy a jelenlegi képviselőház méltán igényelheti magának a legszabadabbban, a legtisztábban megválasztott, tehát a nemzeti akaratot legvalóságosabban és legtisztábban kifejezésre jutó képviselőháznak a jellegét. (Igaz, úgy van.) Tehát merem állítani — si-

gön nagyszerű spektakulumra lön kilátás, az onnan is gyanítható vala, mivel hogy a nagyur skóffiumos, pompás uj gunyát szabattott magának, és pedig egyenesen a tisztas zabóczech nagytekintetű atyamesterével. Pedig egybéként tudva lévő, hogy még az idegen potentátumokat is, sújtástalan egyszerű zekében látja magánál vendégül.

Össze is gyűlének a nagy napra, az ország minden uri rendei a palotán. Akár mindjárt egy nemzetgyűlés is kitelt vón belőlük. Ott fénykedett nagy szolgálhadával, nemes és nemzetes, vitézlő Ujlaky Miklós uram, az erdélyi vajda; nagytudásu és tisztelendő Sanoczky Gergely uram, a veliczka pap, aki betűt vetni oktatá a királyt; ott volt Nagy Simon is, a macsói bán; Gara László nádorispán uramról nem is szólván. Megjött Váradról egész papi udvarodmagával eminentissime Zereduzi-Vitéz Mihály, a váradi püspök is; és vele Magyar Balázs, a taljánverő; aztán a Bánffyak, a két Kanizsay, sőt Szapolyai Imre uram is hidegre tette egy kicsinység a duzzogását és ijástól-fiasztól lerándult a sásfészkekből. A koronája azonban mindeneknek Szilágyi Mihály uram ó kegyelme vala, aki az öreg Bánóczy Boldizsárral koczogott elő. De túlkölt is elejűk a toronyvigyázó legény, ahogy a standardot messziről megismérte. Ugy fujta az istentelen, mintha az utolsó ítélet harsonáját fújná.

Hát nagy volt a czéczó mondom. Aki világot csavargó igricz, bübájos, komédiás népség csak ténfergett az országban, az mind ott rágta a csepiüt azon a napon, a magas uraságok mulatására. Annyi volt a látni-meg a hallgatni-való, hogy csak estére kelve lön idő a lakomához. Hanem akkor aztán ki is tett magáért a sok éhkoppot nyelt csikorgó gyomor. A harmadik fogásnál azonban egyszerre hirtelen elült a zaj, nagy tányércsörgés, még a zeneszó-

is elhallgatott. A király intett egy könnyű mozdulattal, hogy beszélni akar.

— Urak! — mondotta serlegét emelve. — Egy ifju lovagra őritem e pohárt, akinek én, királyotok, életemmel vagyok elkötött adósa. Halljátok, ime elmondom tinéktek hogy mint esett. Azután ítéltetek, hogy mi legyen az ifju hóstettének jutalma.

Nagy csönd követte a király beszédét és a beálló némaságban szorongva lesték mindenik szavát.

— A gömri hajszában történt. Bölény csapása esalt be a rengetegbe, s kiséretemtől elszakadva egyedül vertem a vad nyomát. Egy eldugott, zombékos tisztás közepén, váratlanul elém bukkant a vad, de támadni már nem maradt időm. Rám rontott, megtiport s a gerely csak hitvány szalmaszál volt ellenében El voltam veszve. E pillanatban aztán szétnyílt a bozót és megjelent az ég küldötte mentő, a mesék lovagja. Az ifju, vakmerő lovak, csak pusztá kézzel rontott a fenevadra, és szarván ragadva a bestiát, el sem is bocsátá addig, amíg meg nem forgatta benne törét. Ezt tette . . . ! S még szinte gyermek. Nos hát urak, most újra kérdezem: mi legyen tettének jutalma?

Mozgás követte a király szavát, de válaszolni a fényes uri nép közül nem mert a kérdésre senki sem.

Pedig a nagyur sürgette ám a választ. — Nos urak! — szólalt meg újra. — Hát ti néktek még csak véleménytek sincs? Bánóczy főkincstartó uram, te sem tudsz tanácsot? Mit érdemelhet az, aki entestével védte meg a királyt?

— Ha engem kérdezel uram tanácsért, az enyémet meghallhatod hamar; — felelt a vén sas, kilépve az urak köréből.

— Hallgatlak.

— Nem ismérem ki legyen az az ifju: ne-

mes levente-e, avagy paraszti sorshán élő. De jutalmat mindenkép érdemel. Ha, hogy paraszt vón névre, származásra, akkor pénzt adj neki uram, földi javakat. De ne feledd el a kutyabőr sem, ami nélkül amaz semmi sem. Hogy érdekes-e ráia, te tudod legjobban. Annyi bizonyos hogy helyén van a szíve, bárki legyen is. Más-ként áll a dolog, ha embered nemes vér. Annak mit adhatsz? Egy uj czimert fegyverére és neve elébe még egy más nevet. Ez minden! Én azonban fogadom itt előtted ünnepelesen, hogy méltatlanná vált rossz fiam helyébe fiamul fogadom. Ennyi az én szavam.

— Te mondad . . . úgy legyen! — szólott a király s egy kéztésre széthullt a biborkárpit, a küszöbön pedig ott állott Bánóczy Vajk ügyetlenül egy kurta szoknyás kis leányt ölelve.

Az öreg Bánóczy meghökölt és tekintete kételkedve kémlelte a királyt.

— Te tréfálsz ugy-e szolgálóddal uram?

— Nem. Nem tréfálok én? Ez az a levente akiről beszéltem, és ítéleted szerint, király számmal rendelem: viselje eztán az Oboky nevet, mint Obok várának örökös ura.

— A király jutalmaz! Eljen a király!

Hatalmasan, orkászzerű erővel dördült meg az éljen, hogy szinte beleremegtek az ódon falak. Csak az öreg Bánóczy, meg az a két éh-telen gyerek állt tanácstalanul a tombolásban.

— Nos, Bánóczy uram! — sürgette végre a király. — Ölelje meg hát a „fogadott fiát.” Meg a menyét is, mert ez a szervitus most mátt vele jár.

— Fiam!

— Apám!

— Én édes véreim . . . !

Ugy történt, mint a villám, s a két megrebent, szepegő gyerek, egyszerre ott pusmogott a vén sas pánczélos, ziháló kebelén.

Hogy az a nagy, kemény vasból edzett pán-

post parve componere magnis — mert végre egy nemzeti akarat megnyilvánulásához képest egy kormány csak kis dolog, merem állítani, talán ez a kormány is némileg hasonló jelleget vehet igénybe, amennyiben valóban nem áll olyan férfiakból, akik valami nagyon szaladtak volna a miniszteri tárczák után, (Igaz, ugy van! Élénk éljenzés.) valami nagyon ragaszkodnának a tárczákhoz, különösen a mai súlyos körülmények közt nagy gyönyörűségnek tekintsek azt, hogy a nemzet ügyének vezetését, vezetésének nehéz, mondhatnám rettentő felelősséggel járó munkáját nekik kell vállalniok, akik mindegyike — én legalább így érzek — egyéni szempontból megváltásnak tekintendőt a pillanatot, amikor ettől a jelenlegi felelősségtől szabadulhatna és amikor megint teljes szabadsággal, csak lelkeinek, szívének ösztöneit követve nyilatkozhatnék az eszmének tisztasága szerint és nem volna kénytelen a dolgoknak azon kemény tusájában vezetni az ország ügyeit, amely kemény tusájában a dolgoknak azután nem mondom, hogy lecsiszolódnak, hanem az ő eredeti színeiből, az ő lelkesítő hatásából vesztenek az eszmék, a megnyilvánulásnak azon lehetősége által, amelyek közt nekünk maradnunk kell, amelyeket emberi erő nem tud túlhaladni. (Élénk éljenzés és taps.) Mind e nehézségek közt azonban a mi tekintetünk változatlanul ott van a dicsőséges függetlenségi zászlón (hosszas éljenzés és taps) tudjuk, hogy hova kell vezetnünk az országot, vezetjük ezen irány felé addig a stációig, ameddig a nemzetnek jelenlegi körülményei engedik, de mindig azon irány felé, mindig azt tekintve czélul, soha annak egyenes követelésétől el nem térve. (Zajos éljenzés és taps.)

T. barátom megemlítette a kiegyezési kérdést, mint egyikét azon kérdéseknek, amelyek a közvéleményt most leginkább foglalkoztatják és a nemzet sorsának ezidőszerűtől kialakulására a legnagyobb fontossággal bírnak. Ez így van, t. polgártársaim és az is igaz, hogy a dolog természeté szerint az így jelenlegi állásának részleteiről nem nyilatkozhatott. Amde már nem fog sokáig tartani ez a helyzet. Mert bár én meg vagyok győződve, hogy a jelenlegi helyzetben egy méltányos kiegyezés megkötése Magyarország érdekében áll és ettől a meggyőződéstől vezéreltetve, hogyha nem elveinket, hanem csak népszerűségünket kellene veszélyeztetni, nem is haboznám, hogy ezt eldobjam, azért,

czél följöjjön a pengét, de általános szívek dobogását, nagy boldogságok eszöndes eszöndését...

— Na de ebből kijárna Grimaldi comes-kapitány uramnak is a része! — mondotta végre az öreg Bánóczy, kibontakozván a nagy ölekezésből és nézve fel a gyerekeket.

— Nekem nem! — riadt fel erre az olasz sötéten, s egy szilaj tiltó mozdulattal hátrált meg előttük.

— Apám! — esdekelt a kis lány könybe boruló szemekkel. — Ne izz el minket!

— Ki az a minket?! Nekem nincs közöm ahhoz a léha legényhez!

A bántó szóra a fiu markai ököbe szorultak, s az öreg Bánóczy oldalán is megcsörrent a szablya, de egy esdeklő, néma tekintet, meg egy remegő picziny kacsó, csodaerővel lebirta a támadó nehéz indulat viharját.

Nagy, süket némaság feküdt a teremre, és ebbe a halotti eszöndésségbe egyszerre belevágott riasztón, élesen a király szava.

— Mi az Grimaldi comes-kapitány?! Nem tetszik tán a nász? Én vagyok a násznagy...!

Az olasz fakóra sápadt, de hirtelen sima mosolygás ült ki az arcára s bókolva mondta:

— Oh, mehetsen isten! Ha te vagy a kéro jó uram, ki tudna akkor ellenállni?!
Csupa mézédés hízelkedés volt mindenik szava, de a szemében olthatatlan, keserü gyűlölség tüze égett.

A király azonban ügyet se vetett rá tovább.

— Menjünk a paphoz! — mondta föltéve kalapiát, s a fényes uri násznép nagy zeneszóval indult a király után tisztelendő Sanoczký Gergely uram elébe, aki már stólásan, palástosan várta a híveket.

Hát nagyon szép volt ám mindez! Hanem az már aztán tiszta tréfaság volt, ahogyan az a két gyerek élhetetlenkedett. Felső és alsóboki

hogy az ország anyagi érdekeit megóvjam úgy, amint azokat a jelenlegi körülmények közt megóvni lehet, bár én erről meg vagyok győződve, de másrészt ismerem a világot annyiban is, hogy ugyanaz áll a másik fére, Ausztriára nézve is és minthogy ez a kívánatossága a megegyezésnek kölcsönös, tehát egyik félre nézve sem áll annak szükségessége, hogy egyszerűen kapituláljon, hogy mindenáron hozza létre a megegyezést. (Hosszas éljenzés.)

De t. polgártársaim, monidám, hogy nemsokára a bizonytalanság az ország közönségére nézve meg fog szünni, mert mi mindenekelőtt szigorúan alkotmányos fel fogásu emberek vagyunk és a még függöben levő kérdésekre nézve kikötöttük azt, hogy mikor az országgyűlés összejön, kész helyzetet tárhatunk a képviselőház elé. (Leles éljenzés.) Kalendáriumbeli kényszerhelyzet elé a nemzet képviselőt nem akarjuk hozni. (Éljenzés.) Kell, hogy amiben mi megállapodtunk, azt olyan időben hozzuk a parlament elé, széke elé, hogy bár mi azért becsületes meggyőződéssel hely tudunk állani, de kik tarthatják magukat csalihatatlannak, hogy ha a parlament nem helyesli a mi eljárásunkat, teljes szabadsággal, minden kényszerhelyzet nyomása nélkül mondhatson ítéletet és esetleg más férfiak átvehessék és kísérelhessék meg a kérdéseket megoldani. (Zajos éljenzés és taps. Olay Lajos: Erre nincs szükség! Igaz! Ugy van!) Bocsnatot kérek, azt mi ma nem tudhatjuk, mi ugy akarunk eljárni, hogy a nemzet képviselője minden kényszerhelyzettől menten bírálhassa eljárásunkat, határozhatson jobbra, vagy balra. (Élénk taps és hosszas éljenzés.)

Tiszelt Uraim! Megenlítetté t. barátom az általános szavazati jogot is. Ez, t. polgártársaim, meg lesz. Kötelezettséget vállalunk erre nézve, nem hosszú idő múlva be is fogjuk terjeszteni javaslatainkat. (Élénk éljenzés.) Az alapelvekre nézve a belügyminiszter már e napokban küldi szét a tájékoztatást miniszter társainak, hogy a legközelebbi hetekben foglalkozhassunk a kérdések részleteivel és hogy az együttesen megállapítandó alapelvek szerint a törvényjavaslat kidolgozható legyen, beválthassuk nemcsak ígéreteinket, de eleget tehessünk — hogy ugy mondom — egy parancsoló szükségnek, mert habár nem tagadom, hogy a magyar nemzeti állam nemzeti jellegének fentartása, ez a mindenek felett megóvandó czél meg-

Bánóczy Vajk uram ő kegyelmessége, a szerelmes deli völegény, majd hogy a saját sarkantyuba nem hágott nagy ügyekezében, a templomba menet.

És nagy lön a vigasság aztán. De olyan széles jökedve senkinek se szottyant a háznál, mint a vén Gergőnek, aki kivilágos-kivirradtig ropta a híres, nevezetes székelytánczot az udvar kellős közepén.

Ugy hajnaltaiban történt azután, hogy az egyik örömapa, éppen Grimaldi comes-kapitány uram, ágyasházát keresve, keresztül ment az udvaron. A nemes ur arcáról azonban nem igen látszott le, hogy örömapa lenne.

Nem is állhatta meg Gergő, a talján sötét mozdulatát látva, hogy meg ne vigasztalja:

— Sose busuljon most már nagykegyelmű uram, hogy nem lett királyné a lányasszonyból! Miünk is csak eltartjuk uri módban holtig.

Erre aztán kicsordult a színültig töltött keserü pohár. Grimaldi uram képe nagy, nehéz indulatok árnyéka verődött és öklével fölfenygetve a fényárban uszó alakokra, kárhözatos, nehéz átkot mondott.

— Héj, te barbár! Verje meg az isten, egész nemzetséged! Legyen rajt átokká a te boldogságod...! Hallod Oboky Vajk? Én átkozlak téged. Az asszonyod apja...! Legyen megátkozott minden ivadékod; — ugy legyen csak boldog, amint te vagy boldog: rablott boldogsággal...!

Csak az éjszaka hallotta a szörnyü szökat, meg tán a fölöttünk való, mert az átok megfogant.

Az Obokayak nemzetsége nagygyá lett, felvirágozott; de négyszáz hosszú esztendőök során nem látott senki Oboky-leventét leánykérőbe menni. Négyszáz hosszú esztendeig szöktetve vitt asszonyt minden Oboky a fedele alá.

Igy igaz. Ez lön az Obokayak átka.

valósítása talán nem lesz olyan kényelmes, mint a milyen eddig volt, talán küzdelmesebb lesz, de a magyar nemzeti gondolat ki kell hogy állja, ki is fogja tudni állani, mert ennek a nemzetnek magyar nemzeti jellege nem egy mesterkelt kombináció, hanem egy tíz évszázados történelemnek organikus produktuma és ami ha küzdelmesebbé válik is, de az én meggyőződésem szerint ebből a reformból új erőt fogunk meríteni, hogy megállhassuk helyünket a nemzetek világversenyében. (Élénk éljenzés.) Nem pillanatnyi szempontok, hanem nagy történelmi látkörrrel kell ezeket a kérdéseket tekinteni. T. polgártársaim legyenek biztosak arról, hogy az a reform, amelylyel mi fogunk a törvényhozás elé lépni, egyfelől a népszabadságnak, a demokráciának igazságos barátait a legteljesebben kifogja elégíthetni, másfelől magában fogja tartalmazni annak garanciáit is, hogy a magyar állam nemzeti jellegét megőrizzük, a mi reformunk a magyar állam nemzeti jellegének megerősítését fogja magában tartalmazni. (Hosszas éljenzés és taps.)

T. uraim! Mindezeketól eltekintve, a közélet minden terén a legközelebb megnyiladó országgyűlés elé mélyreható és nagyfontosságú reformjavaslatokkal fogunk lépni. (Élénk éljenzés.) Az a dóreform kérdése meg fog indulni; csak a törvényhozáson fog mulni, hogy az mentől gyorsabban megvalósuljon. (Élénk éljenzés.) Alkotmányunk biztosítékai öregbítésének kérdése megoldást fog nyerni, mert ennek létesítése épp ugy becsületbeli kötelességünk, mint amilyen becsületbeli kötelességünk a választói reform megvalósítása. (Élénk éljenzés.) Talán az én tárczám körében is fognak nagyobb jelentőségű javaslatok a Ház elé terjesztetni; de nem akarok most általános kormányzati programot mondani ebben a körben (Halljuk, halljuk!), csak azt akarom mondani, hogy habár talán nem volt Magyarországon az újabb alkotmányos érában kormány, amely súlyosabb, nehezebb helyzetekkel kellett, hogy megküzdjön: a helyzetnek ezen kedvezőtlenége nem csüggeszt el minket, nem lankaszt el a munkában, nem tudjuk ugyan, hogy meddig fogunk helyeinken megmaradhatni, de amíg ott vagyunk, az idő minden percét felhasználjuk a nemzet felvirágoztatására, a nemzet erősítésére, a nemzet létbiztosítékainak öregbítésére. (Zajos éljenzés és taps.)

Azonban t. polgártársaink a munka, amit mi végzünk, e tekintetben az, hogy ugy mondom, alapvető munkát akartam mondani, de nem helyes az a kifejezés, mert éppen a munka sikerének az alapja nem magában a munkában, hanem a mi törekvéseinkben van, hanem a haza polgárainak hazafiságában, kitartásában, munkásságában, eredményeiben, alkotmányos érületében. (Élénk éljenzés.) Hogy mi mit tudunk keresztülvinni, mit nem, az a körülmények sok mindenféle kedvezőségétől, vagy kedvezőtlenességétől függ; de hogy meg ne lehessen dönthető ennek a nemzetnek egyénisége, szabadsága, függetlensége, az nem tölünk, hanem az a haza polgárainak összességétől függ. Én a jelenlevőkre azért írtam poharamat, mert öbennük látom a hazának azon fiait, akiknek lelke át van hatva ettől a nagy gondolattól, hogy nemcsak önnönmagának él a jó hazafi, hanem hogy minden percével, szíve minden dobbanásával, minden szavával, minden cselekedetével szolgálja kell a haza kiépítését, a haza biztosítását, a haza felvirágoztatását. Az Isten önöket ebben a szellemben tartsa meg és éltesse. (Zajos éljenzés.)

Ezután Sággy Gyula országgyűlési képviselő mondott nagy tetszés mellett felköszöntőt, majd pedig utána émg többen szólaltak fel.

A vacsoráról Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert a következő táviratban üdvözölték:

A ferenczvárosi függetlenségi és negyvennyolczas párt a kiegyezési tárgyalások alkalmából tántorithatatlan ragaszkodását nyilvánítja Nagyméltóságod iránt és hazafias munkásságához kitartást kíván.

A társaság még sokáig maradt együtt emelkedett hangulatban.

Politikai hangulatok.

I. Állami kiadások és bevételek.

A jövő évre szánt költségvetés előirányzatáról különböző adatokat kapunk. Az előirányzattal már a minisztertanács is foglalkozott s kétségtelen, hogy a kormány elnöke, aki egyúttal pénzügyminiszter, a jövő évre szóló költségvetési javaslatokat a parlament összeülése után be fogja nyújtani. Aképpen is kombinálnak, hogy Wekerle megvárja, hogy a mostani ülészakot herekeszszék, az új ülészak megnyitásának formáit elintézzék, a bizottságokat újra válaszzák és csak azután nyújtja be a költségvetést. Mert aképpen okoskodnak, hogy az ülészak bezárásakor az előterjesztett javaslatokat amugy is vissza kellene vonni és újból beterjeszteni, tehát elhalasztják. Amely okoskodás különben éppen nem racionális azoknak a szempontjából, akik tájékozódni szeretnének. Mert hogyha az ülészakbezárás miatt és az újnak a formái miatt a bizottságok nem is foglalkozhatnának a költségvetéssel, ez nem elegendő ok arra, hogy maguk a parlament tagjai egyáltalában s az ország érdekeit közönségre meg ne ismerhesse a költségvetést és a kormánynak ehhez fűződő államháztartási programját.

Nem tartjuk indokoltnak a halogatást, mert a költségvetés dolgában nem az a fontos, hogy X-ék vagy Y-ék vannak a bizottságokban, ahol tárgyalják, hanem az a fontos, hogy mi van a költségvetésben és mi van az exozében, melylyel Wekerle a költségvetést magyarázza. Ennél továbbra különben is nehezen mehetünk az idén és annál nehezebben, minél később kerülnek nyilvánosságra a költségvetési előirányzat adatai. Ellenben az országnak ugy gazdasági, mint pénzügyi helyzete, valamint a társadalom és a hivatalnokvilág számos rétegének az érdeke kívánja, hogy az állami számadásokkal és tervekkel minél előbb tisztába jöjjünk.

Egyik adatunk egyébként arról szól, hogy a jövő évi költségvetési előirányzatban nem lesz deficit. Vagyis a számcsoportok összeadásából, a bevételek és kiadások összeegyeztetéséből az fog kitünni, hogy az állam bevételei fedezik a kiadásokat, sőt egy kis fölösleges is marad. Wekerlétől, a számműveletek nagymesterétől, aki ugy dobálózik a milliókkal, mint a bűvész a labdákkal, egyáltalán nem meglepő, ha a számcsoportokban egyensúlyt tud produkálni akkor is, ha az ország szegénysége folyton nő és ha a megélhetés egyre nehezebb, és ha az állam miatt a közönségre nehezedő terhek mindinkább elviselhetlenekké válnak. Mert az ilyen számításoknál más dolog az ország polgárainak a jóléte és anyagi helyzete és megint más az államgazdaság jóléte és anyagi helyzete. És ezidőszert egyáltalában nincs okunk örvendeni amaz előzetes híresztelésnek, hogy nem lesz deficit. Mivelhogy mindenekelőtt tudjuk, hogy csakis a számok ügyes és művészes, sőt bűvészkedő csoportosításáról lehet szó. Továbbá tudjuk, hogy az így feltüntetett egyensúly egyúttal azt is jelenti, hogy az állam minél kevesebbet teljesít amaz ellenszolgáltatási köteleességek közül, melyekre az adófizetés nagy áldozataiért cserébe az ország közönsége vár. Mint hogyha egy család fő előre kiszámítaná a háztartási budgetet és kimutatná papiroson, hogy a bevételből fedezni tudja a kiadásokat, sőt valami kis összeg a takarékpénztár részére is marad, de a kedvező számítás tulajdonképpen azon alapulna, hogy családja éhezni fog és fagyoskodni fog. Hogy azonban ilyen számítással az állam maga iránt több bizalmat kelt, az csak olyan politika, mint amikor szédelgő gavallér hitelbe kapott

fiakkeren jár, mert lyukas a cipője és a suszter nem foltozza meg hozomra.

Tartunk tőle ezenkívül, hogy a költségvetési jómód hirdetésének más célzata is van. Mint amiképpen nehéz felleg komorrá teszi a láthatárt, ugy minden kérdésben, mely az állam anyagi helyzetéről szól, befészkelődik a gyanu, hogy a kvótaemelés előkészítésére való. Ha az ének oly előirányzatról szólna, melyben az van kimutatva, hogy szükségleteinket nem bírjuk fedezni, ha az állami költségvetés tényleg az ország valódi helyzetének hü visszatükrözöttoje lenne, ha nem lenne más az államháztartás, mint aminő az ország lakossága anyagi helyzetének megfelel, akkor talán nem neveznék tejjel-mézszel folyó Kanaánnak Magyarországot, de viszont nem mernének improduktív célokra lehetetleneket követelni és nem mernék azt hangoztatni, hogy közös kiadások részére a kvóta felemelése után többet adhatunk, mint eddig. De így az osztrákok egyszerűen arra hivatkoznak: hisz jó módban vagytok, hisz feleslegetek van, tehát fizethettek. És másfelől maga a költségvetés, mintha a kvótaemelés ellenzőit akarná leszerelni a szegénységet jelentő argumentumoknak a számcsoportok közt történő elsikkasztásával.

Hogy az egyenes adók reformjáról szóló javaslatokból kapunk valamely könnyítést, bájosan hiszszük, amíg nem látjuk. Jó, hogy a reform a szegényebb osztályok sorsának a könnyítéséről beszél. De már a megélhetési viszonyok olyannyira katasztrófa jellegűekké váltak, hogy a „szegényebb osztályok“ támogatása igen nagyon kétértelművé válik. Már mi nálunk a szegényebb osztály meghatározása igen kétséges. Mert már nem az a szegényebb osztály, amelyik a mindennapi szükségletek megszerzésére két keze fizikai munkájára szorult, de szegényebb az értelmiség, amelyiktől többet vár a társadalom s amely igényeit a legszűkebben sem képes kielégíteni, mert az eddig szegényebb osztálybelieknek nevezettek a szervezetségben levő erejükkel minden szükségletet megdrágítottak. Ez a nyomor ereje, melynek a gyenge jövedelmű értelmiséggel szemben mindenekelőtt az a hatása mutatkozik, feljebb terjeszti a maga nyomorát. Mert az eddigi fogalmak szerint szegényebb osztályuaknak nevezettek, most már aránylag fényes jó módban élnek a maguk kisebb társadalmi kötelezettségeikkel, mint az irigyelt „urak“, a latimerék, a tekintetesek és a nagyságosok. És így nem lehetetlen, hogy az adóreform első következménye szintén csak újabb csapás lesz e társadalmi osztályokra, amelyeket nem foglalnak a „szegényebb osztályok“ csoportjába. És ha azt mondják, hogy az állami bevételek emelését nem tervezik az adójavaslatok által, akkor is ott vagyunk, ahol a mádi radikális, tudniillik a több adóval sújtottak arra sem számíthatnak, hogy viszont az állam oly intézményeket létesít, oly terveket valósít meg, melyek által a megélhetés könnyít. Am, hogy az adóreformjavaslatok felhasználhatnának arra, hogy a kvótára új számítási alapokat terjeszthessenek elő és hogy ez alapokon a kvótát felemelhessék, azt Falk Miksa mondta, de senki meg nem czáfolta.

Semmi okunk nincs tehát rózsás színekkel festeni a jövőt. Még az is csak a pesszimizmust rögzítheti meg, hogy a költségvetési javaslatok tárgyalására és parlamenti elintézésére a hátralévő rövid idő alatt, mely másfél hónapra zsugorodik össze a formalitások és a decemberi szünetek miatt, nem kerülhet sor. A parlamentnek október közepétől december végéig akár egy évre való olyan dolga van, amit sürgősebbnek mondanak a költségvetésnél. A kormány eszerint nem tárgyalhatja a kiegyezést, hanem indennitást fog kérni. És megköszöni, ha

helyzet megengedi, hogy az indennitást megszvaztathassa és ha januárra nem köszönt be a nemzeti többség gunyolására a régi obstrukciók emléke — a költségvetési exlex.

Maga a költségvetés jövőre marad és pedig bizonyos hézagokkal. E hézagok a rubrikákban üresen hagyott részek, ahová későbbben illeszteni be számsorokat. Mert nem minden ok nélkül emlegetik, hogy a parlament részére azért kellett oly abnormisan hosszú, az őszbe mélyen benyúló szünetet adni, hogy ne lehessen tárgyalatni az idén a költségvetést. És amíg jövőre előkerül ismét, addig történni fog egy és más, hogy az üresen hagyott rubrikákat betölthessék: a delegáció határozatai és a kvótaemelés segíti hozzá a kormányt a rubrikák kitöltéséhez.

* * *

II. Festékekkel és festék nélkül.

A függetlenségi pártkört frekvenciálik a miniszterek, valahányszor puhításra vagy tájékozódás szerzésére van szükség. A saisonban kerülték a klubot és panaszok hangzottak, hogy a párttagok nehezen érintkezhetnek a miniszterekkel, hogy heteken át nem tanácskozhatnak velük s emiatt tájékozatlanok és elégedetlenek, ha befejezett tények elé állítják őket és szavazataikat parancsszóra igénylik.

Most a panaszok egyik része megszűnik. Ime most nincs parlamenti saison, most még szünet van s a pártkörben mindamellett láthatók miniszterek s nemcsak egyes számban, hanem többes számban is. És aki ellátogat a klubba, találkozik miniszterekkel, beszélhet velük, kérdézősködhetik és válaszokat is kaphat. Éppen csak minimális ötletességgel ki kell számítani, hogy mikor mutatkoznak a miniszterek a klubban. Ha tárgyalni mennek Bécsbe, ha onnan visszajönnek és ha miniszteri tanácskozásra készülnek. Ilyenkor megtalálhatók. És ilyenkor legyen bár a hallgatóságuk akármilyen, akár elsőrangú, akár selejtes: beszélnek. Mert a beszélgetés nem annyira a jelenlévők kedvéért történik, hanem azért, hogy aztán az elejtett nyilatkozatok a jó öreg elpusztíthatlan és hasznos indiszkréczió révén továbbra terjedjenek és bizonyos hangulatot keltsenek, míg a jelenlévők a kísérleti nyulak szerepében vizsgáltatnak meg.

Ilyen uton lehetett megtudni, hogy a függetlenségi pártkörben, ahol miniszterek voltak jelen, de a Ház elnöke is ott volt, megint szóba került az az átkozott házszabályrevízió. Mint a fátum, ugy bukkan ez fel ismét és ismét. És most már konstatálták, hogy vannak, akik beleegyeznének a házszabályrevízióba horvát obstrukció és nemzetiségi obstrukció esetében. És Apponyi elítelte az obstrukciót általában, Justh meg azt mondta, hogy más fegyvert nem használhat, mint a melyekre a házszabályok felhatalmazzák.

S a képviselők ma erősen vitakoztak:

— Ha így maradnak a házszabályok, akkor lehetséges az obstrukció és ha nem akariuk, hogy obstrukció legyen, akkor revideálni kell a házszabályokat.

— De akkor mi se csinálhatunk obstrukciót.

— No persze, hogy nem. Hanem ki látott már kormánypartot obstruálni.

— Ez is igaz. Oh, mily nehéz beleszokni abba, hogy kormánypartiak vagyunk.

— Pedig, ha hosszú ideig akarunk kormánypartiak lenni, akkor nem szabad megakadályoznunk a házszabályok revízióját.

— Hát ha azonban miközülünk válnak ki sokan és a házszabályrevízió ellen obstruálnak és akkor ők lesznek ellenzékiek és ha minket le-

a legsürgösebbek elintézése mellett a parlamenti győznek, ők jutnak kormányra.

— Oh, nem, nem, nem. Ez a legnagyobb févedés. Egész bizonyosan mondhatom, hogy mi vagyunk az utolsók, akik kormányra jutotunk annak daczára, hogy obtsruáltunk.

— Nos, ha így van, akkor még lehet erről a kérdéstről beszélni.

— És megint előről kezdődik az egész vitakozás a házszabályrevízió ellen és a revízió mellett.

Aki távolról nézi a dolgokat és nem törődik azzal, hogy a politika festett arcczal jár a színen és nem akarja lemosni a festéket, az mind azt hiszi, hogy folytonosan nagy nemzeti érdekekről, hagyományokról és ideálokról van szó.

Pedig leginkább és mindenekfelett arról van szó, hogy akik kormánypártiak lettek, miképpen maradhasanak, önhasznukra, minél további időre kormánypártiak.

Budapest, szeptember 27.

Az államvasuti munkások helyzetének javítása. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter az államvasuti munkásszemélyzet érdekében ezeket a kedvezményeket léptette életbe:

Az állandó jellegű nő, illetve családdal bíró egyezményes és szakmunkások betegsége esetén teljes féléven át egész alaphétfőben, — a napibér vagy napszámában dolgozó állandó jellegű nő, illetve családdal bíró egyéb munkások és alkalmazottak pedig — betegség esetén — ugyancsak féléven át napibérik vagy napszámuk 60%-ában részesítendőek oly módon, hogy a betegsegélyző pénztári járulékok iránti igényjogosultságot meghaladó husz héten túl a félév lezáratáig a munkások megállapított ellátása egész összegében az üzleti számla terhére egészítették ki. Hasonló javadalmazásban részesítendőek a fegyvergyakorlat tartama alatt az időszakos fegyvergyakorlatra bevonuló munkások is. Azok a munkások, akik katonai szolgálataikat közvetlenül megelőzőleg a magyar királyi államvasutaknál már legalább egy éven át megszakítás nélkül és kifogástalanul szolgálták, ha tényleges katonai szolgálataik letelte után harmincz napon belül folytatódólagosan szolgálatra jelentkeznek, a szolgálathoz újból azonnal és feltétlenül visszaveendőek. E célból a katonai szolgálatra bevonuló ily munkásokról nyilvántartás vezetendő. Új felvételeknél, egyenlő minősítés mellett, az alkalmazott állandó munkások gyermekei mindenkor előnyben részesítendőek. Kirendelések vagy más állomáshelyeken való helyettesítések alkalmával a munkás rendes keresetében meg nem rövidíthető, sőt ilyen esetekben a munkás rendes beosztásában elért keresetén felül még esetleg kész kiadásaiért is kárpótolandó. Hasonló eljárás követendő a helyettesítésre kirendelt műhely-gyakornokokkal szemben is. Délben általában minden munkás részére másfélórás ebéddió adandó. A legalább is egy éven át megszakítás nélkül szolgálatban lévő összes munkásoknak az utasításban megszabott mennyiségben tüzelő- és világító anyagok részletfizetésére is kiszolgáltatandók. Az állandó jellegű (3 év óta szolgáló) munkásoknak, illetve azok családtagjainak mindama szabad-, illetve személyzeti jegyek, valamint bevásárlási igazolványok biztosítottak, aminőket az évi fizetéssel bíró, rendszeresített állást betöltő alkalmazottak kapnak. A betegsegélyző pénztár közgyűlési tagjainak megválasztása titkos szavazat útján fog történni. A betegsegélyző pénztár közgyűlési tagjai kifejezetten biztosítottak aziránt, hogy a közgyűlésen illő módon előadott felszólalásaik és kijelentéseikért őket semmi hátrány nem fogja érni s nevezetesen, hogy azok miatt őket áthelyezni nem lehet. A vasutüzemi balesetek folytán megsérült vagy elhalt alkalmazottak, illetve ezek családtagjainak azonnali ségélyezése tárgyában érvényben lévő rendeletben foglalt határozmányok valamennyi szolgálat közben előfordult balesetek folytán megsérült, vagy elhalálozott munkások, illetve azok családtagjaira is vonatkoztatandók, illetve alkalmazandók.

Vladimir nagyherceg.

Budapest, szeptember 27.

Isvolszki orosz külügyminiszter küldetésének fontosságát mi sem illusztrálja jobban, mint hogy a csár nagybátyja, Vladimir nagyherceg holnap szintén Bécsbe érkezik a király látogatására. A nagyherceg Bulgáriából jön, ahol részt vett II. Sándor csár szobrának leleplezési ünnepélyein. Mint II. Sándor csár fia, akinek Bulgária szabadságát köszönheti és mint a török hadjárat egyik harczosa, Vladimir nagyherceg központja volt az összes ünnepélyeknek, melyekkel Bulgária leróta háláját Oroszország iránt.

Vladimir nagyherceg jelenleg hatvan éves. Már husz éves korában parancsnok volt a Prevbrasenszki gárdaezred első zászlóaljának. Egy évvel később vezérőrnagygyá léptették elő és a csár kíséretébe osztották be. Akkoriban az orosz hadsereg legfiatalabb tábornoka volt. 1872-ben a gárda-lövészandár parancsnokságát bízták rá. Ebben az állásában, mint egyike a legjobb czéllövőknek, nagy népszerűsége tett szert. Különösen a parancsnoksága alatt álló csapatok élmezéséért tett sokat s egyáltalán az egész orosz hadsereg neki köszönheti, hogy emberségesebb élmezést kapott. Mint az első gárdahadosztály parancsnoka is kivivta katonái szeretetét. Az orosz-török hadjáratban a 12-ik hadtestet vezényelte és a Botin-híd melletti csatában személyes bátorságával tünt ki. Szuleiman pasa támadását visszaverte, daczára annak, hogy a török tábornok sokkal nagyobb haderővel rendelkezett. E haditénye miatt a Szt. György renddel tüntették ki. Az 1881-iki katasztrófa után III. Sándor csár kedvenc testvérét a pétervári kerület gárdacsapatainak parancsnokává nevezte ki.

Politikai tekintetben Vladimir nagyherceg szigorúan konzervatív és elveiért a legnagyobb nyomatékkal szállt mindig sikra. Az emlékezetes birodalmi gyűlésen Vladimir nagyherceg, Podjedonoscevvvel az alkotmány megadása ellen szavazott. Az 1895. január 22-iki végzetes eseményektől távol állt, bár ő amellet volt, hogy a rend fenntartása és helyreállítása érdekében bizsak rá a végrehajtó hatalmat. Ezt a kívánságát azonban visszautasították. Ő volt az elnöke annak a bizottságnak, amely a czári család házi törvényeit revidálta.

Vladimir nagyherceg különben nagy barátja a művészetnek, úgy hogy a pétervári szépművészeti akadémiának elnökségét ruházták rá.

Mostani bécsi látogatása szorosan összefügg a balkán kérdéssel. Bizonyítja ezt az is, hogy isvolszki és Aehrenthal voltaképeni tanácskozásaikat a nagyherceg megérkezése után fogják folytatni. Mindenesetre nagy szava lesz e tanácskozásokban Vladimir nagyhercegnek is, ki most bulgáriai tartózkodása alatt bizonyára alaposan informálta magát a balkán helyzetről. A nagyherceg különben Szófiában hosszabb tanácskozást folytatott a bolgár államférfiakkal és mint politikai körökben állítják, figyelmeztette őket, hogy Bulgária saját érdekében köteles a bolgár bandáknak maczedóniai garázdálkodását a lehetőségig megakadályozni.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefona: 18-25. szám.

KÜLFÖLD.

A román király elutazása. Károly román király ma reggel a királynéval, ki utóbb érkezett Bécsbe, visszautazott Bukarestbe. Mielőtt elutazott, másfél óra hosszat tanácskozott Aehrenthal külügyminiszterrel.

A marokkói helyzet. A szultán hadserege Rabatból nagyobb rekognoszkáló utra indult, hogy Kazablanka környékét száz kilométernyi távolságban megtisztítsa a felkelőktől. Tetuanba érkezett hírek szerint, a szomszédos törzsek Muley Hafidot szultáná kiáltották ki. A tetuani helyőrséget pénzhány miatt feloszlatták.

Kazablankából f. hó 26-iki kelettel érkezett hivatalos távirat a következőket jelenti: Drude tábornok teljesen megállapodott a négy Uledzan törzsszel a pacifikációra vonatkozólag. A törzsek valamennyi feltételhez hozzájárultak. Most már csupán még hat oly törzs van, amelyekkel a francia fővezér nem folytatott tárgyalásokat. Több mint 400 személy visszatért Kazablankába. Tanger környékéről nagy homokvihart jelentenek. El Gebbas hadügyminiszter a szultán nevében Regnaultot uira Rabatba kérte. Regnault a francia kormánytól utasítást kapott arra, hogy ezen meghívásnak eleget tegyen.

A bajor trónbeszéd. Az országgyűlést ma megnyitották. A trónbeszéd hangsúlyozza, hogy a költségvetés a kedvező viszonyok alakulásánál fogva az egyenes adók emelése nélkül felesleget eredményezett, amely lehetővé teszi az állami tisztviselők és alkalmazottak fizetésének jelentékeny javítását. A trónbeszéd azon reménynek ad kifejezést, hogy ez, az egész állami életre kiható kérdés a jövőben kedvezően lesz megoldható. A trónbeszéd bejelenti továbbá: az adótörvény módosítását, az általános jövedelmi adó behozatalát s a községi pótdadók szabályozását, a képviselők részére átalány-kártalanítás megteremtését, továbbá több törvénytervezetet a mezőgazdaság, a halászat, valamint a kisipar előmozdítása érdekében, végül törvényjavaslat benyújtását, amely az államnak részesedést biztosít a bányák kincseiből származó haszonból. Különböző állami szükséglet fedezésére magasabb összegek vannak előirányozva. A közlekedésügyi intézmények a gazdasági fellendülés következtében valószínűleg nagyobb tiszta jövedelmet fognak eredményezni. A trónbeszéd továbbá kiterjeszkedik egyes, a vizierök kihasználása s egyes vasúti vonalaknál a villamos erők bevezetésére vonatkozó emlékiratokra s hangsúlyozza végül, mily számos s jelentőségteljes feladatok megoldása vár a képviselőháza a most kezdődő ülészakban.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Egy főszolgabíró fegyelmi ügye. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek leirata ma érkezett Makóra Farkas Mór főszolgabíró fegyelmi ügyében. Farkas Mór a csanádi közigazgatási bizottság 1000 korona pénzbüntetésre ítélte, mert Cseresnyés főispán rendeleteit végrehajtotta. A belügyminiszteri leirat Farkast az 1000 korona megfizetésének kötelezettsége alól felmentette, mert időközben nyugdíjaztatását kérte és nyugdíjba vonult.

Torontálmegye közgyűlése. Torontál vármegye törvényhatósága ma Botka főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen dr. Vincze Erő megyei főjegyző referálása alapján az országos Árpád-szoborra 300 koronát szavazott meg. Somogy vármegye feliratát az egygyermekrendszer ellen a köztörvényhatóság pártolja, ellenben Budapest székesfőváros közönségének Dalmácia visszacsatolása tárgyában küldött határozatát nem pártolja, mert a visszacsatolás nem áll Magyarország érdekében. Azután több kisebb ügyet intéztek el.

Kilencszáz korona festékért. Lugos városi képviselőtestület mai ülésén Knobloch János városi bizottsági tag jelentést tett a közgyűlésnek arról, hogy egy festékszerzés czéljából kiutalványozott 900 koronás tétel hovaírdítása iránt érdeklődve, arra az eredményre jutott,

hogyan bár mindössze három ajtót festettek be, csak pár kilogramm festék maradt meg. Kéri a közgyűlést, rendeljen el ez ügyben vizsgálatot. A közgyűlés egyhangulag elrendelte a vizsgálatot. Dr. Florescu városi főjegyző arra is kiterjeszteni kívánja a vizsgálatot, vajon kiutalványozták-e ezen összeget, amelynek kiutalványozását, amikor a polgármestert helyettesítette, megtagadta. A polgármester a vizsgálat kiterjesztését ellenezte.

Mi lesz Pia Monicával?

— Montignoso grófnő regénye. —

Budapest, szeptember 27.

A regény egyik fejezete bevégeződött, Montignoso grófnő Toselliné lett, a hön szerető párok egyesültek. Becsületes és szentimentális lelkek szórakoztatására azonban a szenzációs és megdöbbentő fejleményekben gazdag história tovább folytatódik. Új bonyodalmak következnek. Jönnek a szász udvarból a gonosz intrikusok és visszakövetelik Pia Monicát. S megkezdődik a hosszú regény legújabb fejezete: Harcz a gyermekért! Detektívek kalandos utra szédnek a kontinensen, ravaszkodnak, fondorkodnak; mozgositják az olasz rendőrséget és igazságszolgáltatást. Toselliné asszony azonban védi a jogát, nem adja a gyermeket, amiben igen hangzatos és sokat ígérő nyilatkozattal támogatja őt férje Toselli ur. Csak rémregényekben van hasonló gyönyörű ilyesmi, romantikus és könyekig megható. Érdemes érdeklődéssel várni, mint végződik ez a fejezet (mely után később valószínűleg még újabbak következnek). Becsületes és szentimentális lelkek szimpátiája mindenesetre Toselliné mellett lesz, először azért, mert gyenge nő, másodsor azért, mert immár polgáraszony, míg az ellenfele hatalmas király, harmadszor pedig — mert az egészen bizonyos, hogy Pia Monica az ő leánya, míg szegény szász király...

Mai szenzációink ezek:

Visszakövetelik Pia Monicát.

A szász államkormány tegnap késő este a király elnöklele alatt teljes ülést tartott, melyen Monica hercegnő kiszolgáltatásának és a volt Montignoso grófnő apanáza további fizetésének a kérdését tárgyalták. A minisztertanács elhatározta, hogy Monica hercegnőt a legrövidebb idő alatt el kell venni anyjától, mert a felnövő gyermek erkölcsi anyjának a befolyása által veszélyeztetettnek látszik. Továbbá fontos határozatokat hoztak az apanázs megtagadásáról és a volt grófnő amaz időnként visszatérő jogáról, hogy gyermekeit láthassa.

A király kijelentette, hogy kész a grófnőnek tovább fizetni az apanaszt, ellenben Pia Monica hercegnőt azonnal vissza akarja hozatni Szászországba. Egyelőre nem fogják a király többi gyermekével együtt nevelni, hanem egy családnál fogják elhelyezni rangjához méltóan. Ha a grófnő nem akarja kiadni a hercegnőt, akkor az olasz rendőrség segítségét fogják igénybe venni. A király még most is azt kívánja, hogy kiméletesen bánjanak a grófnővel. A király nagyon meg van rendülve és izgatott.

A drezdai udvar úgy vélekedik, hogy a grófnő kénytelen lesz kiadni Pia Monica hercegnőt, mert az erre vonatkozó szerződés jogérvényes és végrehajtható. A grófnő szerződésességét követett el házasságával és így kénytelen azonnal kiadni a hercegnőt, ha pedig vonakodnék, akkor a törvényszék segítségével fogják tőle elvenni. Arról szó sem lehet, amit legutóbb emlegetnek, hogy Toselli adoptálja Pia Monica hercegnőt. A szász királyi ház törvényei szerint, amelyek a Német birodalomban és Olaszországban is érvényesek, királyi hercegnőt adoptálni nem lehet. Ha Toselli azt mondja, hogy adoptálni fogja a hercegnőt, azon legfeljebb mosolyogni lehet, de szóra sem érdemes.

A szász udvar Londonban is kísérletet tett arra, hogy Pia Monica hercegnőt visszaszerezze. Lequeux író, ki Montignoso grófnő esküvőjén mint tanu szerepelt, nemcsak a drezdai és bécsi udvar köreiből kapott erre vonatkozó távirati kérézősködések, de tegnap délután, mint a „Daily Mail” jelenti, a szász udvar egy hivatalnok is megjelent nála és

két óra hosszáig tartó konferenciázásba vonta bele. Az udvari hivatalnok bizonyos szigorúan titokban tartott utasításokkal jött Londonba. A szász király Mister Lequeuxtól, aki annak idején, amikor Montignoso grófnő még miat szász trónörökösne a drezdai udvarnál élt, a szász udvarnak is kedvelt embere volt, a már említett udvari hivatalnok útján felvilágosítást kért arról, hogy Pia Monica hercegnő hol tartózkodik. Lequeux, aki a szász királylyal jó viszonyban él, a szász udvari hivatalnok látogatása által nagyon kényes helyzetbe jutott. Amikor az udvari hivatalnok a kis hercegnő lakcímét tudakolta, Lequeux előbb arra kérte, hogy forduljon Morton ügyvédhez, aki Montignoso grófnőt többször képviselte, de amikor az udvari hivatalnok kijelentette, hogy a királytól kapott megbízása szerint csak Lequeux által tárgyalhat Tosellinével, Lequeux sajnálatára kijelentette, hogy Monica hercegnő tartózkodási helyét nem mondhatja meg. A szász udvari hivatalnok konferenciája Lequeuxvel teljes két óra hosszáig tartott és a beszélgetés folyamán az udvari hivatalnok azokat az erélyes lépéseket is szóba hozta, melyeket a szász udvar Toselliné ellen tenni szándékozik, abban az esetben, ha Toselliné Monica hercegnőt illetőleg a szász király kívánságait teljesíteni vonakodnék. Felemlítette többek között, hogy a szász kormány diplomáciai nyomást fog gyakorolni Olaszországban, hogy Montignoso grófnő Londonban kötött új házassága érvényességének elismerését Olaszországban megakadályozza. Az udvari hivatalnok továbbá kilátásba helyezte, hogy a király újból érintkezésbe fog lépni a Vatikánnal, hogy i mmár előreláthatólag több sikerrel, mint két esztendő előtt a házasság teljes egyházi felbontását is elérje. De ugy ezek a célzások, valamint sok egyéb, amit még az udvari hivatalnok felhozott, nem bírhatták rá Lequeuxt arra, hogy passzív magatartását feladja.

Nem adják a gyermeket!

Az udvari hivatalnokkal való konferenciája után Lequeux azonnal táviratot intézett a Franciaországban tartózkodó Tosellinéhez, mely táviratra a következő válasz érkezett:

— Kijelentheti, hogy én és férjem szilárdul el vagyunk rá tökélyre, hogy szeretett Monicánkat a királynak semmi szín alatt ki nem adjuk, bármit ígér és bármivel fenyeget is. Ismételnem kell mindent, amit Önnek erre nézve tegnap elutazásom előtt mondtam és felhatalmazom arra, hogy ezt közzé is tegye.

Lequeux, ugy látszik, később még egy táviratot kapott, mely arra indította, hogy sietve a kontinensre utazzék.

Toselli hasonlóan és nem kevésbé erélyesen nyilatkozik. Még tegnapelőtt a Haringeros pályaudvaron közvetlenül elutazása előtt így szóló ismerőseihez, akik a pályaudvarra kikísérték:

Pia Monica birtokunkban van. El vagyok rá tökélyre, hogy a királylyal szemben ellentállást fogok kifejtetni. A király a gyermeket sohasem fogja megkapni, mert a német jognak olasz földön nincs érvénye és az esetre, ha a király kiküldöttie a gyermeket el akarná lopni, kemény harcz vár rá. Jó lesz, ha erre még idejében felkészül.

A kiküldött titkos rendőrök még nem tudták Pia Monica hercegnő nyomára akadni.

A drezdai rendőrség ma elrendelte, hogy a könyv- és papirkereskedők vegyék be kirakataikból Toselli és Toselliné arcképeit, egyben megtiltotta, hogy az újságírók az utcán és a pályaudvarokon a lapokból az új afférről szóló cikkek címeit kiáltásák.

Toselliék uton.

A Toselli-pár utazása Angliából vissza Firenzébe nagyon titokzatos módon megy végbe és a sajtó emberei annak a részleteiről még csak keveset tudhattak meg. A Petit Parisien jelenti, hogy Enrico Toselli és neje tegnap reggel 6 órakor Londonból jövet Párisba érkeztek. A házaspár egy az északi pályaudvar közelében levő szállodába hajtatott, hol Beadza Cur és neje néven jelentkeztek. Délután 2 órakor a líoni pályaudvarra hajtatott és egy félórával rá tovább utaztak Turinba. A gyorsvonaton két hálófülkét váltottak. Toselliné szürke utazóruhát, nagy modern leghajtott karimájú kalapot, férje pedig szürke angol utazóöltözetet és kis sipkát hordott. A házaspárt több újságíró felkereste, de arra a kérdésre, hogy hova

utaznak, nem adtak felvilágosítást. Miután a Daily Mail azt jelentette, hogy Toselliné ma viszont fogja látni Monica hercegnőt, ebből azt lehetett következtetni, hogy a vonatot Turin előtt egy állomással vagy pedig Turin és Firenze között elhagyták.

Toselli és felesége el vannak határozva, hogy Amerikába költöznek és magukkal viszik Pia Monica hercegnőt.

Örül Wöfling? Haragszik Wöfling?

Természetesen nem érdektelen, hogy hoga legújabb lépésről mint vélekedik bátyja, Wöfling Lipót. A Daily Mail tudósítója szerint Wöfling Lipót, amikor meghalotta, hogy nővére esküvője Tosellivel megtörtént, igen meglepődött, de leplezetlen módon adott kifejezést örömeinek, miközben így nyilatkozott:

— Igazán büszke vagyok rá, hogy nővérem, amikor a boldogságot és szerelmet kereste, mely manapság a fejedelmi személyeknek nem jut osztályrészül, megtalálta a módját annak, hogy a konvenziót félrelökje. Teljesen együtt érzek vele, és helyeslem ezt a lépését. Tiszta szívből kívánom, hogy jövője boldog legyen.

Bécsben azonban mást tudnal: az ex-főherceg véleményéről.

Wöfling Lipót, akiről több lap azt közölte, hogy ő mozdította elő hoga házasságát Tosellivel, Zürichből bécsi jogtanácsosához, dr. Frischauerhez táviratot intézett, a melyben állítólag a következőket mondja:

Sajnos, véletlenül Nizzában megismerkedtem Tosellivel, de alaposan kikértem magamnak e fiatal ember toladását. Őva intetem hógomat, hogy tartsa távol magától Tosellit, aki szeretett elhenezegni, hogy ismeretségben van velem és nővéremmel. Azt hiszem, hogy ez a házasság hógomnak elhamarkodott és kétségbeesett lépése volt, amely nem fog jóra vezetni.

Szíves üdvözzel

az ön Wöflingje.

Mozgó képek.

Per procura.

(— Arra a hírre, hogy Caruso nagyságos ur maga nem próbál, hanem a titkáriját küldi maga helyett próbálni, a bohém-nép észbe kap s ilyen próbákról fog érkezni híradás:)

SZIN: Az opera szinpada. Dél előtt 11 óra.

ALSZEGHY: No, kezdjünk hozzá! Világítás — zene! Aida... Főpap... Amneris! Hol vagytok?

EGY KIS PUPOS: Itt vagyok. Kérem.

ALSZEGHY: Kicsoda maga?

A KIS PUPOS: Én a Szendrői ur viczelházmes tere vagyok. Ma én próbálok helyette.

KISS, a segédrendező: Menyörgős menykő Mit akar itt ez a hordár?

HORDÁR: Én, kérem alássan, az Amonasró fogom markirozni, a Takács nagyságos ur billiárdozik.

ALSZEGHY: No, megette a fene... Világosító Mi lesz azzal a szufita-világítással?

EGY HANG FELÜLRŐL: Ja, 'sz tunerwettet szoll trajnslóga... i vász nét...

KISS: Hát maga ki?

A FERENCZ SZOLGA: Instállom, a világító kiment Budikeszre s maga helyett a majorosát hagyta itt... Az meg tekeri jobbra, tekeri balra, de a vilány, az istentelen, csak nem megy oda, ahá kéne... ALSZEGHY: Hát maga néni mit ágál ott a szinpadon?

EGY NÉNI: Én kérem az Amneris nagysága varrónéja vagyok. Majd én felveszem a ruhát, oszt próbálok. Ugyis a ruha a fő!

KISS: Menjen a sárka fenébe. Inkább én marokirozom. Sugó — a lukában van már?

(Csönd.)

ALSZEGHY: Sugó! verjen beléd az a mustárol ferslóg! Szólj már!

(Csönd.)

KISS: Ferencz! nézzen le, mi van a sugóvar (Ferencz nagy vártatva visszajön s hoz egy ké pókhalós gyereket.)

KISS, ALSZEGHY: Hát te ki vagy?

GYEREK: én a Mustó bácsi unokáinak a barátja vagyok, a Lojzi.

KISS: Aztán mit akarsz?

GYEREK: Hát én sugok helyette. Az iskolában én vagyok a legjobb sugó. Csak eltévedtem, mert annyi lyuk van itt az operánál, az ember nem tudja, melyikbe bujjék?

FERENCZ: Eredj, bujj a pokolba.

GYEREK: Merre kell odabujni, kérem?

ALSZEGHY: No! mi lesz a zenével?

(Csönd.)

KISS (kikukucsál a lyukon): Főrendező ur! egy idegen ember ül a karmesteri széken.

ALSZEGHY: Nini! Hát maga kicsoda?

AZ IDEGEN: Én kérem a Kerner karnagy ur tyukszemvágója vagyok... A nagyságos ur a kapitányságra ment cselédügyben — majd én bökődök helyette!

(Caruso titkára megjelenik, a helyettesek körülveszik — a tyukszemvágó tus-t dirigál. — Tabló.)

Varus.

Megszökött bankárok.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 27.

Fischer és Riesz bankárok ügye ma oly fordulatot vett, mely kétségkívül megállapítja, hogy a két bankár megszökött a fővárosból, miután nagyobb összegeket elikkasztottak. A sikkasztók annyi körülményekkel leplezték bűnös üzeneteiket, hogy mire a megkárosított felek a hűtlenségről értesültek, a bankárok már rég eltűntek a fővárosból. A legérdekesebb a nagy bizalom, mely a két sikkasztó iránt megnyilvánult, mert amikor már rebeszgetni kezdték visszaélésüket, a legjobban értesült pénzügyi körök is kétségbe vonták a keringő híreket. Ma aztán a főkapitányságon többen feljelentést tettek, mire a rendőrség a két bankár ellen elfogatási parancsot adott ki.

Tudósítónk e nagy port felvert ügyről a következő részleteket jelenti:

A Fischer és Riesz bankcég.

Körülbelül öt esztendeje annak, hogy Fischer Miksa és Riesz Lajos megalapították banküzletüket, amelynek helyisége az Erzsébet-köruton, a New-York-palotában volt. Kereskedői körökben mind a két bankárt vagyonos embernek, ügyes kereskedőnek tartották s vállalkozásuknak sikert is jósoltak. Az üzlet egy ideig jól is ment, bár Fischer és Riesz már kezdetben nem egészen reális alapon vezették. Egyik főüzletáguk volt a sorsjegyelárusítás. Ők azonban nemcsak itt Magyarországon kereskedtek, hanem külföldre is sok olyan sorsjegyet küldöttek ki, amelyet nem lett volna szabad törvény szerint oda kiküldeni. Így például postán és ügynökök útján sok magyar osztálysorsjegyet küldöttek ki Ausztriába. Ez a csempész-üzlet jól jövedelmezett ugyan, de nagy kiadással is járt, mert a szervezés rendkívül sok pénzbe került. A két bankár mégis hosszú időn keresztül meg tudta őrizni üzletének jó hírét, még akkor is, amikor már alapszámban teljesen megrendült a vállalkozás, amelynek másik főágazata volt a sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása. E mellett akadtak sokan, akik kisebb-nagyobb összegű pénzüket rábízta a két bankárra abban a reményben, hogy dusabban tudják majd gyümölcsöztetni, mint a nagyobb pénzintézetek.

A két bankárnak ilyenképen sok pénz állott rendelkezésére, de éppen ez volt a veszítük. Mind a kettő csalódos ember volt, uri módon élt, az irreális alapra fektetett üzlet jövedelme pedig nem volt elég sem erre az életmódra, sem pedig arra, hogy a két bankár ügyfeleivel szemben elvállalt kötelezettségeinek eleget tudjon tenni. Fischer és Riesz ekkor, segíteni akarván a bajon, a börzén kezdtek játszani. A szerencse nem kedvezett nekik. Folyton veszítettek s a különbözettek kiegyenlítésére eleintén úgy szereztek pénzt, hogy elzalogosították részletfizetésre eladott sorsjegyeiket, később pedig hozzányultak a betétekhez is, abban a reményben, hogy a börzén majd jobban megy az üzlet s akkor majd pótolják a hiányt. Ebben a reményességükben azonban csalatkoztak, és

Kiss szerencséje nagy.

A két bankár utolsó reményességét egy Genfben létesítendő bankházba vetette. Kiss Károly budapesti osztálysorsjegy-kereskedővel együttesen tervezték a vállalkozást. A bankárok ugyanis, miután már semmiéle uton-módon sem tudtak elegendő tőkét előteremteni, közölték tehát tervüket Kiss Károly budapesti bankárral, aki főleg osztálysorsjegy-elárusítással foglalkozik s az ő anyagi hozzájárulását kérték a genfi üzlethez. Kiss Károly, aki még semmit sem tudott a Fischer és Riesz cég manipulációiról, jóhiszeműen hajlandónak mutatkozott a genfi fióküzlet meg alapításához társul szegődni.

A két bankárnak azonban, mint most kiderült, már akkor nem volt komoly szándéka Genfben fióküzletet nyitni. A genfi üzlet tervét ők már akkoriban előkészített szökésük leleplezésére gondolták ki. Kiss Károlyval azonban komolyan tárgyaltak s megállapodtak, hogy szeptember 24-én fogják a cégjegyzést megcsinálni Genfben, a hová szeptember 24-re találkozózt is adtak Kiss Károlynak.

Mire azonban meg kellett volna valósítaniok tervüket, a talaj teljesen kieszott alóluk. Már a betevők pénzét is elveszítették. Hetekkel ezelőtt tudták már, hogy a genfi vállalkozástól sem várhatnak semmi fordulatot. De a krachról nem tettek említést Kissnek. Megmaradtak amellett, hogy szeptember 24-én találkoznak mindhárman Genfben. Ez a megállapodás volt legalkalmasabb szökési tervük megvalósítására. Itthon, Budapesten, még legközelebbi környezetüket is abban a tévhitben tartották, hogy elutazásuk összefüggésben áll a genfi üzlettel.

Kiss Károly az utolsó pillanatig azt hitte, hogy a genfi bank főállítással Fischer és Riesz komolyan foglalkoznak. Vonatra ült és Genfbe utazott, ahová szeptember 24-ére találkát adtak egymásnak. De Kiss hiába várta leendő üzlettársait. Három nap mulott el kínos várakozásban, de sem Fischer, sem Riesz nem mutatkoztak Genfben.

Ekkor Kiss a következő táviratot küldte a banknak:

Fischer és Riesz nem érkeztek ide. Expressz választ kérek, várjak-e rájuk tovább.

Kiss Károly.

A bankház két tisztviselője, névszerint Angyal Ignác és Pfeifer Gyula nem tudták, mire vették a dolgot. A cégfőnökök elutazásuk napján azt mondták, hogy cégjegyzés végett Genfbe utaznak. Angyal a telegrammal fölkereste Riesz feleségét és tanácsot kért tőle, hogy mit válaszoljon Kissnek. Rieszné megdöbben, amikor elolvasta a táviratot. Rossz sejtések fogták meg s körülbelül sejtette, hogy férje feje fölött összecsaptak a hullámok és elsodorta az ár. A tisztviselőnek azt mondta, hogy majd ő válaszolni fog Kissnek. De válasz helyett gyorsan csomagolt, kihajtatott a pályaudvarra s a legközelebbi vonattal Genfbe utazott. Ott fölkereste Kiss Károlyt, aki idegesen közölte vele, hogy férje is, Fischer is felírták őt, mert nem jelentek meg a találkán, hogy a cégjegyzést keresztülhajtásák. Rieszné és Kiss még vártak néhány napig Genfben s aztán vonatra ültek és hétfőn, szeptember 23-án visszaérkeztek Budapestre.

Feljelentések.

Míg ezek Genfben történtek, addig itthon össze-csaptak a bankház felett a hullámok s kiderült, hogy a két bankár, akinek szökéséről már két nappal ezelőtt beszéltek, bűnös manipulációba keveredett. Tegnap már több ügyfélük feljelentést is tett ellenük a rendőrségen. A legsúlyosabb dr. Herz Bertalané, egy bécsi magánzónó feljelentése. Herzné elmondja feljelentésében, hogy ő még a nyár folyamán átadott a Fischer és Riesz cégnek százhatvan ezer koronát abban a reményben, hogy jól fogják gyümölcsöztetni. Most azután értesült róla, hogy a cég főnökei megszököttek s így valószínűnek tartja, hogy az ő pénzét is elköltötték, vagy magukkal vitték. Ezért tehát sikkasztás miatt tesztes a feljelentést. Herznén kívül feljelentést tettek még a mai nap folyamán a két bankár ellen: Weber Irma budapesti magánzónó, Berger Ödön villamos kalauz, Demjén Józsefné mosónő, Kekl Jakab molnár, Klatson Istvánné magánzónó sikkasztás miatt. Valamennyien sorsjegyeket vet-

tek részletre, fizettek is, de a sorsjegyet nem tudják megkapni és a pénzüket odavesztett.

A rendőrség a két bankár, Fischer Miksa és Riesz Lajos ellen megindította a nyomozást s elfogató parancs kiadását indítványozta a bíróságnál. Együttal táviratoztak a nagyobb kikötőhelyekre, hogy a két bankárt, ha hajóra akarnának szállni, tartóztassák le.

A gazdátlan bank.

A Fischer és Riesz bankja most valóságos ostrom alatt áll. Az emberek legtöbbje szegény iparos, szürke, foltos ruhában járó napszámos asszony, 50—100—200 koronájáért aggódik. A bankban levő két alkalmazott tanácstalanul áll. Még mindig nem hiszik, hogy az üzletet elsodorta az ár, hogy főnökeik tényleg megszöktek. Meg akariák nyugtatni a pénzükről remegő, szegény embereket. Végül már a hivatalnokok is megadják magukat sorsuknak és ők küldik az aggódó, türelmetlen tömeget a rendőrségre.

Angyal Ignác, a bank egyik alkalmazottja könyveket mondja tapasztalatairól:

Előttünk mindig titkolóztak, még a könyveket is személyesen vezették. Fogalmunk sincsen arról, hogy milyen összegek tüntek el a kezükön, ha tényleg sikkasztottak. Mert nem hisszük, hogy ez megtörténhetett volna. Éppen ma kaptunk értesítést a müncheni fiók-bankház üzletvezetőjétől, hogy a főnök urak legkésőbb október 1-én Budapesten lesznek. De mi nem várjuk be ezt az időt. Kollégám, Pfeifer Gyula még ma délelőtt be fog menni a főkapitányságra és bejelenti, hogy a főnökök eltűntek és gondnok kirendelését kéri a rendőrségtől.

A rendőrségen Sándor László kapitány vezeti a vizsgálatot, aki ma délelőtt megjelent a bankház helyiségében és az üzleti könyveket, valamint az ott talált értékeket lefoglalta. A Fischer és Riesz cég ellen különben már tegnap följelentést tett sikkasztás miatt Blum Miksa magánhivatalnok. A följelentésnek azonban, amely mindössze száznégy koronáról szól, nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot, mert a cég kijelentette, hogy Blum, ha odamegy, nyomban megkapja a pénzéért járó sorsjegyet.

TÁVIRATOK.

—
Az angol-orosz egyezmény.

Kalkutta, szeptember 27. (Német kábeítársaság). Néhány újság az angol-orosz egyezmény megítélésénél meglepéssel konstatálja, hogy az különösen India nyugalmát biztosítja az orosz törekvések ellenében, aminek következtében lehetséges lesz India külpolitikáját módosítani s a katonai terheket leszállítani. Más újságok a szerződést különösen Perzsiára nézve kedvezőtlennek mondják, mert Oroszország nagyobb előnyöket ért el, ami által az indiai kereskedelem fog szenvedni. Mindazonáltal magát azt a tényt, hogy Anglia és Oroszország között megegyezés egyáltalában létrejöhetett, minden oldalról elsőrangú fontosságúnak tartják.

Közgazdasági távirat.

New-York, szept. 27. Terménytőzsde. Gyapó. New-Yorkban 11.75, szept.-re 11.72, decz.-re 11.92. New-Orleansban 11.50. Petroleum stand withe. New-Yorkban 8.45 Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—. Zsir, Vestern Steam 9.50 Rohe testvérek 9.70. — On 35.50—36.60 Réz 14.75—15.—.

Csikagó, szept. 27. Gabonaiőzsde. Zárlat. Buza irányzata engedő, szeptemberre 96.50 K., deczemberre 100.— K. Tengeri állandó, szeptemberre 63³/₈ K.

Csikagó, szept. 27. Terménytőzsde. Zsir deczemberre 9.07, tegnap 9.07, októberre 9.10, tegnap 9.07. Szalonna short clear 8.74, tegnap 8.74. Sertésus októberre 14.—, tegnap 14.20.

EGYETÉRTÉS.

Október hó 1-ével új előfizetést nyitunk az Egyetértesre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejár, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gondal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértes előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor.	40 fill.
Negyedévre	7 kor.	— fill.
Félévre	14 kor.	— fill.
Egész évre	28 kor.	— fill.

UJDONSÁGOK.

Bizalmatlanság.

Valahányszor apró pénzintézetek vagy magánbankárok letörnek — mint most is — mindannyiszor kiderül, hogy a kisember károsodik. Mindig verejtékes fillérek vesznek el soha a méltóságát, gőgös töke. Aki a tömeg lélektanával foglalkozik, fejcsovány kutatja, hogy lehet, hogy az ilyen kis krízisek mindig a szegény népességet érik és a gazdag, a veszteséget soha nélkül elbíró elem mentes marad a károsodástól.

A kutatónak föl kell ismernie, hogy a primitív ember tudatlansága s főként az ezzel járó föltétlen bizalmatlanság az okozója a kis tragédiáknak. A magyar paraszt az ő tulontul dicőitett bölcsességével annyira megy, hogy vakon ragaszkodik a „minden ur gazember” igazságához és csökönnyös tudatlanságában elzárkózik sokszor fűdös dolgok elől, míg tíz lépésnyire a központi pályaudvartól otrombán „bedül” a nyelvén irdó fosztogatónak és hihetetlenül naiv mesék alapján évek keresményét rábizza a hűtlen sáfárookra. A magyar paraszt gögijében önmagának imputált bölcsességen föl kell háborodnia az embernek, amikor látja, hogy bárgyú fogásokkal, hogy fosztják ki a szánalmas, büszke, magát tulokosnak képzelte embert.

S a milyen a paraszt, olyan a kisember. Mert szűk látókörű, tehát bizalmatlan és önmagát okosnak képzei, amikor nagy ravaszul elkerüli az „urat”, a nagyot, a nem beláthatatlant. Elkerüli például a nagy pénzintézetet, ahol nem tud tájékozódni és megy a „kiesi”, a hozzá hasonló után. Megy egy kis boltba, ahol látja a vasszekrényt, amelyikbe pénzt csukják és a hol megsüvegelik, mert pénzt hozott. Feledi azonban, hogy azt a pénzt abból a szekrényből ki lehet venni s az az ur, aki, amikor a pénz hozta megsüvegelte, a legnyugodtabb lelkiismerettel el tudja költeni a nyomoruságos fillérek s kimélet nélkül tönkre tudja tenni a könnyen hívót. A kisember mindezt feledi, mert feledtetni vele saját eszének tulbecsülése és az ösztönszerű gyűlölet, amelyet az ur iránt érez.

A nagy pénzintézetet — ezt a gyakorlat bizonyítja — elkerüli, mert a bankok jól fizetett hivatalnokai, szimpla hivatalos silusban beszélnek a felekkel és tartózkodnak minden rábeszéléstől, minden csábítástól. Ezek a kissé rideg urak, mint riasztó típusok élnek a kisemberekben, mint olyan urak, akik lenéznek, lebecsülik a kisembert és pénztét. Félelmetessé teszi ezeket a jól öltözött alakokat egy-egy sikasztás, amely a körükben tényleg megérik, de amely a betevőt egyáltalán nem érinti, mert az intézet vállalja a kárt. Mindez azonban összezsúrosodik bizonyos ellenszenvvé, amelyet az alkalmazottról az intézetre visz át a szűk látókörű ember.

Fischer és Rieszék azonban a nép emberei. Persze csak látszólag. Közel viszik magukat a kisemberhez, leszállítják magukat az ő nivójára és eltüntetve a differenciákat, elűntetik a kisember bizalmatlanságát is. Előáll a kis keret, amelyről a primitív ember azt hiszi, hogy teljesen áttekinthető. Hogyne, amikor nem lát maga előtt csak egy vasszekrényt és egy roppant jóvállás, ha kell szociálista, ha kell agrárius urat, akinek az ajkáról olyan nagyon becsületesen folyik a szó. Csupa derékség, csupa bizalom az egész ember, nem úgy, mint a nagy pénzintézetek minden alakoskodást kerülő urai. S a kisember „bedül”. Rábizza a pénzt egy ilyen mosolygó urra, aki nevetve vacsorálja el, füstöli el, kártázza el a szegény ember pénztét s azután megszökik és legfőképpen vason, de pénz nélkül tér vissza.

Sok pénzázdozatot szedett már a kisembernek föltétlen gyűlölete és bizalmatlansága az „ur” és az „uri” iránt. De azért az ember nem okosodik és tovább pocskolja a pénzt a maga demokratikus hóbortjaira. Mert tisztára a kisember demokratikus hóbortja, amikor az ilyen gőgös dolgokat, mint a nagy pénzügyítő cziszternákat le akarja rángatni magához és a kisebb, hozzá közelebb álló intézményekhez pártol.

Valahogy így lehet csak megérteni, hogy a kisember nem viszi a pénzt abba a pár föltétlenül biztos intézetbe, ahol minden veszély ki van zárva s így alkalmat ad czikkiróknak, hogy sajnálkozzanak fölötte, ahányszor csak ilyen Fischer és Riesz-est történi.

Ur—

Naptár. Napirond. Szombat, szeptember 28. — Római kath.: Venczel kir. vt. — Protestáns: Adolf. — Görög-ország: (szept. 25.) Nikéla vt. — Zsidó: Tisri 20. Sabbath. — A napról reggel 5 óra 54 perczkor, nyugvást: est 5 óra 40 perczkor. — A hold k.: esti 9 óra 45 perczkor, nyugvást: déli 12 órakor. — A miniszterek nem fogadnak. — A Magyar Néprajzi Társaság felolvasó ülése délután 5 órakor a Nemzeti Múzeumban. — A Zalamegyei-Kör közgyűlése este az Otthon-kávéházban. — A Gyakorló Pédagógiai Egyesület felolvasó ülése esti 6 órakor Trefort-u. 8. sz. a. — A skót misszió nőszövetségének szeretevendősége esti fél 7 órakor Hold-u. 17. sz. a. — Az Akt-kiallítás megnyitása az Uránia Kigő-téri szalonjában. Belépő-díj 20 fillér. — A Magyar Karambol-kör helyiségmegnyitó ünnepélye Rákóczy-ut. 30. sz. a. — Az ősi lévszereny kezdete negyed 3 órakor. — A osztályversenyek húszas reggel 9 órakor. — Bő autató a budai szinkóron. — A Kinnach-kiallítás megnyitása a Múzeumban. — A Linck-kiallítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-5-ig. Belépő-díj 1 korona. — A Könyves Kálmán műhelyzet (Nagymező-utca 27-30.) kiállítása rendezés miatt zárva. — A nemzetközi munkásjelölési kiállítás a városi régi nagy iparcsarnokban. — A Nemzeti Múzeum áruváltára nyitva 9-5-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-5-ig. — A Műegyetemi Múzeum nyitva 10-1 óráig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma megtekinthető 1 korona belépő-díjjal. — A Közlekedési Múzeum nyitva 10-12-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-12-ig. — A N-Múzeum könyvtára nyitva 9-1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9-5-ig.

— **A király Pozsonyban.** A király a Pozsonyban november 19-én rendezendő Szent Erzsébet jubileumi ünnepély fővédnökségét elvállalta és ebből az alkalomból az ünnepélyen meg fog jelenni. A király jelen lesz a városi színházban rendezendő díszelőadáson is, amelyiken Szent Erzsébet legendája nyomán több előképet fognak bemutatni. Az előképek rendezését gróf Csáky Jenő vállalta magára.

— **Fejedelmi vendégek.** Ferdinánd bolgár fejedelem és Vladimir orosz nagyherceg és neje ma délután 1 óra 15 perczkor a nyugati pályaudvaron Budapestre érkezett. A vendégek fogadására megjelentek Lwow Sándor orosz főkonzul, Mark János, az államvasutak elnök-igazgató helyettese, Décsy Lajos üzletvezető, Smeikál József balpárti forgalmi főnök, Daróczy Rezső, a nyugati pályaudvar főnöke, Haviár György és Messinger József főnöki helyettesek s Pavlik rendőrségi főfelügyelő. Vladimir nagyherceg és neje a mai napot Budapesten töltik és a fővárost tekintik meg. A nagyherceg és felesége az Angol Királynő-ben szállott meg és holnap reggel különvonattal Bécsbe utazik, ahol ő felségének, a királynak lesz vendége. Ferdinánd bolgár fejedelem 1 óra 30 perczkor különvonattal tovább utazott.

— **A spanyol királyi pár Bécsben.** A spanyol királyi pár október 18-án érkezik Bécsbe és két napot fog tölteni a Burgban a királyi vendégeként. Alfonz király nem utazik Bélyére Frigyes főherceghez vadászni, ellenben részt fog venni az Alpthurn és Velvitz környékén rendezendő udvari vadászatokban.

— **A badeni nagyherceg haldoklása.** Mainából érkezett legutóbbi tudósítások szerint a badeni nagyherceg életbentartásáról az orvosok végképen lemondtak. Halálát minden órában várják. A nagyherceg családja, valamint a nagyhercegi ház minisztériumának elnöke, báró Marschall külügyminiszter, a beteg körül tartózkodnak.

— **Október hatodika.** Az aradi vértanúk kivégzésének évfordulója az idén vasárnapra esvén, a szokásos gyászünnepeket október 7-én, hétfőn tartják meg. Ezen a napon reggel kilenc órakor gróf Batthyány Lajos vértanu miniszterelnök lelkiüdvéért lesz az első gyászmise a Ferenczrendiek belvárosi templomában. Nyomban utána 10 órakor tartják az aradi vértanúk nagy gyászmiséjét, amelyre testületileg vonul ki Kossuth Ferencz elnök vezetésével az orsz. függetlenségi és 48-as párt, a honvéd menedékház, a fővárosi függetlenségi körök és az egyetemi ifjuság. A gyászistentisztelet után az egyetemi ifjuság matiné rendez a fővárosi Vigadóban. A matiné egy orsz. képviselő mond ünnepi beszédet s a hangversenyen több előkelő művész és művésznő működik közre.

— **A franciaországi árvízveszély.** A párisi újságok részleteket közölnek azokról a pusztításokról, amelyeket a felhőszakadásból keletkezett árvíz okozott az ország különböző részében. Az utak hegycsuszamlás miatt sok helyen járhatatlanok. Lieuran helységben tizenöt ház és a kastély elpusztult. Ardeban a pályaudvart elborította a víz. Horensacban a háromszáznál is több munkást foglalkoztató borköszvény elpusztult. A házak összeomlása miatt kétezer ember hajléktalan lett. Herault kerületben egy vasból való vasúti híd elpusztított az árvíz. A kár sok millió frank s a veszedelem egyre növekedik.

— **A kereskedelmi Múzeum igazgatója.** A budapesti Közlöny legutóbbi száma — mint mai számunkban már jelentetük — közli azt a legfelsőbb kéziratot, melyvel ő felsége Kovács Gyula dr. kir. tanácsosnak, a Kereskedelmi Múzeum igazgatójának a m. kir. udvari tanácsosi címet adományozta „Közgazdasági téren szerzett érdemei elismerésül.” Ez a kiüntetés legfőképpen a m. kir. Kereskedelmi Múzeumnak szól, mely husz évvel ezelőtt alakult és kiváló szolgálatokat tett a magyar iparnak és a magyar kiviteli kereskedelemnek. Kovács Gyula dr., aki a közgazdasági téren 1880-ban kezdte meg a pályáját mint a miskolci kamara titkára, 1891-ben lett a Kereskedelmi Múzeum igazgatója és 1904-ben május havában vette át az intézet vezetését. Ez utóbbi években a Kereskedelmi Múzeum működési köre lényegesen tágult, tekintélye jelentékenyen emelkedett az üzletvilág széles körében.

— **A nagykárolyi Kossuth-szobor.** Teljesen téves némely lapnak az a híradása, hogy a nagykárolyi Kossuth-szobor technikai akadályok miatt csak a tavasszal kerül leleplezésre. Kallós Ede, a készülő szobor alkotója e hó 23-án Debreczeny István, nagykárolyi polgármesterhez intézett levelében értesítette a polgármestert, hogy a szobor öntvénye már majdnem kész s csak a czizellálás van még hátra. A szoborművész az emléket október elején fel fogja állítani s ekként a nagykárolyi Kossuth-szobor leleplezése október hó közepéig okvetlenül meglesz.

— **A himlő Bécsben.** Bécsben három himlőmegbetegedést jelentettek be ma; a betegek között van egy testvérpár is, t. i. egy öt éves fiúcska és egy két éves leányka. A szülők titkolták gyermekük betegségét, bár annak jelei már hetek óta észlelhetők voltak.

— **Egy Thurn-Taxis herceg tragikus halála.** Thurn-Taxis Károly Gusztáv herceg, az első gárdagyalog-ezred hadnagya tegnap a podsdami tisztú kaszinóban elesett a lépcsőn és bezuzta a koponyáját. A herceg rövid idő alatt belehalt sebébe.

— **A siklósi polgári fiúiskola felosztása.** Siklós nagyközség képviselőtestülete legutóbb tartott rendes közgyűlésén a kiküldött bizottság jelentése alapján egyhangulag elhatározta, hogy tekintettel arra, hogy a község által fenntartott négy osztályú polgári fiú iskola szükségleteit a községi iskolai alap vagyon jövedelme tovább már nem fedezi, az iskolát beszünteti és annak felosztását elrendeli.

— **Katonai botrány Rózsahelyen.** A rózsahelyi közönséget napok óta kinos affér foglalkoztatja. Szegő Károly joghallgató, az ottani közjegyző fia, a korzón véletlenül meglökte Uj Tibor főhadnagyot. A főhadnagy be sem várta, amíg Szegő becsánatot kér, hanem arcuzl ütötte. Az inzultált fiatal ember botjával vissza akarta ütni, de a többi katonatiszt kardot rántott Szegőre. Ez provokálta a főhadnagyot, kit karján és mellén megsebesített. Ezen affér óta a polgárság és katonaság közti eddigi jó egyetértés teljesen megszünt.

— **Egy tudós tragédiája.** A főváros tudományos köreiből mély szomorúságot okozott ma az a hír, hogy dr. Fialovszki Lajos, a kiváló botanikus megtehető volt. A hatvankét éves tudós állapota az éj folyamán oly súlyossá s körvezetére nézve oly veszedelmessé vált, hogy be kellett szállítani az elme-gyógyító intézetbe. Fialovszki a Markó-utcai főgimnáziumnak volt tanára. Csak a múlt évben hagyta abba a tanítást, amikor idegessége már túlságosan elharapózott. Nem közönséges pályát futott be. Keleti Galicziában született; apjával együtt onnan vándorolt be s testestül-lelkestül szívós magyarrá lett, aki a magyar fiúvezetést messzire előre vitte. Különösen a botanikai műszavak megtisztítása, megmagyarosítása az ő érdeme. Majdnem két évtized óta az Eötvös-utca 46. számú házában lakott. Eleintén anyjával, majd egészen elzárkózva. Csak ritkán érintkezett az iskolán kívül barátjaival. Életuttsága tébolylyá csak legutóbb fejlődött. A múlt héten egyik terézvárosi postahivatalban mintegy ezer szavas táviratot adott fel a királyhoz. Figyelmét akarta felhívni egy találmányára, amely a kristálytán egészen átalakítja. A postahivatalnok rögtön látta, hogy beteggel van dolga. Átvette tőle a táviratot és az árát, de megkérdezte a lakását is, aztán a díjat visszajuttatta a testvérehez. Ettől fogva hozzátartozói részéről aggodalommal vigyáztak a tudós minden lépésére. Tegnap éjjel a háznak egy későn hazatérő lakója vette észre, hogy Fialovszki lakásából nagy világosság árad ki. Csakugyan a tudós kelt fel és husz-harmincz égő gyertyát állított az ablakba. Mellette akasztott szentképeket és fenhangan imádkozni kezdett. A lakók sorban ébredtek fel s meghatottan nézték a nagy tudós lelkeinek elborulását. Ő pedig egyre kiabálta torkaszakadtából:

— Én a tudomány embere vagyok! . . .

A házmester bement az egyik lakóval a szobába s míg ők vigyáztak, hogy a lobogó lángok meg ne gyútsák az ablakfüggönyt, mások rendőrt és orvost hívtak és két óra tájban kivitték Fialovszkit egy szanatóriumba.

— **A szászvárosi sikkasztás.** Schuller Mór, a sikkasztó városi pénztáros állapota annyira javult, hogy a kihallgatása megtörténhetett. A dévai ügyészség a bünyádi eljárást megelőző nyomozással Mihályi Béla rendőrfőkapitányt bízta meg. Schullert ma rendőri felügyelet alatt Kocsin vitték a városházára, hol a bizottság reggel 8 órától délután 2 óráig tartotta kihallgatását. Kiszivárgott hírek szerint Schuller teljes beismerésben van. Bevallotta, hogy 10—12.000 koronát sikkasztott és saját céljaira használta fel. Tekintve azt, hogy a pénztárból ennél az összegnél több hiányzik, a kihallgatás és előzetes nyomozás befejezése után az ügy a dévai ügyészséghez kerül. A sikkasztási ügyet bonyodalmassá teszi az a feltűnő eset, hogy Acker Frigyes polgármester ma megjelent a számvizsgáló bizottság előtt és töredelmesen bevallotta, hogy a Schuller által kezelt pénzszekrényhez neki is volt külön kulcsa, melyről senki sem tudott. Valószínű, hogy Acker Frigyes vallomása a vizsgálatnak új irányt fog szabni. Schuller még Szászvárosban tartózkodik.

— **A hadiiskola újjászervezése.** A király jóváhagyta a hadiiskola újjászervezésének tervét. E szerint a hadiiskola a jövő évtől kezdve három évfolyamból fog állani. Az elsőbe holnap körülbelül 55 tisztet fognak felvenni. A magasabb tüzérségi és műszaki tanfolyamokat egészen külön választják a hadiiskolától. Az új tervezet szerint a hadiiskolába négy évi csapatszolgálat után veszik fel a tiszteket.

— **Szabadtanítási ankét.** A Magyar Társadalomtudományi Egyesület ma délután folytatta és fejezte be lankadatlan, sőt fokozódó érdeklődés mellett a szabadtanítás ügyében összehívott ankétját. A számos társadalmi képviselő és nagyszámú közönség jelenlétében nyitotta meg Marczali Henrik az ülést s a szót Timon Ákosnak adta, ki a jogrend alapfogalmainak a szabadtanítás keretében való ismertetését vállalta. Utána Szász Zsombor szólalt föl, majd Gerster Béla referált a műszaki ismeretek tanításáról és nagy tetszés között fejtegette, hogy a legnagyobb probléma néptünk produktivitását nevelés útján fokozni, mert csak a termelő nép fejlődik és hatalmas. Végül Farkas Pál tette meg előterjesztéseit a társadalmi tudományok tanításáról. A főszólat a nemzetgazdasági ismeretek terjesztésére helyezi, praktikus alapon. Tanítani kell okoszerű marhatenyésztést, gyümölcskertészetet stb. A tulajdonképeni társadalomtudomány is magasabb fokot volna tanítandó, minden tendenzia kizárásával, a történeti fejlődés figyelembevételével. A nagyérdemű előadások

kért és felszólalásokért Marczali Henrik mondott köszönetet a Magyar Társadalomtudományi Egyesület nevében és a pécsi kongresszuson kifejtendő munkához sikert kívánva, az ankétet berekesztette.

— **Abonyi Dezső temetése.** Abonyi Dezsőt, „Az Ujság” korán elhunyt munkatársát ma délután temették el nagy részvét mellett. A temetésen „Az Ujság” szerkesztője Gajári Ödön felelős szerkesztő vezetésével testületileg jelent meg. „Az Ujság” kiadóhivatala és technikai személyzete pedig Illés József igazgató vezetésével. A Budapesti Ujságírók Egyesületét Herczeg Ferenc elnök és Hollósi Géza titkár képviselték, továbbá megjelent a Magyar Jelzáloghitelbank számos tisztviselője Gosztonyi igazgatóval, Polnai és Schön cégvezetőkkel. A koporsót számos koszorú borította. A pap imája és gyászbeszéde után „Az Ujság” szerkesztője nevében dr. Kennedy Géza mondott búcsuzót, majd a Jelzáloghitelbank tisztikara nevében Gosztonyi igazgató mondott utolsó istenhozzádot.

— **A hamis csekk.** A belvárosi kereskedők már régen gyanakodtak egy feltűnő eleganciával öltözködő fiatalemberre, aki sorra járta az előkelőbb üzleteket, órák hosszáig válogatott az elébe tett áru között s anélkül, hogy valamit vásárolt volna, eltávozott. Csak később vették észre, hogy a fiatalemberrel együtt értékes áruk is eltűntek. Tegnap délelőtt Marton Alajos kornaherczeg-utcai üzletébe állított be a fiatalember s miután több értékes tárgyat választott ki magának, egy nyolczszáz márkás csekkel akart fizetni. Marton kielentette, hogy a csekket előbb megvizsgáltatja egy bankban, s csak azután adja ki a választott tárgyakat. A bankban kijelentették, hogy a csekk hamis s ugyanilyen hamisítvány miatt Bécsben is körözik ezt a csalót. A fiatalember természetesen többé nem jelentkezett Martonnál, míg ma délelőtt egy kereskedő ráismert a Váci-úton s átadta egy rendőrnek. Bevitték a főkapitányságra, ahol azt mondta, hogy őt Polier Alfonznak hívják és savoyai születésű, huszonnégy éves artista. Mikor azonban a jegyzőkönyv aláírására került a sor, szórakozásában az igazi nevét, Guiseppa Mossolone-t írta a jegyzőkönyv alá. A rendőrség jó fogást csinált, mert az eddig összegyűlt adatokból is kiderült annyi, hogy Mossolone Guiseppa európaszerte körözött szélhámos.

— **Gyorsírási és gépirási tanfolyam.** A főváros legnagyobb és legkedveltebb gyorsíró iskolájában, a Stenográfia országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiró-iskolában (VII., Kazinczy-utca 8. sz.) október hó elsején új magyar-német gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szaktanfolyamok nyílnak a legelőnyösebb feltételek mellett. A gépirás-oktatás az összes írógéprendszerekben teljesen díjtalan.

— **A spanyolországi áradás.** A malagai kormányzó jelenti: Az áradás következtében 72 személy életét veszítette, 68-an pedig megsebesültek. A szőlőtermés teljesen elveszett. A pinczék víz alatt állanak. Egy vasúti hidat az ár 200 méternyi távolságra sodort el. Az eső folytonosan esik. A Guadalamedina folyó egyre árad. Ha az eső nem áll el, katasztrófa bekövetkezésétől tartanak. Ujabb jelentik: Malagából siralmas hírek jönnek. Eddig 75 holttestet identifikáltak. Még egyre találják holttesteket. A katasztrófának nincsenek külföldi áldozatai. A rothadó állati hulláktól a levegő meg van fertőzve. A kórházak zsúfolvák. Az árvíz elragadott sok ágyut, amelyek Mexikónak voltak szánva. A mazsola-szőlő termés teljesen elpusztult.

— **Sztrájk.** Lembergben a városi gázgyár munkásai, valamint a lámpagyújtogatók ma sztrájkba léptek.

— **Vasutasok mozgalma.** A délvasut hivatalos lapjának holnap, szeptember 28-án megjelenő számában a főigazgató körrendelete jelenik meg, amely szerint a délvasut-társaság igazgatótanácsának e hó 26-án tartott ülésében elhatározták, hogy a személyzet bizottságának újabb meghallgatása után az egész személyzet, vagyis a hivatalnokok, hivatalnoknők, al-tisztek és szolgák fizetéseit a cs. kir. osztrák államvasutak fizetési tervezete alapján rendezni fogják. Az új séma átszámításánál zsinormértékül az az elv szolgál, hogy mindenik alkalmazott jelen fizetésének alapján automatice a magasabb fizetési osztályba sorozandó. Azon

hivatalnokok, akik a szolgálati alkalmaztatásuknak megfelelő legmagasabb fizetést már húzák, avagy 65-ik életévüket túllépték, megfelelő pótlékot fognak kapni. Egyben tervbevétték, hogy a lakbér összegeket az államvasutaknál alkalmazott séma mintájára rendezik. A főigazgatóság felhatalmazást nyert arra, hogy a fent jelzett fizetésrendezést, amelynek költségei az ez ügyben tett számításokból kitétszőleg már ezidőszert 3 millió koronánál nagyobb összegre tehető, — 1907. év október elsejétől kezdődő hatálylyal léptesse életbe. Az új fizetési sémát, valamint az átszámítási tabellát körrendelet útján fogják közzéadni. Egyben előmunkálatok indultak meg abban az irányban, hogy minél előbb esetről-esetre emeltesse a munkabérek is, t. i. ott, ahol a helyi viszonyok ezt kívánatosá teszik.

— **A szegedi szoborleplezés.** Az Erzsébet szoborleplezési ünnepélyre a miniszterek, Bolgár államtitkár és báró Bánffy Dezső szombati éjjel érkeznek Szegedre. A katonai zenekarok vasárnap reggel magyar dalokkal ébresztőt adnak. A város déli 1 órakor disztribúciót ad, amelyre a miniszterek, képviselők, a hatóságok, egyházak, a királyi tábla legelőkelőbbjei, a hadtestparancsnok, a tábornokok stb. hivatalosak.

— **Kardpárbaj.** Székelyudvarhelyen Udvarhely megye alispánja, dr. Domokos Andor, a vármegye aljegyzőjével, Sebesy Jánossal ma kardpárbajt vívott. A párbajra Sebesynek az alispánra tett sértő nyilatkozata szolgált. Sérülés nem történt.

— **A dühöngő örült áldozata.** Nemrégiben történt, hogy Gerstner Jánosné budapesti lakos az idegyöngösgében szenvedő férjét bevitte a Rökus-kórház megfigyelő osztályába. Ott a beteget egy dühöngő örülttel zárták be egy cellába, ahol őt az örült megfojtotta. Gersnerné kártérítési keresetet indított a főváros ellen, mint aki a Rökus-kórház és mint, aki — szerinte — elmulasztotta a köteles felügyeletet. Gersnerné 50.000 korona kártérítést és havi 200 korona tartásdíjat követelt. A dologból pör és aztán egyezés lett. Az asszony végre megelégedett havi 50 korona tartásdíjjal. A pénzügyi és gazdasági bizottság a ma délelőtt tartott ülésén kimutatta erre az évi 600 koronára a pénzbeli fedezetet.

— **A Budapesti Ujságírók Egyesületének segélyalapja javára a Bekelow-cirkusz holnap, szombaton este előadást tart.** Ezen díszelőadás már csak azért is rendkívül érdekesnek ígérkezik, mert a cirkuszban már a döntőbirkózások folynak, még összesen két birkózási nap lesz s már a holnapi birkózások alkalmával a birkózók legjelesebbjei kerülnek össze egymással. A birkózásokon kívül az egész nagy műsor előadása kerül.

— **Hazafiatlan diákok visszautasítása.** A felvidék egyes góczpontjain a hazafiatlan irányzat annyira elfajult, hogy már az ifúságot is megméltelyezi. A rózsahegy kegyesrendi gimnázium igazgatója, Sárffy Ignác figyelemmel kísérte a vezetésére bízott serdülő ifúságot, és azon szomorú tapasztalatra jutott, hogy az ismert pánszláv izgatók gyermekei, ha a gimnáziumba jutnak, ép úgy hirdetik a magyarság elleni gyűlöletet, mint otthon szülei. Hogy ezt megakadályozza, az igazgató az idei beiratásoknál három olyan diákot utasított vissza, akik a tanulók körében hazafiatlanságukkal állandóan tüntettek. A visszautasított fiúk: Makoviczky, Hedeck és Lobaj rózsahegy pánszláv vezérek gyermekei, kik fiatal koruk dacára az iskolában nyíltan csináltak propagandát pánszláv eszméiknek. Azonkívül visszautasították Tomesz Andort, a rózsahegy tót bank főkönyvelőjének fiát a negyedik osztályba való felvételtől azon okból, mert egy magyar érzelmi fiú kabátjáról a nemzeti színt jelvényt azzal a kijelentéssel tépte le, hogy itt Tórországban vannak és nem Magyarországon.

— **Házasság.** Felber Géza, az Auer és Kisfalvi cég helyi képviselője, október hó 6-án tartja esküvőjét Princesz Gertrud kisasszonnyal.

— **Szenzáció Vágújhelyen.** Nagy a riadalom Vágújhelyen. Az odaváló izraelita reáliskolát fentartó egyesület pénztárát szükségesnek tartotta megvizsgáltatni a kultuszminiszter. Ugy látszik, alapos ok lehetett erre. Megbízta Pirchala Imre főigazgatót a vizsgálattal. Az érdekeltek körében a konsternáció igen komoly, mert az egyesület elnöke, titkára, pénztárnoka és ügyésze egy napon letette tisztjét.

— **A végrehajtó veszedelme.** A végrehajtókat sehol sem szeretik túlságosan az adósok, különösen pedig akkor nem, amikor irgalmatlanu akarják behajtani az adósságokat. De ritkán találkoztunk még hitelező oly intenzív gyűlölettel, mint Preheicz Lőrincz, aki pedig csak asszisztálni akart egy végrehajtásnál. E végből Szászvárosból Kasztóra igyekezett. A falu végén azonban Danilo Juon, akinél az árverést akarták megtartani, több paraszttal együtt utját állta. Botokkal támadták meg, hogy agyonverjék. Preheicza látván, hogy élete veszedelemben forog, előrántotta revolverét s támadóira lőtt, akik ekkor megfutamodtak. Preheicza a botlitésektől súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Veszett ebek garázdálkodása.** Késmárk városában és környékén az utóbbi időben sok a veszett kutya. A minap három megmart embert vittek Budapestre a Pasteur-intézetbe, most pedig egy meggyógyított fiú tört ki újra a veszedelmes betegség.

— **Merénylő napszámos.** A rendőrség letartóztatta Botos István 34 éves napszámost, aki a Gellérthegyben egy hét éves kis leány ellen akart merényletet elkövetni. Az aljas ember szándékát azonban a járőrelők észrevették s a merénylőt átadták a rendőrségnek.

— **Gyárfelavatás.** Tegnap avatták föl ünnepesen a tata-tóvárosi bádóg-horgonyzó és ónozógyárat, mely hazánkban a legnagyobb e nemű gyári üzem. Az új iparvállalat által gyártott cikkek közül 750 vagon évi importunk volt, főleg Ausztriából, melyet az új gyár kiszorítani iparkodik. Tata-Tóváros nagyközsége az új gyárat ingyenes adományozásával támogatja. A gyár felavatása Komárom vármegye, Tata és Tóváros, valamint a győri kereskedelmi és iparkamara képviselőinek jelenlétében nagy ünnepséggel ment végbe.

— **Halálozások.** Sárközy Pál, Máramaros megye főügyésze f. hó 23-án Huszton elhunyt.

Berczel Ignác fővárosi polgár 67 éves korában Budapestén elhunyt. Az elhunytat, akiben dr. Berczel Jenő székesfővárosi fogalmazó édesatyját gyászolja, ma délután temették a X. ker. új temetőbe.

Hutirai Lukácsy Sándor székesfővárosi államrendőrségi tisztviselő szeptember 26-án reggel 4 órakor, 34 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután fél négykor lesz Ujpesten, a Corvin-utca 4. szám alatti gyászszobából.

Karsai Vilmos nagybirtokos, fővárosi bizottsági tagot ma temették Andrassy-uti lakásából. A közbeccsülésben álló férfiú holttestét a fővárosi társadalmának előkelősége kísérte utolsó útjára.

— **Az élelmiszerhamisítás megrendszabályozása.** Ugyátszik külföldön is mindenfelé csak úgy garázdálkodnak az élelmiszer hamisítók, mint nálunk. Ez a nagymérvű visszaélés érlelte meg az eszmét, hogy nemzetközi rendszabályok útját veszenek gátat az élelmiszerhamisításnak. Az erre vonatkozó mozgalom Franciaországból indul ki és a francia kormány vette kezébe az ügyet. Mint ugyanis Washingtonból sürgönyzik, Calvet francia szenátor a francia külügyminisztérium és földmívelésügyi minisztérium megbízásából felhívta Roosevelt elnök figyelmét ama Franciaországban kezdeményezett mozgalomra, amely az összes államokat az élelmiszerek hamisítása ellen irányuló egységes intézkedések megtételére kívánja rábírni. Roosevelt elnök érdeklődést tanúsított az ügy iránt és megbeszélte azon módokat, amelyekkel egy ilyen terv keresztülvihető volna.

— **A nemzetközi díjbirkózás mai napján** a birkózások a következő eredménnyel végződtek: Ali Kali Ogly perzsa győzött Lorento felett, John Pohl Abs győzött Bono francia felett, Aberg orosz világbajnok legyőzte Sabatier francziát, míg Lurich orosz világbajnok és Cziganyeczig lengyel világbajnok mérkőzése egy órai birkózás után eldöntetlen maradt. A holnapi napon birkóznak: John Pohl Abs német világbajnok — Aberg orosz világbajnok, Lurich orosz világbajnok — Mourzuk tuniszi néger, Sabatier francia — Rogalszky, Hevonen finn és Ali Kali Ogly perzsa.

FERENC JOZSEF KESERUVIZ
páratlan
HASHAJTOSZER

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 L

x **Ha Petőfi megszólalna.** — azt mondaná: adólatok hamar egy kis alföldi fehérkeresztes sósbor-szeszt, mert szobor vagyok és fáj minden tagom.

x **Jó órában legyen mondva!** Ki ne ösmerné ezt a bátran nemzetközinek mondható fohászt? Az anya, mikor becézett gyermekének egészségéről beszél, önkéntelen sóhajjal teszi hozzá: „Semmi baja a kicsikének, jó órában legyen mondva! Bizony, aki akár saját magának, akár másnak őszintén jót kíván, csak jó órát kívánhat. A jó, pontosan járó óra nélkülözhetetlen kellék minden rendszerető ember részére. S ilyet — jó órában legyen mondva — csakis Polgár Kálmán órásmesternél kaphat Budapest, Erzsébetkörút 29. szám, I. em. Ilyenekről és divatos ékszerekről egy levelezőlapon nyilvánított kívánságára nagy, képes album árjegyzéket küld ingyen és bérmentve a czégyvezetőség.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Zászlók, czimerek** minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x **Bölcsek**, akik messze keleten is használják a világhírű Alföldi fehérkeresztes Sósbor-szeszt, a csodálat és elismerés hangján hirdetik híveinek annak sokféle és eredményes használhatóságát. Készíti az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. Kecskeméten.

x **Harisnyák** legjobb minőségben Röslernél Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x **Gyümölcsvásárlásnál** forduljunk bizalommal Szabó Géza csongrádi gyümölcs-telepéhez, hol mindenkor a legkiválóbb és legpompásabb gyümölcsöt kapjuk olcsó napi áron. Figyelmébe ajánljuk a közönségnek e czégy naponta megjelenő apró hirdetéseit.

x **A Takács-féle gyomorvédő óv** a gyomor-bajokon kívül kitűnő szolgálatot tesz még a himlő ellen is, nemkülönben vörheny, tifusz és egyéb betegségek elhárításánál sikerrel alkalmazható. A gyomorvédő óvról részletes leírást küld az egyedüli készítő: Takács Dániel Nagyvárad, Sorompó-u. 2.

x **Kincset ér az egészség!** Hogy tehát soha ne legyen beteg és idegei ne gyöngüljenek el, igya az italk királyát a „Radial-Elixirt”, mely nem árt a szervezetének. Rendelje meg az Első Alföldi Cognacgyár r.-t.-nél Kecskeméten, avagy a vállalat központi igazgatóságánál, Budapest, V. Mérleg-utca 11.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Városligeti szinkör.** Közvetlen kapuzás előtt a Városligeti szinkörben ismét bemutató-előadás volt; Szohner Antalnak *Az anyós* című négyfelvonásos vígjátékát játszották. Szohner Antal, kinek neve a színházirodalomban már nem ismeretlen, most is szép munkát végzett. Élénk tollal megírt, könnyed humorral telepékelt darabja, mely egyik mulatságos helyzetet a másik után állítja a közönség elé, igen szép sikert aratott. A haragos anyós, ki véjének minden lépését árnyékként követte, állandó derűtségben tartotta a nézőtér. Waczulikné az anyós különben nem is volt oly szivtelen teremtes, mert egy édes titok, mit leánya sugott neki, elég volt ahhoz, hogy az egész világgal kibéküljön. A közönség meg zsufolásig megtöltötte a színházat, igen barátságos fogadtatásban részesítette Szohner darabját s nem fukarkodott tapsaival sem, amikor a felvonások után úgy a szerzőt, mint a szereplőket a lámpák elé hívta. Waczulik Kristóf házi ur szerepét jőzűten akitotta *Magyar*. A szigorú anyóst *Bera Paula* játszotta nagy derűséggel keltve. Hozzájárultak még az est sikeréhez Tóth Ilona, Ernye, Keller és Megyeri.

(*) **M. kir. Operaház.** Burrian Károly kamaranékes az Operaházban holnap, szombaton fejezi be vendégzereplésének első sorozatát. A művész vendégzereplésére nézve hosszabb időre szerződést kötött az igazgatóság; a mostani idény folyamán 15-ször fog fellépni az Operaházban. Legközelebbi vendégzereplése október hó végére van tervezve. Holnapi fellépéséről — a hérlőkre való tekintettel — Tristan és Isoldét ismétlik meg. (Évi bérlés 95. sz.) Az előadásban a vendégművészen kívül közreműködnek: Vasquezné (Isolde), Berts (Brangéno), Takács (Kurwenal), Venczell (Marko király), Pichler (Melch), Gábor (Pásztor), Ney B. (Kormányos) és Déri (Ifjú hajós). Vezényli Kerner István karmester, rendező Alszevgy Kálmán főrendező. Az előadást kivételesen félhét órakor kezdik. Vasárnap Massenet „Manon”-ja kerül színpadra Kaczér, Payer, Palóczy, Váradi M., Anthes, Beck, Kornai, Várady J., Dalnoki és Ney B. közreműködésével.

(*) **M. Harmat Hedvig a Vigszínházban.** A Vigszínház visszaszerződtette tagjai sorába M. Harmat Hedviget, aki a „José kisasszony a feleségem” című vígjáték czimszerepét fogja játszani, amelyet a párisi Gymnase színházban Regnier Marthe játszik. Az újdonságot, amelyet Gavault és Charvay, a „Csodagyermek” szerzői írtak, szombaton, október 5-én mutatják be.

(*) **Kinnach-kiállítás.** Néhány Kinnach László festőművésznek hagyatéki kiállítását ma mutatták be a sajtó képviselőinek a városligeti műcsarnokban. A kiállítás anyaga igen gazdag s teljesen megtölti a kiállítási palota első nagytermét és négy kis interieurjét. Összesen mintegy öt és félszáz olajfestmény, művész akvarell, tanulmány, vázlat és rajz van kiállítva, melyek híven karakterizálják Kinnach Lászlót. A legérdekesebb részét az anyagnak kétségkívül az apróbb vázlatok és rajzok teszik, amelyek kivétel nélkül mind igen becsesek. Ezek között is különösen értékes a Kossuth-kollekció, amelyben megvan Kossuth Lajos czeruzarajzu arcképe, melyet Turinban rajzolt a művész, a dolgozószobája és a temetéséről készített számtalan vázlat. A kiállított művek mind eladók, még pedig aránylag igen olcsó áron, hogy mindenkinek módjában legyen egy-egy kis emléket vásárolnia. A kiállítást holnap, szombaton délután 3 órakor nyitja meg ünnepélyesen Bárczy István polgármester, mivel Kinnach husz esztendeig működött rajztanárként a székesfővárosi iskolákban. A megnyitáson a Képzőművészeti Társulat tagjai tagsági jegyeikkel vehetnek részt s az egész tartama alatt látogathatják. A nagyközönség számára vasárnap reggel 9 órakor nyílik meg a kiállítás és onnan kezdve naponta reggel kilenczétől délután négyig látogathatja, ötven fillér belépődíj mellett. Tanulók husz fillért fizetnek s husz fillér a belépődíj vasárnap délután egy órától négyig bárkinek is.

FŐVÁROS.

(*) **Szabályozzák a Gellérthegyet.** Budapest fővárosa bővelkedik a szebbnél-szebb helyekben. A Duna folyam hőmpölygő hullámkarjai átölelve tartják a Margitszigetet, ezt a paradicsomba illő tündéres rózsáskertet. A budai oldalon erdőkoszoruzta hegylánczolat gondoskodik a főváros jó levegőjéről, hűs enyhet adva a nyár tikkasztó forrósága ellen s ellensúlyozza a gyarak füstjét, utczák porát és a nagyvárosszülte bacillusok milliárdjait. De mindkőzt a legkedvesebb, leghasznosabb a Gellérthegy. Itt a város szívében emelkedik, felé sietnek a hidak a pesti oldalról, villamosok bugják körül, talaja dolomitartalmánál fogva gyümölcsstenyésztesre, szőlőültetésre a leg-hálásabb, kellemes, kevés fáradsággal elérhető sétahely, kiránduló telepe a fővárosi közönségnek s a hatóság évtizedeken át mostohagyermekként következetesen mellőzte, nem sietett felkarolni, elősegíteni kiépülését, környékének fejlesztését, felvirágoztatását. Pedig, akit nyáron át a főváros-hoz köt a foglalkozása, mily örömmel építene magának állandó lakot, ha a hatóság ebben a törekvésében támogatná. Most azután végre Bárczy polgármester vette kezébe a Gellérthegy szabályozását s így lesz is belőle valami. Ma a pénzügyi bizottság is hozzájárult, hogy a hegy északi oldalán ötvenhárom ingatlant hétszáz ezer koronáért megvovenek s a még hátralevő huszonkilencz ingatlant kisajátítják. Megállapították, hogy az egész hegyoldal megszerzése negyedfél millió koronába kerül, amiből még csak fél millió értékű telek nem a fővárosé. A bizottság Plathy György indítványára köszönetet mondott Bárczy István polgármesternek, Bódy Tivadár tanácsosnak és a nagy munkában részt vett tisztviselőknak.

(*) **A fővárosi alkalmazottak helyzetének javítása.** A fővárosi alkalmazottak által kiküldött bizalmi férfiak ma ülést tartottak a VII. kerületi előljáróság dísztermében Mellé Béla tanácsnok elnöklésével. Mellé Béla tanácsnok közölte az értekezlettel, hogy a fővárosi alkalmazottak helyzetének javítását a tanács is mulhatatlanul megvalósítandónak tartja. Kijelentette, hogy a legfontosabb reformoknak, a nyugdíjszabályzatnak, a fizetésrendezésnek és az adósságok konvertálásának keresztülvitele előtt, már a nyomasztó helyzet javítására elkerülhetetlenül és sürgősen szükségesnek tartja a drágasági pótléknak még a folyó évre visszamenőleg leendő kiutalását. A reformok előkészítéséről a végrehajtó bizottság fog gondoskodni, amelyet az értekezlet a további teendőket ellátásával megbízott. A drágasági pótlék mérvére nézve az értekezlet azon kívánságát fejezte ki, hogy a 2000 koronán aluli aluli alkalmazottak 20

százalék, 4000 koronáig 15 százalék, 6000 koronáig 10 százalék és azonfelül 6 százalék pótléket kapjanak, továbbá, hogy a pótlék a fizetésrendezésig állandósítsák és a fizetésrendezésnek alapját képezze. A drágasági pótlék kiutalását minden egyéb kérdéstől függetlenül kérte az értekezlet. Végül az elnöklő tanácsnok köszönetet mondott a sajtónak eddig tanúsított támogatásáért és evvel az értekezlet véget ért.

(**Wekerle és — a drágaság.** A pénzügyminiszter ma nagyfontosságú leiratot küldött a fővárosnak. A nagy drágaságon akar segíteni. A polgármesterhez intézet leiratban fölhívta a fővárost, tegyen javaslatot, hogy az élelmiszerek árának az utóbbi évek során folyton növekedő emelkedését megszüntessék. A kormány ugyanis a saját hatáskörébe vágó adminisztratív intézkedéseket, valamint a törvényhozásnak tennő előterjesztéseit még a téli ülésszak folyamán meg akarja tenni. A kormány a megélhetési viszonyok könnyítésének kérdését tanulmányozza, ezzel megbízott saját közegein kívül mezőgazdasági és iparügyi szakértők bevonásával még ennek az évek elején külön szűkebb körű bizottságot alakított, hogy a közlelemzés köré nézve megállapítsa a világgazdasági viszonyoknak visszahatását a mi árainkra összegyűjtse a jelentékenyebb külföldi piacok adatait, kutassa azokat az okokat, amelyek közrehatnak az élelmiszerek árának emelkedésére. Közlelemzési feladata a kormánynak, hogy e tanulmányok és adatok alapján adminisztratív uton s a mennyiben jogkörét meghaladná, a törvényhozás fölhatalmazásának kikérése után megtegye mindazokat az intézkedéseket, amelyek a kivitel és a belforgalom irányítása, a termelési viszonyok elősegítése és irányítása, a helyi és piaci viszonyoknak rendezése, a közvetítő kereskedelem szabályozása, a helypénzek és általában a közszolgáltatások mértéke és lerovási módja tekintetében, nemkülönbön egyéb tekintetekben szükségessé arra, hogy az élelmiszerek áraira eszökentőleg hassanak. Fölhívta azért a miniszter a polgármestert, hogy jelölje meg mindazokat az intézkedéseket, amelyek a törvényhatóság jogkörén túl terjednek s azért a kormánynak vagy a törvényhozásnak kell intézkednie, hogy a közlelemzési viszonyainkban a könnyebb és olcsóbb megélhetést biztosítsák s különösen, hogy az elsőrendű szükségletet, főleg pedig a kevésbé vagyonos néposztályok szükségleteit tevő élelmi cikkek árát normális keretekbe szorítsák.

(**Pályázat előjáró állásra.** A Herein Károly II. kerületi előjáró elhunytával megüresedett állásra tegnap járt le a pályázat határideje. A főpolgármesteri hivatalhoz a következő tanácsjegyzők adtak be folyamodást:

Dr. Raisz Dezső, dr. Csomay Gáspár, dr. Csaplovits Pál, dr. Szalay Sándor, dr. Emőd József, dr. Perger Ignác, Peskó Antal, Buzay Károly, László István, Goretzky Zsigmond, Dévény Gyula, Antal Gyula, Gergelyi Sándor, dr. Kiss Ferencz. A választás az október 16-iki közgyűlésen lesz.

(**A közmunkatanács új tagja.** A közmunkatanács tegnap tartott ülésén Gromon Dezső báró elnök bejelentette, hogy a miniszterelnök Andrassy Géza grófot, Hartig Sándort, Némethy Károlyt és Ziehlinsky Szilárdot, a főváros törvényhatósága pedig Kléh Istvánt, Heinrich Kálmánt, Szabó Józsefet és Bárczy Istvánt küldte be a közmunkatanácsba. Az elnök üdvözölte őket. Az üdvözlésre Bárczy István polgármester válaszolt. A közmunkatanács tudomásul vette, hogy a kultuszminiszter nem adja vissza a pénzalapnak a Klotild-utcai telket. Több kisebb szabályozást s építő engedelmi ügyet intézett el a közmunkatanács.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Harmadik nap. —

Az őszi meeting holnapi napjának főszáma a 30.000 koronával dotált Földművelésügyi miniszteriumi díj, melynek 2500 méteres távolságán jobb klasszisu idősebb telivéreink mérkőzések egymással. Győztesét jogosítva van az állam magához váltani és ezen jogával a földművelési miniszterium gyakran is él. A holnapi verseny valószínű indulói a következők:

Tcast	lov. Pretzner
Kara Mustafa	" Carlake
Rother Stadl	" Martinkovich
Elzevir	" Taral
Orphelin	" Krouzil
Orsini	" Janek
Kukuruz	" Miles

A mezőny legjobb lova és a győzelemre legmúltbó kétségen kívül a tavalyi Király-díj győztese, Rother Stadl, melyet a könyvesek már aulal jegyeznek. Rothschild báró pompás ménje azonban nemcsak tavalyi szereplésével, de ideai futásai alapján is a legelső esélylyel indul. A Szent István-díjban óriási súlyával helyre érkezett, de a pehelysúlyu győztes, melynek közel 40 fontot czedált, alig egy hosszal érkezett be előtte. Legutolsó futásánál a hasonló távu Jubileumi díjban is megállta helyét, amennyiben a kitünő Come in time után a második helyet foglalta el.

Véleményünk tehát az, hogy a holnapi gazdag díj

Rother Stadl

révén Rothschild báró szakmánya lesz, míg helyre Orsini és Kara Mustafát várjuk.

Jelöltjeink a következők:

- I. Styrian.
- II. Most — Letzte Liebe.
- III. Rother Stadl — Orsini.
- IV. Kaposi ist.
- V. Gara — Cromdale.
- VI. Napsugár — Bogdanovka.

(**Fővárosi T.-C. — Törökves Sp. E.** A Törökvesnek elmúlt vasárnap a BTC felett aratot győzelme után a sportkörök érdeklődése ezen csapatnak további szereplése felé irányul. E hónap 29-én (vasárnap) a soroksári-uti pályán a Törökves ellenfele a Föv. T. C. lesz, mely a héten szorgalmasan trainirozott, hogy sikerrel állja meg helyét a BTC-t verő Törökves ellen.

(**MAC — MTK.** A bajnoki mérkőzések összes izgalmai ugyszólván pár elsőrangú küzdelemben összpontosulnak. Ezek között legelső helyen áll a MAC — MTK bajnoki mérkőzése. A két csapat játéka mindenkor a legszebb küzdelem eredményezte főképp azért, mert ez a két csapat az, amelyet egységes vezetés s terv szerint fejlesztenek egyleteik. A MAC Gillemt mester vezetése alatt különös gonddal készül a nagy küzdelemre s előrelátható, hogy különösen a csatársora ismét azt a gyors összlátékot, meglepő támadásokat fogja produkálni, amellyel a tavaszon át bámulatba ejtette a szakembereket s a nagyközönséget. A mérkőzés a margitszigeti sporttelepen e hónap 29-én, vasárnap délután 4 órakor kezdődik. Bíró Schubert M. Ferencz.

(**Vívás.** Rákosi Gyula, az ismert vívómester Váczi-utca 36. szám alatt levő s ujjalakított vívótermében újból megkezdte a vívás oktatását. Rákosi az Országos Kaszinó részére minden hétfőn, szerdán és pénteken este 7 órától kezdve tart vívó-órákat.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Országos ügyvédgyűlés.** Az országos ügyvédgyűlés végrehajtó-bizottsága szorgalmasan és fáradhatatlanul készíti elő a Budapesten október hó 6-9. napjain megtartandó ügyvédi kongresszus munkálatait. A kongresszus az előjelek után itélve, nagy látogatottságnak fog örüdeni, amennyiben már eddig is több, mint 600 vidéki ügyvéd jelentette be a gyűlésen való részvételét. A kongresszusi tagok és családjaik részére a m. kir. Operaház és a Nemzeti színház igazgatósága a nagygyűlés tartama alatt 50 százalékos, a Vigszínház igazgatósága pedig 25 százalékos kedvezményt biztosított.

A végrehajtó-bizottság egyuttal közli, hogy a kongresszusi tagok tiszteletére egy ügyvédi kör (Szemere-utca 10.) összes helyiségeiben október hó 6-án, este 6 órakor ismerkedési estélyt és október hó 8-án délután 3 órakor díszebédét fog rendezni, melyekhez a részvételi jegyek a kongresszus végrehajtó-bizottságánál beszerezhetők, a hol is különben mindennap este 6-8 óra között a szűükséges felvilágosítások nyerhetők.

A kongresszus tagjai részére jelvényül Werbőczy István művészi kivitelű domborműves arcsképe szolgál, amely a hazai iparnak valóban remek alkotása. A jelvények 2 koronáért a bizottsági irodában kaphatók.

§ **Alügyész és újságíró párbaja.** A Fehérvári kormány idejében Fazekas Agoston pestmegyei alispánt a büntető járásbíró hivatali hatalommal való visszaélés vétségéért 2 hónapi fogházra ítélte el. A tárgyaláson a vádat Fazekással szemben Polgár Kálmán dr. ügyészi megbízott képviselte. Ezen tárgyalás után rövid időre Lányi igazságügyminiszter Polgár Kálmánt alügyésszé nevezte ki Egerbe. Polgár elfoglalván új hivatalát, felvételt kérte magát az egri kaszinóba. Egynehány kaszinói tag erős akciózt fejtett ki felvétele ellen. Erről az akcióról egy cikkben megemlékezett. A nap című lap is, erős támadást intézve Polgár alügyész személye ellen. A megtámadott ügyész erre provokáltatta a cikk íróját, Szabolcs Bálint hírlapírót. A provokált újságíró kardpárbajt vívott a Fodor-féle vívóteremben Polgárral. A budapesti büntető törvényszék Bakonyi dr. táblai bíró elnökle alatt ma vonta felelősségre Szabolcs Bálintot párviadal vétségéért. Ellenfele Polgár Kálmán dr. nem jelent meg a tárgyaláson. A bíróság Keserű dr. kir. ügyész vádjá után Szabolcs Bálintot párviadal vétségéért 2 napi államfogházra ítélte.

§ **Ügyvédjelöltek szövetsége.** Az ügyvédjelöltek anyagi, erkölcsi és társadalmi nivójának emelése végett az ügyvédjelöltek körében már hónapok óta mozgalom van. Ügyvédjelöltek Szövetsége címmel egyesületet is alakítottak, amelynek alapszabályait a belügyminiszter már jóváhagyta. Az új szövetség szeptember 29-én, vasárnap délután három órakor a Newyork kávéház külön termében rendkívüli közgyűlést tart. A szövetség a többi között programjába foglalta a vasárnapi munkaszünetet, a köteles szabadságidőt, a fölmondás idejének a szabályozását, az ügyvédjelöltek anyagi helyzetének javítását.

KÖZGAZDASÁG.

A szövetkezetek küldöttsége a kormánynál.

— A kötelék memoranduma Wekerle előtt. —

Budapest, szeptember 27.

A szövetkezeti segélyakció tekintetében egy arasznyival előbbre volnánk: a miniszterelnök ma délelőtt fél 10-kor fogadta az önállóan működő hitelszövetkezetek országos kötelékének küldöttségét.

A küldöttségjárásról részletes tudósításunk a következő:

A küldöttség tagjai voltak: Bochkor Károly egyetemi tanár vezetése alatt Kovács Antal nyug. kuriai bíró, dr. Horváth Gyula orsz. képviselő, Földiák Gyula és Rotter Lajos szövetkezeti igazgatók. Dr. Wekerle a küldöttséget a miniszteri tanácskozás előtt fogadta. A küldöttség vezetője, Bochkor Károly, a kötelék memorandumát, mely 5 millió korona állami segélykölcsönt kér a szövetkezetek részére, átnyujtva, utalt arra, hogy a köteléket, mely azért alakult meg, hogy benne a szövetkezetek egymás erkölcsait ellenőrizzék és végezze a tisztítás munkáját, e tevékenységében megzavarta a pénzpiac kedvezőtlen alakulása. Most arra törekszik a kötelék, hogy a nagytermelés és a nagyvállalatok által fölemészített tőkék hiányát a kis exisztenciák ne érezzék meg.

A szövetkezetek memorandumából, melyet a miniszterelnöknek átnyujtottak, kiemeljük a következőket:

Odol

„A segélyakció szükségességét semmi sem világítja meg jobban, mint az a statisztika, amelyet a Kötelék az érdekelt szövetkezetekről — az idő rövidsége folytán eddig csak 56-ról készíthetett — és amelyből első tekintetre egyebek közt az is kitűnik, hogy a mostani válság éppen a legjobban fundált, legrégebb és legréalitásabb szövetkezeteket sújtja legérezékenyebben, vagyis azokat a szövetkezeteket, amelyeket a pénzpiac, multjok, törzs- avagy üzlet-rész-tölkéjük, taglétszámuk, humánus üzletkezelésük és más bonitásaik alapján a visszleszámitolási hitelre leginkább érdemeseknek talált. Ezen statisztika azt bizonyítja, hogy itt egy blokkban (az 56 szövetkezetnél) cirka 50.000 tagról és beleszámítva a kezeseket, betevőket, adófizető tisztviselőket stb. hozzávetőleg 150.000 ember, mindmegannyi adófizető polgár, többnyire mind kisiparos, kiskereskedő, kigazda és alkalmazott sorsáról van szó. Ezen szövetkezeteknek törzsjegy- és üzletrezervei 10 millió koronát tesznek ki, a jegyzések egész értéke pedig, amelylyel a törvény értelmében a tagok a szövetkezetek összes kötelezettségeiért felelnek, ezen összeg kétszeresénél is jóval nagyobb. Az igénybevevett visszleszámitolás főösszege szeptember havában 15 millióra rugott. De július végén bizonyonyal jóval nagyobb volt, mert azóta, míg egyfelől a visszleszámitoló helyek rögtön, egyidőben való visszavonulása miatt új visszleszámitolás alig akadt, addig másfelől a lejárt esedékességeket nagy összegekben be kellett váltani és be is váltották. És most mindezeknek — ismételjük: — legtisztességesebb szövetkezeteknek és ezekkel a Szövetkezeti Központi Bank r. t.-nak az a helyzete, hogy az osztrák visszleszámitolási helyek esedékességei a legközelebbi négy hónap alatt több mint 2 millió koronát igényelnek, Magyarországon pedig ugyanazon idő alatt 15 millió korona visszleszámitolás jár le, amiből, a legminimálisabb számítást véve alapul, 2—3 millió korona sem újból meg nem szerezhető, sem meg nem újítható, mert a visszleszámitolók közt sok kisebb bank és magánésszkomptör van, akiknek szövetkezeti anyagát a nagy és középbankok most visszautasítják. Ezért a hiányért pedig az a néhány bank, amely a szövetkezetekkel közvetlen összeköttetésben áll: nem nyújt megfelelő kárpótlást, mert az igaz ugyan, hogy ezek a bankok az általuk okozott kényszerhelyzet hatása alatt, a még vissza nem fizetett impognot fenntartják, de csakis ezt s tehát nem az eddig nyújtott hitelt tartják fenn. Pedig azok az impognok, ezekben a hitelekbe fektetett bizalommal jöttek létre s csakis ezek teljes realizálása mellett lennének törleszthetőek. Ehhez járul, hogy az utolsó hetek befolyása alatt a szövetkezeteknek, a náluk levő takarékbetétek (7 millió) s meg nem terhelt üzletrezervek és törzsjegyek czimén befizetett (3 és fél millió) összegekből való kivételre is legalább 1 millió koronát kell készletben tartani. Ha ezeket az összegeket összefoglaljuk, úgy a legjobb esetben is legalább 5 millió korona szükséglet mutatkozik. Ha ez valahogyan pótolva nem lesz, egy olyan helyi nagy katasztrófától lehet tartani, amely a piacot nemcsak 5, hanem 20 millió, sőt esetleg a dolog természeténél fogva még nagyobb veszteséggel fenyegeti, mert ezeknek a legtisztességesebb szövetkezeteknek nagyobb része amiazt, hogy bevételeik és kiadásaik lejáratainak ideje össze nem vág: technikai fizetésképtelenségbe jut.

Az állam — mondja tovább a memorandum — minden kockázat nélkül elhelyezhet betétül 3—4 év alatti féllévi részletekben visszafizetendő 5 millió koronát: az 56 szövetkezetből és a Szövetkezeti Bank r. t.-ból a Kötelék égise alatt létesítendő hitelegyletnél. Ennek a betétnek biztosítására szolgálna a cirka 50.000 tag — hiszen mindegyike élő tőke — összegyűlése, a törvény értelmében még követelhető mintegy 15 millió korona értékben, továbbá a szövetkezetek tárczájában levő, 13 millió koronát képviselő váltóállomány. Tehát mintegy 28 millió érték. Oly biztosíték az 5 millióért, melynél jobbat semmiéle egyes nagy bank sem tud adni. Ismételjük — fejezi be végül a memorandum — hogy a helyzet ma még 5—6 millió korona államsegéllyel, illetve kölcsönrel szanálható és hogy ez a pénz a jelzett módon teljesen biztosítva van és 4 év alatt a szövetkezetek bevételeiből, mint ezt a mérlegeik bizonyítják, vissza is fizethető.

A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a szövetkezetek kérdésével foglalkozik és belátja, hogy valamit ez ügyben tenni kell. A nagy pénzügyi helyzetekkel e tárgyban már érintkezésbe lépett. Az ő közreműködése három irányban fog terjedni. Oda fog ugyanis hatni első sorban, hogy azokat a hiteleket, melyeket a bécsi intézetek a szövetkezetektől megvontak, vállalják át a budapesti pénzügyintézetek; másodsor, hogy ez utóbbiak tartsák fenn a reesszkompt-hitelt; harmadszor iparkodni fog a nagy pénz-

intézetekre oly irányban hatni, hogy ama kisebb bankoktól, melyek eddig szövetkezetekkel dolgoztak, de amelyeknek szövetkezeti váltóanyagát a nagy pénzügyintézetek az utóbbi időben visszautasították, ismét fogadják el a váltókat. Ezzel a gondoskodásával meg akarja mutatni, hogy ő a kisembert igenis támogatandónak tartja, mert belátja, hogy ezek az állampolgárok is hitelképesek és hitelt érdemlők. Az Osztrák-Magyar Bank közvetlenül nem fogadhatja el az ily kis exisztenciák váltóit, de szükséges, hogy a kisembereknek is legyen hitelforrása. Az Osztrák-Magyar Bank nem resztringálta a magyar leszámítolási üzletet, ellenkezőleg a jegybank váltótárczája Magyarországon most nagyobb, mint volt előzőleg. Az ő közreműködése arra fog irányulni, hogy az itteni nagy bankok részéről a szövetkezetek visszleszámitolásában mutatkozó hiány pótoltsáék.

A miniszterelnök beszéde feltétlen jó hatást gyakorolt a jelenvoltakra és biztató perspektívát nyújtott a jövőre. A miniszterelnök azután még egy ideig beszélgetett a küldöttség tagjaival. Hétfőn a kötelék kiküldöttjei Popovics államtitkár előtt jelennek meg, akivel a szükséges lépéseket megbeszélük.

Főtanácsülés a jegybanknál.

— A vezértitkár a helyzetről. —

Budapest, szeptember 27.

Tehát megesezt a várva-várt főtanácsülés, mely elé feszült várakozással tekintett az egész üzletvilág. Az eredmény: egy szűkszavú közlemény, mely alig alkalmas arra, hogy azokat a sötét aggodalmakat, melyek nap-nap után előtörnek, eloszlassa, még kevésbé arra, hogy a piac helyzetén könnyítsen. Nyilatkozatokkal bajos a pénzpiac kátyuba került szekerét kiegészíteni s a piac iránt érzett jóakaratot elsősorban akkor lehetett és kellett volna megmutatni, mikor a bankkamatláb emelése szönyegre került. A jegybank közleményében több a védekezés, mint a helyzet feltárására vonatkozó adat. Aggodalomról — ugymond — nem lehet szó, bár a jegybank bevallja, hogy szorultság van a pénzpiacra, egyben azonban elhárítja magáról azt a vádat, mintha neki része lenne a jelenlegi helyzet előidézésében. A jegybank védekezhetik ebben az irányban, azt azonban nem tagadhatja le, hogy a kamatláb-emelés volt az első rugója a mostani bajok kezdődésének. Attól a naptól fogva, hogy a ráta-emelés váratlanul megtörtént, egymást követték a pénzpiacról érkező vész hírek és bajos lenne elképzelni, hogy nincsen semmi összefüggés a kettő között. Maga a jegybank konstatálja, hogy a nemzetközi pénzpiacra javult a helyzet, sőt felhossa, hogy a nagy nyugati piacokon bizonyos megnyugvás észlelhető. Ez azonban nekünk sovány vigasz, ha nálunk fenekestől felfordultak az állapotok s a nemzetközi piac állapota hiába javul, ha annak ugyszólván semmi kihatása sincs a mi viszonyainkra. Megnyugvással csak azt vehetjük tudomásul a jelentésből, hogy a jegybank nem szoritotta meg a hiteleket, bár ez nem különös érdem, ami pedig azt az állítást illeti, hogy a bank az idén 838.5 millió koronával többet számított le mint tavaly, abból a banknak is megvolt a maga haszna, kivált az utóbbi időkben, a felszólított kamatláb — idejében. A főtanács üléséről kiadott jelentés egyébként a következő:

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ma Bilinski lovag kormányzó elnöklésével ülést tartott, amelyen természetesen a hitelviszonyok és nevezetesen a magyar gazdasági terület hitelviszonyainak az utóbbi időben túlsokát vitatott kérdése is megbeszélés tárgyát képezte. Megjegyeztették, hogy ezzel a tárggyal az Osztrák-Magyar Bank budapesti igazgatósága, amely első sorban van hivatva arra, hogy a saját területének viszonyait figyelemmel kísérisse és gondolja, tegnapi ülésében már behatóan foglalkozott. Mindkét testületben megállapítást nyert, hogy nincs ok arra, hogy a helyzetet aggasztónak mondják. A reális hitellizlet terén meglepő jelenségek nem

konstatálhatók. A főtanács ülésében ellenkezőleg megállapítható volt, hogy a viszonyok a nemzetközi pénzpiacra nemcsak jelentékenyen javultak, hanem, hogy a nagy nyugati pénzpiacok már bizonyos megnyugvást tanúsítanak. Az ércváltóárak alakulása is kedvező momentumnak vehető ebben a tekintetben. Német piacokra szóló, valamint londoni váltók e pillanatban a mi relációkon alul jegyeznek és a bank abban a helyzetben volt, hogy a legutolsó kamatlábintézkedés (ez évi június vége) óta devizaállományát jelentékenyen növelje. Nem szenved kétséget, hogy a pénzpiacra szorultság mutatkozik, de ezt a szorultságot semmiesetre sem a jegybank okozta. A bank ez év eleje óta 838.5 millió koronával több váltót számított le, mint 1906 ugyanazon időszakában; e többszámításokból az ausztriai bankintézetekre 496.7 millió, a budapesti főintézetre és a magyarországi fiókokra pedig 341.8 millió jut. A bank tehát hitelmezsoritást semmi irányban nem tett; bizonyítja ezt az, hogy a leszámítolási és lombardállomány most 113.3 millió koronával magasabb, mint 1906 szeptember 23-án. A kamatláb felemelése vagy a kamatlábkérdés egyáltalán nem volt az ülésen megvitatás tárgya.

A főtanács a vezértitkár jelentését — természetesen — egyhangulag tudomásul vette. Azonban kérdés, mit szól hozzá az üzletvilág, melynek kételyeit a főtanács közleménye alig képes eloszlatni.

A Győri Első Takarékpénztár megröhanása.

Budapest, szeptember 27.

Győr város közönségét ma lázas izgalomban tartják azok a kombinációk, amelyek a Meller-féle győri olajgyár fizetésképtelenségével kapcsolatosan arról keltek szárnyra, mint hogyha a Meller-gyár válsága magával sodorta volna az egész győri piacot s bukás szélére sodorta volna a hatvan év óta fennálló Győri Első Takarékpénztárt is.

Ma este az Egyetértés szerkesztősége telefonon kérdést intézett a takarékpénztár igazgatóságához, vajjon mi igaz azon hírből, hogy a takarékpénztár bukófélben van. Jerffy Antal vezérigazgató kérdéseinkre a következő választ adta:

— Válságról, vagy bukásról szó sem lehet. A takarékpénztár ugyan a betevők részéről ma meg lesz támadva s habár jogosítva van minden egyes esetben a három hónapi felmondási idő betartására, mégis kiíratte ma az összes követelt betéteket. A takarékpénztár ma körülbelül egy millió koronát fizetett ki.

— Honnan volt ennyi pénz? — kérdezte munkatársunk.

— Egy része rendelkezésünkre állt; segítségünkre voltak a Magyar Általános Hitelbank és az Osztrák-Magyar Bank is; sőt a jövőben is segítségünkre lesznek! Ezenkívül az intézetnek kellő váltótárczája és értékpapirjai vannak, amely utóbbiakat lombardiroztatott. Ki van zárva tehát, hogy ne tudnánk a kiíratásokat teljesíteni. Legfeljebb betartjuk a három havi felmondást.

— Mi volt az oka annak, hogy megtámadták a betevők a bankot? Valami hírek mégis el kellett terjednie?

— Minden a rosszakaratra vezethető vissza. Méltóztatnak tudni, hogy a Meller-féle olajgyár fizetési zavarokba jutott a mult héten. Ennél a czégnél az intézet mintegy nyolczszáz ezer koronával érdekelt van, mely összeget a czégnel repcére, lenmagra és olajpogácsára adott a takarékpénztár. A meglevő készárúja a czégnel teljesen fedezte azonban a 800 ezer korona előleget, mert a bank csak az anyag értékének hetvenöt százalékát adta előlegül. Természetesen a nagyközönség ezt nem tudja, nem tud arról, hogy a Meller-czégnek a takarékpénztárnál nagy biztosítéka van. Így keletkeztek a különféle kombinációk és így ostromolták meg a

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomor-
bajoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi

Keserűviz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt telje-
sen rendbe hozza.
Kapható mindenütt
his ésnagy üvegekben

kis betevők a takarékpénztár, betétjeik kifizetését követelve.

Megkérdeztük azután, hogy a takarékpénztár igazgatósága ebből az incidensből folyólag átvizsgálta-e a könyveket?

— Igenis megvizsgáltuk s mindent a legnagyobb rendben találtunk. A takarékpénztár igen jól van szituálva, hatvan éve áll fenn s igazgatósági tagjai mind vagyonosak.

Arra a kérdéskörre pedig, vajon holnap eleget tud-e tenni a takarékpénztár, ha újból tömeges kifizetések iránt jelentkeznének, ezt a választ kaptuk:

— Holnapról már gondoskodva van, de valószínű, hogy ha nagyobb tételek követeltek, akkor a három hónapi felmondási időt be kell tartanunk.

Megkérdeztük Goda Béla Győrvármegye alispánját is, hogy milyen álláspontot foglal el a Takarékpénztárt ért run dolgában. Az alispán a következő kijelentést tette:

A vármegyének, a gyámpénztárnak és különböző alapoknak körülbőlül egy millió korona betéte van a Takarékpénztárnál. Illetékes helyről arról értesült, hogy a Takarékpénztár szilárdan áll, nem látja tehát szükségét annak, hogy intézkedjék, mert biztosítva látja a vármegye pénzét.

Győr város polgármestere a következő kijelentést tette:

A városnak pénzét teljesen biztosítva látja, különben is mindenről szavatol maga az igazgatóság, amelynek tagjai megérnek néhány milliót.

A Takarékpénztárnak a betevőkkel szemben tanúsított magatartása a betevők körében általános megnyugvást keltett, ugyanígy, hogy ezek már a délután folyamán kivett pénzüket újabb elhelyezésére jelentkezték a Takarékpénztárnál. A Takarékpénztár azonban kijelentette, hogy a betéteket ezen a héten nem fogadja el és arra kérte a betevőket, hogy a jövő héten jelentkezzenek.

Munkáshitel r. t. A hatvani ipari munkások és elsősorban a hatvani cukorgyárban s a borsodmiskolczi gőzmalom részvénytársaság hatvani telephelyén alkalmazott munkások hitelignyeinek kielégítésére — mint értesülünk — Hatvani Munkás-Hitel Részvénytársaság cím alatt Hatvanban új pénztárat alakult 20.000 korona alaptőkével, amely 200 darab, egyenkint 100 koronás részvényre oszlik. A közgyűlés által megválasztott igazgatók: Kauders Sigfrid, Steinberg Albert, dr. Lakner Aladár, Mayer Sándor és Rubin Márton.

A cseh gépgyárak kartellje. Nemrégiben jeleztük, hogy a cseh gépgyárak között tárgyalások folynak egy gépgyári kartell létesítése tárgyában. Most azt jelentik Prágából, hogy a négy legnagyobb gépgyár között a kartell létesítése kérdésében közeledés történt s még csak az van hátra, hogy a kisebb gépgyárakkal is megegyezzenek. Mindenesetre még jó ideig fog tartani, míg a régóta vajdó kartell-ügyet nyelbeültetik.

Az Országos Iparegyesület érdemjelei. Az Országos Iparegyesület egyike az országban azon társadalmi testületeknek, melyek a hazai iparfejlesztés terén évek hosszú sora óta nagy agilitást fejtenek ki. Az Iparegyesület ugyanis abból az elvből indulva ki, hogy első sorban az iparos közönség maga van hivatva az ipari fejlődés első kellekeit megadni azzal, hogy jobb, értékesebb iparcikket állít elő, érmeik kiosztásával buzdítja az iparosokat és ipari munkásokat. E téren nagy tevékenységet fejt ki maga Gelléri Mór, az egyesület nagy szakértelmű és tudású igazgatója is. Az egyesület az érmeket az alábbi feltételek mellett adja ki:

Diszernem önálló iparosoknak: Diszernem oly iparosok számára, akik gyakorlati működésük által a hazai ipar előmenetelét mozdították elő. Ennek az érmeinek az elnyerésére igazolni kell, hogy az illető iparos valamely hazánkban még nem üzött iparágban, vagy ipari eljárásnak feltalálója és életbeléptetője, vagy pedig bevezetője és meghonosítója, vagy hogy a már előbb is üzött iparágak gyakorlati ipari működése által a tökéletesség és versenyképesség magasabb színvonalára emelte. Arany- és ezüstérmet ad: Aranyérmet rendszerint egy-egy évben csak egyet ad ki az igazgatóság.

Diszernem ad ki továbbá oly iparosoknak, kik a rendes műves iparban (kézművesség) ipari teljeségük által kitűnnek. Oly iparosok számára is ad ki diszernem az Iparegyesület, kik a kor igényeinek és a külfölddel való versenyképesség feltételeinek megfelelő ipartelevet alapítottak s annak helyes vezetése folytán versenyezni képesek. A diszernem ezüstből és bronzból készül. Diszernem nyerhetnek el azok az iparosok is, akik iparukat művészeti irányban fejlesztik, ezek az érmeik is ezüstből és bronzból készülnek.

A diszernem kitüntetésében részesülhetnek oly kereskedők magánosok, társulatok, intézetek, vagy más erkölcsi testületek, akik a hazai származású iparcikket pártolása és terjesztése révén kiváló érdemeket szereztek, továbbá lesznek érmeik azoknak jutalmazására, akik egyes iparkitűntetéseken érdemeket szereztek. Ezen érmeinek a számát az Iparegyesület esetről-esetre állapítja meg. Az érmeik odaítélését a szakbizottságok előterjesztése alapján az Iparegyesület igazgatósága intézi. A kitüntetésekért a pályázatokat bányászati törvényben 1907. évi december hó 31-ig, délután 5 óráig kell benyújtani az illetékes Kereskedelmi és Iparkamara útján az Országos Iparegyesület igazgatóságához.

Az egyesület jutalmazó elismerésben akarja részesíteni azokat a gyári szakvezetőket, kézműveseket és kiválóbb gyármunkásokat, kik hosszabb ideig egy munkaadónál dolgozván, szorgalmas és buzgó magaviseletük által, vagy elismerésre méltó jelességük által, vagy a közvetlen felügyeletük alatt lévő munkásoknak, vagy tanulóknak okoszerű vezetése, vagy oktatása által a hazai ipar körül érdemeket szereztek. Nők is pályázhatnak.

Új részvénytársaság. A Baiersdorfi és Biachi cég, mely egy nagyobb szabású parkett-és furnieryárat tart üzemben Ausztriában — amint értesülünk — üzletének e részét részvénytársasággá szándékozik átalakítani. A cég az átalakításra már engedélyt is nyert az osztrák belügyminisztériumtól, mivel odaát tudvalevőleg részvénytársaságok alakítása a kormány jóváhagyásához van kötve. Az új részvénytársaság 2.500.000 korona alaptőkével alakul meg.

A szénhiány. A szénhiányról éppen mai lapunkban említettük, hogy annak fokozódását várhatja a közönség. Maguk a hazai köszénbánya-társulatok vezetői ugyan azt állítják, hogy nem annyira szénhiányról lehet szó, mint arról, hogy a kitermelt szénmennyiség s a teheráruforgalom nehézsége, úgy, hogy még a redukált üzemmel dolgozó bányák termékeiknek elszállításáról sem bírnak gondoskodni. Mindez azonban nem változtat a helyzeten. Fiuméba egyre-másra érkeznek a hajók angol szénrel. Legutóbb az „Atlantica” tengerhajózási részvénytársaság másfél millió mm. angol szenet hozatott egy magyar királyi államvasutak, mint egyéb iparvállalatok részére; igen sok szenet szállított azonban a jászvárosi pályaudvar mellett nemrégiben fölépített nagy raktárai részére is. Egyébként a vegyészeti gyárosok is aközöbba léptek már. — A Magyar Vegyészeti Gyárosok Orsz. Egyesületében ma a szénkérdés megvitatására értekezlet tartott, melynek során több nagyobb iparvállalat előadta azokat a panaszokat, melyek a hazai szénbányavállalatok kiszolgálása ellen nap-nap után felmerülnek. Több oldalról hangsúlyoztatott, hogyha a fogyasztó ipar már belenyugszik az egy év óta tetemesen felemelt szénárakba, annál jogosabb kívánsága az, hogy a szállított szén minősége és mennyisége valóban megfeleljen a bányák szerződészerűleg megállapított kötelezettségének. Miután az egyesület kívánatosnak látja azt, hogy a kérdésben a fogyasztó ipar teljes szolidaritással járjon el, elhatározatott, hogy a Magyar Gyáriparosok Orsz. Szövetségének elnöksége haladéktalanul fel fog kérni arra, hogy ez legyen az összes érdekelt tényezők közbenjöttével való megvitatására minél előbb vagy a Szövetségben képviselt szakegyesületeket, vagy pedig a Szövetség nagyválasztmányát összehívja. Egyedül a főváros tanácsa az, amely hallgat és nem tesz semmit.

Harisnyagyár. Már jelentettük, hogy egy harisnyagyár részvénytársaság van alakulóban, melynek tárgya az eddig már 25 éve fenálló s jelenleg a „Harisnyakötőgyár” intézősége Kemény Manó gyulafehérvári bej. cég tulajdonát képező nagyenyedi harisnyagyár megvétele és annak megfelelő megnagyobbítása és modern alapon való üzemben tartása. Ez a társaság — mint értesülünk — már megalakult és pedig: Nagyenyedi harisnyagyár részvénytársaság cég alatt 100.000 korona alaptőkével, s működését is megkezdette.

A kereskedelmi alkalmazottak megvesztegetése. Dán Leó kamarai tag a kereskedelmi alkalmazottak megvesztegetése dolgában — mint már jelentettük — terjedelmes elaborátumot dolgozott ki és nyújtott be a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához. A munkálattal ma délután ankétan tárgyalta a kamara Lánczy Leó kamarai elnök elnöklésével. Megnyitó beszédében az elnök röviden vázolta az állapotokat, amelyek az indítványozót munkájának befejezésére bírták. Kiemelte, hogy ámbár a viszonyok e tekintetben nálunk még nem aggasztóak, mindamellett a kereskedelmi és ipari élet fejlődésével ezek a kártékony jelenségek mindjobban felburjánznak, úgy hogy a kamarának nem lehet elzárkóznia e kérdésben való állásfoglalás elől. Az ankétán sokoldalú vita indult meg, amelyben részt vett: Elek Pál, Fürst Bertalan, Leipziger Vilmos, Székács Antal, Sugár Ottó, Guttmann Adám stb. Végül Dán Leó, az indítványozó szólalt még fel, mire Lánczy Leó elnök összegezte az elhangzott véleményeket és hangsúlyozta, hogy a fenálló törvények tényleg nem nyújtanak elég védelmet az alkalmazottak megvesztegetésével szemben, azonban még sem látja oly sütnének a helyzetet, mint az indítványozó. Javasolja, hogy irjanak fel a kormányhoz és kérjék meg, hogy akár az ipartörvény revíziója, akár a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyait szabályozó törvény vagy akár a büntető törvénykönyv módosításának tárgyalása alkalmával keressen és találjon módot az előadói tervezetben foglaltaknak megszívlelésére. Ezt a javaslatot a szaktanácsokmány egyhangulag elfogadta, mire az elnök az ankétát bekezdette.

Az eszéki Kereskedelmi és Iparbank ügye. Az eszéki Kereskedelmi és Iparbank — amint már jeleztük — fizetési zavarokba jutott. Amint pénzügyi körökből halljuk, a bank zavarai a budapesti piacot egyáltalában nem érintik, mert a banknál bécsi és prágai pénztételek vannak érdekelve. (Ugyátszik, ez a intézet is azok közé tartozott, kik a hárslevél-heccz idején dölyfösen visszautasították a magyar pénzt, melyet ma bizonyára szívesen vennének igénybe.) Nevezett bank ügyében egyébként hétfőn értekezletre gyűlnek egybe a hitelezők, ahol a bank további sorsa eldől. Remélhető, hogy az egyezés létrejön, s a bank elkerüli a fizetésképtelenséget. A bank helyzetére vonatkozólag Eszékről a következőket jelentik lapunknak: Az eszéki Kereskedelmi és Iparbank igazgatótanácsa Rakoczay horvát bányához fordult azzal a kérelemmel, hogy a banknak az állampénztárból nagyobb kölcsönt engedélyezzen. A bank megígérte a támogatást, ami a betevőket megnyugtatta. Ma reggel a kormány kiküldötte a Horvát Jelzalog Hitel-Bank főtisztviselőjének kíséretében már megjelent a bank helyiségeiben, hogy a bank állását megvizsgálja és a kölcsön nagyságát megállapítsa. A kormány által nyújtandó kölcsön valószínűleg 400.000 korona lesz.

Komlóhírek. A cseh saazi piacon igen sok külföldi komlókereskedő és sörgyáros dolgozik már s mert aránylag olcsó a komló s finom, állandóan és élénken folyik a vásár egy a piacokon, mint a termelő helyeken is. Ennek az élénkségnek utóhatásaként a jobb minőségekért ma már 6—10 koronával többet is fizetnek. Ötven kilónként a prima komló 100—120 koronán, a másodosztályú 80—110 s a harmadosztályú 70—76 koronán kél el. Azt írja egy cseh lap, hogy ott az idej termésnek egyharmada már gazdát cserélt. A nürnbergi piacon is élénk a forgalom, kivált finom komlóban. Itt az export-üzlet is fellendült. Az árak 50 kilónként: I. oszt. 75—80 márká, II. o. 70—75, III. o. 45—50 márká. Angliában kicsi lévén a termés s hibás — sok kontinentális komló özönlött. Nálunk csak a Bácskában van forgalom.

A hajlított fabutor-gyárosok trüszttje. Annak idején több ízben foglalkoztunk azzal, hogy egy osztrák, mint a magyar hajlított fabutor-gyárosok trüszttje alakulnak s külön-külön részvénytársaságot alapítanak. Megirtuk azt is, hogy a magyar gyárosok Egyesült Magyar Hajlított Fabutor-Gyárak R. T. cég alatt a Magyar Általános Hitelbank égisze alatt egyesültek s 2.400.000 K alaptőkével bíró részvénytársaságba olvadtak egybe. Az új társaság megalakulását — mint értesülünk — a cég hivatal már tudomásul vette s Lukács József, Fischel Artur, Blum

WIKUS
CSOKOLÁDÉ
GYÁR
BUDAPEST

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDÉ
WIKUS
CACAOBOK

IV DEAK FERENCZ-UTÓZA 17

Móricz, Ehrmann Leon, Mauksch József, Kornfeld Pál, Raumann Emánuel, Guttman Izidor és Eissler Hugó igazgatónak ebbeli minőségüket és cégjegyzési jogosultságukat, — továbbá Hoffmann Sámuel és Pilzer Lipót igazgatói címmel felruházott tisztviselőknek cégjegyzési jogosultságát bejegyezte.

Hivatalos órák a budapesti teherpályaudvarok irodáiban. A magyar királyi államvasutak igazgatósága rendelete szerint az irodai és raktári hivatalos órákban Budapest-dunaparti teherpályaudvar, Budapest-nyugati pályaudvar, Budapest-lipótváros és Budapest-józsefváros állomásokon október hó 1-től kezdve következő változások lépnek érvénybe: A rendes hivatalos órák hétköznapokon tekintet nélkül az évszakokra: az irodákban délelőtt 8 órától 12 óráig, délután 2 órától 6 óráig; a raktárakban délelőtt 7 órától 12 óráig, délután 1 és félórától 6 óráig. Budapest-józsefváros állomáson és Budapest nyugati pályaudvaron a gyorsárakat hétköznapokon este 9 helyett) 7 óráig, vasár- és ünnepnapot megelőző hétköznapon pedig este (10 helyett) 9 óráig vesznek. Teherárak a fent megnevezett pályaudvarokon esti (10 helyett) 8 óráig vétetnek át. Kivételt képez: karácsony, husvét és pünkösd ünnepek előestéje, mikor hivatalos órák általában csak délután 4 óráig tartanak. Országos vásárok hétköznapjain gyors- és teherárakat a hétköznapokra nézve érvényes rendes hivatalos órák alatt veszik át.

Kosárfonó szövetkezetek. Hátmeg községben — mint értesülünk — Hátmegi kosárfonók termelő szövetkezeté czim alatt új vállalat alakult, melynek célja a kosárfonó háziipar fejlesztését előmozdítani. A közgyűlés által megválasztott igazgatók: Ivancsó János, Kacsur Elek, Biczók Mihály, Martin Ferencz, Jaszina János és Dankanics György. — Honcza községben is alakult egy kosárfonó szövetkezet: Az ilonczai kosárfonók termelő szövetkezeté cég alatt. Az igazgatóság tagjai: Ilsvay Sándor, Plózi Simon, Czohla Demeter és István, Klein Sámuel és Teitelbaum Ignác.

Kereskedelmi és iparkamarák ülése. Az aradi kereskedelmi és iparkamara Kristyóry János elnöklése mellett tegnap tartott közgyűlésén több fontos közgazdasági kérdés került napirendre. Az elnök a közgyűlést megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy az ország közgazdasága válságos napokat él, a pénzpiac drágasága, a vállalkozási kedv teljes hiánya s a nehéz megéhezési viszonyok között legfőbb ideje, hogy a kormány meggátolja a közgazdaság fundamentumainak további megtámadását s úgy a munkaadók, mint a dolgozni akaró alkalmazottak érdekében biztosítsa a munka szabadságát. A közgyűlés a kereskedelem és ipar fellendítését célzó törekvéseiért köszönetét és bizalmát fejezi ki Kosuth kereskedelmi miniszternek és Szerényi államtitkárnak. Weisz Mór interpellációja folytán elhatározták a közgyűlésen, hogy a kamara sürgős feltevéseket intézzen a kormányhoz, melyben a teherforgalom akadálytalan lebonyolításának és kellő számu vagon fölötti rendelkezésnek biztosítását kéri; a közgyűlés ugyanis abban a véleményben van, hogy a szénmennyiség a vagonhiány és a teherforgalom korlátozása okozza, mert a személyforgalom érdekében gátat vetnek az áruforgalom lebonyolításának és így előáll a helyzet, hogy még a redukált üzemművel dolgozó bányák termékei is félhalmozódnak. A közgyűlésen Ottenberg Tivadar ismertette a váltóóvás reformjára vonatkozó tervezetét.

A szegedi kereskedelmi és iparkamarának Szarvadi Lajos elnöklése alatt tartott teljes ülésén örömmel vették tudomásul a kereskedelemügyi miniszter azon elhatározását, hogy iparfejlesztési céllal a kerület városaiban, u. m. Szegeden, Szabadkán, Újvidéken, Hódmezővásárhelyen, Zomborban, Baján, Zentán és Szentesen ipari tanfolyamokat létesít önálló iparosok számára a következő tantárgyakból: 1. üzleti fogalmazás, 2. számtan, 3. szerkezeti és mértani rajz, 4. szabadkézi rajz, 5. ipari könyvvezetés, 6. építő ipari technológiai előadások. Ezenkívül a miniszter gyakorlati tanműhelyek létesítését, az eddigi vándortanfolyamok továbbfejlesztését, az iparosoknak ösztöndíjjal mellélt egyes központi magasabb fokú tanfolyamokban való kiképzését tervezi. A kamara titkári hivatala e tanfolyamok előkészítő munkáját már csaknem mindenik városban sikerrel befejezte és ezek a tél folyamán már megkezdhetők is lesznek.

A földművelésügyi miniszter felhívása folytán a teljes ülés a paprikának, mint élelmiszernek forgalomba hozatala tárgyában életbeléptető intézkedésekről szolgáltatott még véleményt, melynek során megállapította a forgalomba kerülő paprikanevek nevét és összetételét. Kérte, hogy tiltassék el a külföldi paprikának honival való keverése, azonban a magyarországi eredetű paprikák között különbség ne tévessék.

A miskolczi kereskedelmi kamara tegnap tartott teljes ülésén Radvány István elnök sajnálattal emlékezett meg arról, hogy Ausztriával a kiegyezés még nem perfektuáltott. Ha a gazdasági önállóság ügyében más állásponton van is a kamara, mégis égetőnek tartja, hogy a kiegyezés mielőbb tető alá kerüljön, mert a bizonytalanság összes gazdasági viszonyainkra bomlasztó hatással

van. Tárgyalta a kamara a kereskedelmi miniszternek azon leiratát, melyben kilátásba helyezi egy fém- és gépipari szakiskolának Miskolczon leendő felállítását. Örömmel vették tudomásul, hogy a kereskedelmi miniszter Miskolcz részére építőipari, kazánfűtői, gőzgépezői, cséplőgép és dinamogépezői tanfolyamokat engedélyezett, melyeket a teljes ülés készségesen támogatni ígért. A kereskedelmi miniszter felhívására az ülés véleményes jelentést fogadott el az élelmiszerek áralakulása ügyében. Kifejti e jelentés, hogy a Kamara kerületében az élelmiszerek árusítására nézve kartellszerű összebeszélések nincsenek, a drágaság főokul a Kamara az agrár-termelés elégtelenségét, szervezetlen, ósdi mivoltát jelöli meg. Visszautasítja a kereskedők ellen irányzott vádat, sőt kiemeli, hogy éppen a kereskedelem igyekszik e téren is a kínálat növelésével árapasztólag hatni.

A részlet-sorsjegyek felülvizsgálása. Abból az alkalomból, hogy egy sorsjegyet részletekre árusító fővárosi bankcézégnek fizetési zavarai támadtak, a fővárosi tanács arra utasította a kerületi elöljárókat, hogy tartsanak rendkívüli sorsjegy-vizsgálatot mindazokban a bankházakban, amelyek sorsjegyet részletre árusítanak. Különös gondot kell a vizsgálatnál fordítani arra, hogy a részletre eladott sorsjegyek csakugyan az eladó birtokában legyenek s azonnal való felmutatásukat a legszigorúbban kell követelni. Az a bankháztulajdonos, aki a részletre eladott sorsjegyet nem őrzi pénztárában, ezer koronáig terjedhető pénzbírsággal büntethető. Ugyancsak tilos az is, hogy az elzálogosított sorsjegyeket a bankházak továbbadják, illetve valamelyik nagyobb pénzintézetnél lombardirozzák. Az elzálogosított sorsjegyeket a bankházak a zálogbetevő fél kívánására tartoznak azonnal előadni, s ha ez módjukban nem volna, visszaélésük büntetés alá esik.

Az osztályosorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyerevényeket sorsolták ki:

10.000 koronát nyertek: 4091 60812 64887 84623.
5000 koronát nyertek: 8706 16273 27886 86247 98255.

2000 koronát nyertek: 100 3407 11559 13973 14967 20542 20919 21283 31709 32071 32811 35823 30867 38335 39546 48182 52318 53273 54080 69094 73409 74506 82565 87284 87971 90963 94171 94566 96035 66099 99274 102248 103185.

1000 koronát nyertek: 2837 3056 5462 5973 6635 7889 10005 15131 30676 30727 33401 33466 33540 35630 36185 38718 40206 41411 41823 41834 46411 50248 51085 51607 52596 53819 54392 54508 54713 59540 60031 63800 64754 64845 69587 70224 74328 79080 79908 81303 84326 86510 87283 88601 92802 101706 102270 103769 105355 105554 107460 108748 114343 115843 119286 110394 124497.

500 koronát nyertek: 129 1883 1979 4204 5200 7744 8990 12442 12785 13576 15362 15536 15944 16789 20299 20800 21695 22111 22273 23505 23790 24624 24834 25115 27400 30689 34729 36380 36961 37846 38186 39450 40285 41868 45663 42557 47679 48414 49848 53593 56468 57026 57447 57849 58771 58698 59815 62646 63492 63794 64429 67651 70158 71653 71916 73961 74953 75030 77374 80885 81277 8335 53559 94634 85207 86820 89756 90717 92882 94881 98505 99456 106575 107131 109511 109986 111594 120299 122393 123561 124545.

Török szerencsése örök! A mai húzáson a 10.000 koronás nyerevényt ismét a szerencsés Török A. és Társa bankház (Budapest, Szervita-tér 3.) vevői nyerték a 4091 számu sorsjeggyel.

Téli menetrend a Dunán. A Dunagőzhajózási Társaság közhírré teszi, hogy október 1-ével életbe lép a személyhajózatok őszi menetrendje, mely szerint a következő vonalokon tartja fenn a forgalmat: személyhajózatok Budapest—Kaloça—Mohács közt naponta; postahajózatok Zimony—Belgrád—Orsova—Turn-Severin—Galaz közt hetenként háromszor. Indulás Zimonyról hétfőn, csütörtökön és szombaton reggel 5 órakor, Orsováról hétfőn, csütörtökön és szombaton délután 4 órakor, Turn-Severintől hétfőn, csütörtökön és szombaton este 6 óra 30 perczer, Galazról Turn-Severin—Orsova—Belgrád—Zimonyra kedden csütörtökön és vasárnap délután 4 órakor. Személyhajózatok vegyes szolgálatban Szeged—Tisza—Zimony közt hetenként kétszer; Sabac—Belgrád közt naponta, Galaz—Tulcea—Sulina közt hetenként háromszor; helyihajózatok Zimony—Belgrád és Zimony—Belgrád—Pancsova közt naponként. A Wien—Weissgaerber és Pozsony közt naponként közlekedő személyhajózatok további intézkedésig még fentartatnak. Menetrendekkel és felvilágosításokkal díjtalanul szolgál az igazgatóság.

Nyílt-tér.

(A rovatban közöltékekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZÉSZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Utazó ügynökök

Külön mellékkezeltre toholnek ezori kevés utánjárassal.

Ifj. MECHLOVITS BUDAPEST

Váci-körut 55.

Gyengélkedő, tanulás miatt vagy bármilyen okból fejlődésünkben visszamaradt gyermekek, ugyszintén vörsgöny, túlfeszített munka folytán ideges, izgékonny és korán kimorított felnőttek mint erősítő szert a legnagyobb eredményvel használják a **Dr. Hommel-féle Haematogen-t.**

Ez javítja az étvágyat; fokozza a testi és szellemi erőket, erősíti az egész idegrendszert.

De határozottan valódi **Dr. Hommel-féle Haematogen-t** kell kérni, az utánzatoktól pedig gondosan óvakodni kell. Kapható a gyógyszerárakban.

OVSZEREK

Gummi és hálhólyag, 30% engedmény tuczonként 1—10 forintig. Capot-Americain rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtőmenny (25 db) a legfinomabb minőség urak részére 5 frt. Irrigátor, felszerelve 2—5 frt. Diana-övek, legfinomabb 2,50, 2.—, 3,50 frt. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

Kedvezmény az EGYETÉRTÉS

előfizetőinek.

Elég az utalvány szelvényén arra hivatkozni, hogy ön az „EGYETÉRTÉS” előfizetője, s ez alapon megrendelheti az

„ÜSTÖKÖS”

c. legjobb, legértelmesebb illusztrált élelplapot **kedvezményes áron.**

1/4 évre (okt.—decz.) 2 kor.-ért (3 E helyett.)

(Nyilvános helyiségek e kedvezményt igénybe o o o o o nem vehetik. o o o o o)

Mindenki, aki most előfizet, díjtalanul kapja meg a karácsonykor megjelenő 50 éves

Jubileumi-Albumot.

E mű legalább 100 oldal terjedelemben rendkívül érdekes tartalommal, számtalan illusztrációval minden család asztalának díszé lesz.

— Az utalvány így czimzendő: —

„ÜSTÖKÖS”, Budapest.

A Magyar jelzálog-hitelbank tisztviselői kara mély fájdalommal tudatja szeretett kartársának

Abonyi Dezső

urnak

e hó 26-án bekövetkezett halálát.

A megboldogult fíradhatatlan munkásságával mindnyájunk tisztelétét és becsülését, rokonszenves egyéniségével pedig őszinte szeretettünket nyerte meg. Emlékét igaz kegyelettel fogjuk megőrizni.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Mérsékelt kínálat és ugyanolyan kereslet mellett készbuzában az irányzat csendes maradt s a forgalomba került 30.000 mm. változatlan áron kelt el. Rozs csendes, zab lanyhább, tengeri változatlan. A ma Amerikából jelentett ¼ ct-nyi emelkedés kezdetben nem remélt megfelelő javulást idézett elő, mivel az összes árfolyamok 4—5 fillérrel drágábban indultak a tegnapi zárlatnál; utóbb a csendes elfekvő-üzlet is megfelelő hozatalok, valamint az októberi érdeklőség lebonyolítása, az árakat tegnapi nyájára ütötte vissza és ezen keretben meg is maradt az egész üzlet folyama alatt, noha Berlin és Argentína emelkedett irányzatot és javult árfolyamokat jelentett. A forgalom egyebekben nem volt valami élénk és nagybárra az októberi engagementeknek ápriliséra való kicserélésére szorított.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 kg. 23.—korona, 1000 mm. 80 kg. 22.40 korona, 500 mm. 79 kg. 22.70 korona, 10 mm. 78.5 kg. 22.90 korona, 400 mm. 78 kg. 22.90 korona, 500 mm. 78 kg. 22.80 korona, 300 mm. 78 kg. 22.90 korona, 500 mm. 73 kg. 22.75 korona, 400 mm. 75.5 kg. 22.70 korona, 500 mm. 77.5 kg. 22.80 korona, 500 mm. 77.5 kg. 22.80 korona, 100 mm. 77 kg. 22.50 korona, 100 mm. 77 kg. 22.90 korona, 200 mm. 77 kg. 22.80 korona, 200 mm. 77 kg. 22.75 korona, 1900 mm. 77 kg. 22.60 korona, 100 mm. 76.5 kg. 22.55 korona, 200 mm. 76 kg. 22.40 korona, 200 mm. 75 kg. 22.20 korona.

Pestvidéki: 500 mm. 78.5 kg. 22.60 korona, 1000 mm. 78 kg. 22.60 korona, 700 mm. 78 kg. 22.60 korona, 300 mm. 77 kg. 22.40 korona, 150 mm. 76 kg. 22.40 korona, 100 mm. 75 kg. 22.—korona.

Fejérmegyei: 1500 mm. 78 kg. 22.60 korona, 200 mm. 78 kg. 22.60 korona.

Felsőmagyarországi: 300 mm. 77 kg. 22.30 korona, 500 mm. 76.5 kg. 22.30 korona.

Kalocsai: 1750 mm. 77 kg. 22.60 korona.

Bácskai: 100 mm. 75.5 kg. 22.60 korona, 150 mm. 76 kg. 22.50 korona, 130 mm. 75.5 kg. 22.—korona, üszkös.

T.-Reczei: 2600 mm. 76.5 kg. 22.70 korona, kev. Arpa: 200 mm. 15.60 korona, kp., 200 mm. 15.40 korona, kp.

Rozs: 350 mm. 19.30 korona, 3 óra. Zab: 100 mm. 16.20 korona, kp., 100 mm. 16.—korona, kp., 100 mm. 16.—korona, kp.

Az árak 100 kilogrammonként koronákban értendők.

A határidőpiacra köttetett:

Délolott:

Előfordult kötésék (50 kg.-kint):

Buza októberre 11.14, 11.15, 11.08, 11.10.
Buza 1908. áprilisa 11.70, 11.76, 11.81, 11.79.
Rozs októberre 9.61, 9.62, 9.55, 9.60.
Zab októberre 7.76, 7.81.
Tengeri 1908. májusra 6.85, 6.79.

Déli 1 órákor zárulnak:

Buza októberre ———— 11.11—11.12
Buza 1908. áprilisa ———— 11.80—11.81
Rozs októberre ———— 9.59—9.60
Zab októberre ———— 7.81—7.82
Tengeri 1908. májusra ———— 6.80—6.81

Budapesti gabonaforgalom.

1907. szeptember 25-től szeptember 26-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	31735	3065
Rozs	5377	1101
Arpa	4445	305
Zab	18860	8995
Tengeri	1516	5707
Liszt	505	14044
Korpa	—	4777

Délutáni forgalom.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza 11.10—11.11
áprilisi buza 11.78—11.79
októberi rozs 9.59—9.60
októberi zab 7.75—7.76
májusi tengeri 6.77—6.78

Értéktőzsde.

A külföldi pénzügyi viszonyok javulása kedvezően befolyásolta ma az irányzatot. A forgalom ugyan még mindig igen szűk keretben mozgott, mindazonáltal minden téren csekély vételkedv mutatkozott úgy, hogy az árfolyamok mérsékelttel emelkedtek. Magasabb berlini jegyzések kapcsán délből még szilárdabbá vált az irányzat és a spekuláció nagyobb tevékenységet fejtett ki, minnek következtében az üzlet nagyobb lendületet nyert. Élénken kerestek Osztrák hitel- és Magyar hitel-részvényeket, melyek is jóval magasabb árfolyamon zárulnak. A helyi értékek piacán is javult némileg a helyzet, amennyiben a sürgős kínálat megszűnt, sőt némi vételkedv is jutott kifejezésre. Hazai bank és Városi villamos vasút részvények magasabb árfolyamon kerültek ki a forgalomból.

Előzőzsde.

Az előzőzsde kedvező volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 643.—644.25, Magyar hitelbank 748.75—750.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank —.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 433.—434.—, Osztrák-magyar államvasut 659.75—661.50, Déli vasut 153.25—153.75, Rimamur. vasut 543.50—544.50, Magyar koronajáradék —.—, Közuti vasut —.—, Városi villamos vasut 276.25—Közuti villamos vasut 276.25—.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 643.—643.50, Magyar hitelbank 749.—750.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 472.—473.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 433—433.50, Osztrák-magyar államvasut 669.—661.—, Déli vasut 153.50—154.—, Rimamurányi vasut 544.—544.50, Magyar koronajáradék 93.—93.05, Magyar aranyjáradék 110.—110.50—, Közuti vasut 528.—529.—, Városi villamos vasut 277.—278.—.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde szilárd maradt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 643.—643.75, Magyar hitelbank 749.75—750.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 472.75—473.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 430.—434.—, Osztrák-magyar államvasut —.—, Déli vasut 153.50—153.25, Rimamurányi vasut 544.50—, Magyar koronajáradék —.—, Magyar aranyjáradék —.—, Közuti vasut —.—, Városi villamos vasut 277.50—278.—.

Helyi értékekben köttetett: Hazai bank 278—279, Kereskedelmi bank 3320, Salgó 570—572, Hazai sorsjegy 104—50, Lipótvárosi takarékpénztár 150—160.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 643.—643.50, Magyar hitelbank 750.—750.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 472.—473.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 430.—431.—, Osztrák-magyar államvasut 660.50—661.—, Déli vasut 153.50—154.—, Rimamurányi vasut 544.—545.—, Magyar koronajáradék 93.—93.05, Közuti vasut 530.—531.—, Városi villamos vasut 278.—279.—.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10 K, október végére 16—18 K.

Utózőzsde.

Az utózőzsde berlini vásárlásokra élénk és szilárd volt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 643.—645.50, Magyar hitelbank 750.—752.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 471.—472.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 530.—530.50—, Osztr.-m. államvasut 661.—662.—, Déli vasut —.—, Rimamur. vasut 544.—545.—, Magy. koronajáradék —.—, Magy. aranyjár. —.—.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 645.50—646.—, Magyar hitelbank 752.—752.50, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 472.—473.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 430.—431.—, Osztrák-magyar államvasut 661.—661.50, Déli vasut 153.50—154.—, Rimamurányi vasut 544.50—545.—, Magyar koronajáradék 93.—93.05, Magyar aranyjáradék 110.—111.—, Közuti vasut 530.—530.50, Városi villamos vasut 278.—278.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, szeptember 27. (Az Egyetértés távirata.)

A konzum tartózkodása következtében a forgalom csekély és az irányzat csak annyiban változott hogy zab 5 fillérrel olcsóbb lett. Egyébként a hangulat nyugodt, buza, rozs és tengeri ára változatlan. Árpában a finomabb minőségek iránt némi érdeklődés mutatkozott és mivel e héten tótfelvidéki és morvaországi áruk nem voltak piacon, e minőségben déli vasuti áru változatlanul szilárd áron köttetett.

Jegyzetelt buza: régi tiszavidéki 11.85—12.40 korona, új 11.65—12.20 kor., új mosoni és győri 10.85—11.15 korona, új tótfelvidéki 10.85—11.40 kor., új déli vasuti 10.90—11.15 korona, új marchfeldi 10.90—11.20 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.90—10.10 korona, csepeli 9.85—10.05 kor., pestmegyei 8.40—9.65 kor., különféle magyar 9.75—10.—korona, osztrák 9.65—9.95 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10.—kor., marchfeldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 kor., tótfelv. 8.25—9.90 kor., csepeli 8.40—9.65 kor., mosoni és győri 8.30—9.25 kor., közép-dunai álmások 7.75—8.50 kor., déli vasuti 8.10—9.75 kor., tiszavidéki 7.40—8.25 korona.

Magyar tengeri: 7.20—7.45 korona, cinquantin 7.80—8.15 korona.

Magyar zab: Selejtes —.—korona, közepes 8.25—8.50 korona, elsőrendű 8.40—8.65 korona, válogatott 8.60—8.85 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, septe. 27. Kocsi nyilatkozatai a pénzügyi helyzetről élénken foglalkoztatták a mai előzőzsdét és a külföldi tőzsdékről érkező kedvező hírekkel egyetemben jó hatást gyakoroltak, úgy, hogy a nagyobb vételek következtében az árfolyamok jelentékenyen emelkedtek. A hitelrészvények, államvasuti és alpesi bányarészvények iránt élénk kereslet mutatkozott. Később ismét szűkebb körre szorult az üzleti tevékenység, mert Budapesten a pénzügyi válsággal kapcsolatos nagyobb eladások történtek. Különösen a magyar jelzálogbank értékeiben állott be csökkenés, amelyek pedig a tőzsde megnyílásakor áremelkedést mutattak. Az áremelkedés mindennek dacára az előzőzsde végéig tartott.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 643.50, Magyar hitel. 750.—, Länderbank —.—, Allamvasut 661.50 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 153.50 —.—, Alpesi bányatársulat 617.25, Rimamurányi 544.—, Májusi járadék 96.40, Magyar koronajár. 92.75, Orosz érték 85.45, Török sorsjegy 188.25, Német márka 117.47.

A déli tőzsde nyugodt hangulatban nyílt meg.

1 órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 643.50, Magyar hitel 748.50, Länderbank 425.50, Unio-bank 538.—, Allamvasut 661.—, Angol-bank 299.50, Bankverein 532.50, Déli vasut 153.50, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 617.—, Májusi járadék 96.45 Magyar koronajáradék 92.90, Török sorsjegy 188.50 Német márka 117.47, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 543.50, Orosz járadék 85.50, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.— Kárpáti petroleum.

Bécs, szeptember 27. (Osztrák értékek zárata.)

42 százalékos papír-járadék 96.45, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.40, 1860-as sorsjegy 149.—, Osztrák hitelsorsjegy 440.—, Angol osztrák bankrészvény 299.—, Bécsi Bankverein 532.50, Osztrák-magyar bank 1797.—, Déli vasut 152.75, Dunagőzhajózási társaság 1030.—, Do-

Czime:

TAKÁTS DÁNIEL

Nagyvárad, Sorompó-u.

E czim megőrizendő.

A gyomorbajt kiöli

a TAKÁTS-féle szabadalmazott állítható gyomorvédő öv. Hatása rögtöni!

Minden életveszélyes gyomor és hasbetegség ellen. Ne mulassza el senki meghozatni, mert áldani fogja a találmányt.

Ara férfi vagy női I. szám 4 kor. II. sz. tulkövért természetiekre 5 kor.

A ki e lapra hivatkozva a pénzt előre bekládi portómentesen vagy utánvétellel megküldi a fentlalt.

ogoly 1.00-1.40 K, fázán 2.40-3.- K, szalonka... K, darabonként. Fenyvesmadár kötege...

Baromfifélék: Élő rántani való csirke 1.30-2.00 K, sütni való 2.-2.80 K, kacsa sovány 3.00-4.- K, kacsa hizott 4.60-6.00 K. liba fiatal 5.-8.00 K, lud hizott 10.-16.- K, tyuk 2.40-3.60 K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.50-1.60 K, hizott rucza 1.50-1.60 K, hizott pulyka... K, leves-tyuk 1.40-2.-K kg.-ként. Pulárd 1.50-3.20 Gyöngytyuk... K. darabonként.

Tejtermékek: Tevaj (centrifugált) I. 2.10-2.40 K, II. 1.80-2.- K, főzővaj (köpült) 1.40-1.60 K, tehénturó... K, kilogr.-ként. Vajódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldeségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.00-6.- K, rózsá 4.50-5.50 K, fehér... K, kifli 8.-12.- K, sárgarépa kötegenként, petrezselyem kötege sz., vörshagyma makói: 8.-12.- K, közönséges hazai 5.-7.- K, fokhagyma 18.-36.- K, káposzta fej 3.-12.- K, Burgonya, új... K, kalarábé... K, 100 darabonként, spárga solo... K, közep... K, leves... K kg.-ként, zöldborsó, hüvelyes... K, kalarábé... K, kiferjett... K, paradicsom 2.-6.- K, kg.-ként. Uborka, salátának 2.00-4.00 K, ecetbe... 80-160 K, savanyítani 0.80-1.60 K, 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő oporto 20-30-ig, Chaselas 32.-44-ig, szagos 48-60 fillér kg.-ként. Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) 24-25 K, másodrendű 12-20 K., harmadrendű apró áru... K. Körte elsőrendű 40.-60.- K, másodrendű 20-30 K métermázsánként.

Vegyesárak: Bor és szeszes italokat minőség szerint különféle áron értékesítünk. Méz 1.10-1.20 K kg.-ként. (A szövetkezet, mint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselője, minden mézértékesítő ügyben is ad felvilágosítást.) - Gyümölcsíz - K kg.-ként. Gomba szárított 60-70.- K kgr.-ként. Szappan... fillér. Lencse (erdélyi) 50-60 K. Bab apró 16.-24.- K, nagy szemű 16.-24.- K, 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 82-85 K, erdélyi apróbb áru... K, meszes... K eredeti lánként (1440 drb).

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, szeptember 27-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 130-132 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 132-134 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 134-136 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi szeptember 25. napján volt készlet 38313 drb., 1907 szept. hó 26-án felhajtott 265 darab, 1907 szeptember 26. napján elszállított 484 darab, 1907 szept. 27. napjára maradt készletben 38094 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, szept. 27. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 233 darab sertés, 96 darab süldő, - darab malacz. Mai napi felhajtás 1574 darab sertés, 40 darab süldő, - darab malacz, összesen 1807 darab sertés, 136 darab süldő - darab malacz. Eladatott 1021 darab sertés, 90 darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 786 darab sertés, 46 darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 104-108 fillér, ételsúlylevonással... fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig... fillér, ételsúlylevonással 126-128 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 130-138 fillérig, ételsúlylevonással... fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 132-142 korona, ételsúlylevonással... fillérig, könnyű 220 kg.-ig 132-144 korona, ételsúlylevonással... fillérig. Belföldi süldő 96-... ko-

rona. Horvát süldő 84-108 korona. Malacz -korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Borjувásár.

Budapest, szeptember 27. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 726 darab élő borjút. Az irányzat élénkebb volt s az árak azonban nem változtak. Fizettek elsőrendű élő borjuért 92-104 fillért, kivételesen 108-110 fillért, középminőségűért 80-90 fillért, harmadrendűért 64-76 fillért kilónként.

Kivonat a hivatalos lapból.

Szeptember 27.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kulcsár Kálmán miniszteri számtisztét a kolozsvári Ferencz József tudomány-egyetemmel kapcsolatos Karolina országos kórházhoz, a rendszeresített illetményekkel, a X. fizetési osztályba élelmezési tiszté és az igazságügyminiszter Pethes Tibor járszabási állami anyakönyvvezető-helyettesét a gyönki járásbírószékhez végrehajtóvá nevezte ki.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter kiskoru Löwy Simon Armin magyarvári lakos családi nevének Juhászra kért átváltoztatását megengedte. Pályázatok. A dicsőszentmártoni és az ujaradi adóhivataloknál pénztárnoki, a beregszászi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszéknél pénzügyi számtiszt, a tamási járásbírószékhez ideiglenes végrehajtói állásra 2 hét; - a vizsnai járásbírószékhez hivatalosjogi állásra 4 hét és afiumei törvénytörvénybírói fogháznál fogházormesteri állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. szeptember 27-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő részben felhősre változott, de csapadék sehol sem volt. A hőmérséklet kissé tovább emelkedett és maximuma Eszéken, meg Verseczen 27 C°, minimuma: Botfalun, meg Rozsnyón 0° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe és egyelőre még száraz idő várható; később nyugaton némi eső valószínű.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérőjelölés. Lists various stations like Szatmár, Ungvár, Késmárk, Losonc, Gyalla, Budapest, Herény, Keszthely, Pécs, Zágráb, Püme, Szeged, Temesvár, Nagyváradi, Kolozsvár, Nagyszombat, Szatmár, Eger, Arvaújfalva, Holmezbánya, Komárom, Magyaróvár, Sopron, Keszthely, Jákvelece, Debrecen, Kecskemét, Orosháza, Arad, Zombolya, Veresce, Orsova.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

VIZÁLLÁS.

szeptember 26. szeptember 27. szeptember 28. szeptember 29.

Table with columns: Állomás, Vizszint méter, Állomás, Vizszint méter. Lists stations like Sárding, Passau, Lins, Pécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Ujvidék, Pancsova, Orsova, Morvafalu, Zsolna, Trencsén, Szeged, Est.-Gothárd, Sárvár, Győr, Várasd, Árkány, Barcs, Fuzák, M.-Szardán, Zágráb, Szászok, Mitrovicza, Décs, Szatmár, N.-Majtény, Munkács, Homonna, Perocsény, Tisza, M.-Sziget, Tokoháza, V.-Námetény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Bocse, Tisza, Óndava, Hód, Tapoly, Barta, Rodreg, Ladmóc, Sajó, Zsolt, Hernád, H.-Námeti, Berettyó, Kőrös, Csucs, N.-Váradi, Belényes, Tenke, Gurahon, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsán, Arad, Makó, K.-Kostély, Kiszlót, Tomosvár, Baoskerek.

Szülők figyelmébe.

A KOVACS-féle középisk. tanulók oktatója 21., a fiuk egész délután gondos tanári felügyelet alatt vannak.

Korrepetálásban kívül: séta, játék, sport, idegen nyelvek és zenetanítás. Magántanulók előkészítése a vizgára. Tandíj 30 korona havonként.

Minden szőlőbirtokosnak elengedhetlen olvasmány a

„Borászati Lapok”

Magyarország leggazdagabb tartalmu és legolcsóbb szőlészeti és borászati szaklapja, mely kitartással küzd a szőlőművelők anyagi érdekéért.

Évenként több díszes műmellékletet ad.

A „Borászati Lapok”-ból minden érdeklődőnek 3 héten át küld díjmentesen mutatványszámot annak kiadóhivatala (Bpest, IX. Üllői-ut 25.)

A lap előfizetési ára: Évenként 12 korona. Félévenként 6. kor. Negyedévenként 3. kor.

ATHENAEUM irod. és nyomdai r.-t. (Budapest, VII., Rákóczi-út 54. sz.) kiadásában megjelent:

A SZOCIALIZMUS Harmadik kiadás.

TÖRTÉNETE ÉS TANÍTÁSAI.

ÍRTA:

Dr. FARKAS-WOLFNER PÁL.

Wolfner e könyve világosan és vonzó egyszerűséggel megírt tájékoztató, amely végig vezet az olvasót a szocializmus legelső nyomaitól a legmodernebb irányzatig. Ezen művet kötelességgé minden embernek elolvasnia, aki érzi, hogy tájékozatlan a szocializmus kérdésében.

ÁRA 2 KORONA ÁRA 3 KORONA FÜZVE KÖTVE

Megrendelhető az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai részv.-társ.-nál és minden hazai könyvkereskedésben.

HETI MŰSOR.

Table with columns: Szeptember, Nemzeti Színház, H. kir. Operaház, Vigaszínház, Király-Színház, Fővárosi nyári Színház (Budai Színház), Magyar Színház, Városligeti Nyári Színház, Uránia. Row 29: Vasárnap. d. u. este. Dolovai nábob leánya Nássinduló. Manon. Trilby Nincs elvámolni valója? A vig Nibelungok Gűl Baba. Az új honpolgár Az Iggyenélők. A vig Özevgy. A virágok varosa A tenger.

SZÍNHÁZAK. Szombaton, 1907. szeptember 28-án Nemzeti színház Magyar színház

Az egérke. Vigjáték 4 felvonásban. Írta: L. M. Riley, fordította Huszár Imre. Embury Márk Gál Gooldlake Roger Mihályfi Lovell György Dezső Sir Harry Nádai B. Barniger Kit Haidu Páter Bartos Joanna Vizvári M. Deborah Demjén M. Peggy D. Ligeti J. Kezdeté fél 8 órákor

III. Kir. Operaház

Tristan és Izolda. Zenedráma 3 felvonásban. Írta: Wagner Richard. Szöveget fordította Abrányi Emil. Tristan Markó Burián Markó Venczel Izolda Vasquezné Kurwenal Takats Melo Pichler Brangéne Barts M. Pásztor Gábor Kormányos Ney B. Ifju hajós Dári Kezdeté fél 7 órákor

Vígshízház

Bunbury. Köznap komédia 3 felvonásban. Írta Wilde Oszkár. Fordította Mikos Lajos. Worthing János Fenyesi Moncrieff Algernon Tanay Chasuble piébenos Hegedűs Lady Bracknell Haraszthy H Fairfax Gwendoline Gazsi M. Gardew Cecil Komlóssy I Miss Prism Kiss I. Kezdeté fél 8 órákor

Király színház

János vitéz. Daljáték 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órákor Városligeti Nyári Színház Az anyós. Kezdeté fél 8 órákor

A vig özvegy. Operetta 3 felvonásban. Írták Leon és Stein. Zenéjét szerette Lehár Ferencs. Zóta Valencienne Paph Danilovics gróf Balizsai Glavari Hanna Ráthonyi Rosillon Camil Káthy K. Bogdanovic Bálint B. Sylviane Abonyi Praskovja Tallian A. Kromow Orloy F. Olga a felesége Szentgyörgyi Raul de St Briochs Bozerédi Kóváry Kezdeté fél 8 órákor

Főv. nyári színház

A sevilai borbély. Vig opera 2 felvonásban, zenéjét szerette Rossini. Kezdeté fél 8 órákor

Uránia színház

Zárva „APOLLO”-SZÍNHÁZ Telefon 38-39.

A bécsi himlőjárvány hatása Budapesten. (Az Apollo-Színház felvétele, A furtangos öszeres. Kacagató életkép a Felok-teről) (Az Apollo-Színház felvétele.) A rabló menyasszonya. A kis gésa. Az új fűszeres tanoncz. A víz bohócok Rafeles a műkedvelő betörő Szenzációs angol bűnügyi történet Kezdeté fél 6 órákor.

CHICAGO

A főváros legtekélyesebb mozgóképszínháza VII. ker. István-ut 39. és Murányi-ut és Aréna-ut között Villanyos megállóhely. 600 személyre berendezve. Fenntartott helyek. Házikonzert. Buffet. Flókasztánunk: Üllői-ut 12. előadások kezdete 5 órákor

FOVAROSI ORFEUM

WALDMAN IMRE igazgató. VI. Nagymező-n. 17 Ma és minden este SIGNORINA LISZT olasz énekművész. SKLADANOVSKY haditengerészeti játéka. SEVERUS SCHAEFER HANS HAUSER és 16 attrakció. A téli kertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekar hangversenyez.

Még csak 3 nap! Cirkusz Beketow

Városliget. Ma este háromnegyed 8 órákor. utolsó High-Life-Eestély az intelligencia találkozója. Folytatása a nagy nemzetközi díj- és versenybirkózásnak. Díj 8000 korona.

TÁTRA MULATÓ.

Igazgató: GRÜNER JAQUES. VII., Király-utca 77. szám. A főváros legjobb csilárdi varietéje. A megnyitó műsor rendkívül sikere A kis Gürtler Dani. Ezenkívül a 20 elsőrendű specialitástól és a remek bohózat-társulattól.

FOLIES CAPRICE. RÉVAY-UTCZA 18.

Igazgató: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/9 órákor. Ujdonság. Ma és mindennap 9 1/2 órákor. Ujdonság.

Biztos diagnózis

Die lästige Witwe. bohózat írta: Cagliostro. Végül 11 órákor

Bohózat írta: Satyr. Továbbá: Trebitsch Sándor, és Baura Emil urak új szülő számaikkal.

Nappali pónztár 9-11-g és délután 3-6 óráig. Az 1-ső emeleti Casino de Paris megnyílt. Kezdeté fél 12 órákor, többek közt a 7 híres Postillonok valamint spanyol és francia különlegességek fellépte.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28.

(BONBONIERE) Minden este 9-től 12-ig nagy előadás. Ma a szenzációs új műsor. Hogy készül a kuplé. A szövegíróket. A remekírók. Husz u Cabaret-szám. - László Rózi. Nagy Endre. Ferenzy Károly. Kápolnay Irén, Máhr Nándor, Balogh Böske és az egész híres személyzet. Jegyárutók: Bárd Kossuth Lajos-ut. 4., Zipser és Könyg Andrássy-ut 4. és a Cabaret pónztára.

WERTHEIMER-féle MULATÓ

VIII., Népszínház-utca 28. Ujonnán átala kítva! - Bejárat a Tisza Kálmán-terti oldalon. Ma - Nagy előadás. Fellepte a fővárosban o o egyedül létező o o LENGYEL BIBLIAI OPERETTE TARSULATNAK Szinre kerül: A HÜLYE. Életkép. Kezdeté 8 órákor. Jegyek előre válthatók a nappali pónztárnál.

HELVÉZIA KÁVÉHÁZ

Andrássy-ut 35. szám. Minden este cigányzene.

Varieté-Színház

ezelőtt: Nemzetközi Orfeum. BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám. Naponta a fényes új műsor: Les Meteor's Sizers Deuhams plastikusmelegművek bemutatása. átváltozó táncosnők. Lilly Medias Jakob Dagg nemz. ének és táncosnő. sz 6 kutyával. - Az előadás kezdete este 8 órákor. - A téli kertben éjjeli 12 órától reggeli 8 óráig NAGY BALL MABILLE A téli kertben reggeli 5 óráig HEGEDŰS GYULA elsőrendű cigányzenekara hangversenyez.

Veszek zálogcédulákat

elzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem

DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

Fegyverek, revolverek,

vadászati eszközök és töltények nagy raktára.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Fegyverjavítások olcsón és gyorsan. Régi fegyverek újakkal kicserélhetnek. FÖLDESI L. fegyverraktára Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 6. szám.

Nászajándékok

jubileumra dísz tárgyak, evő-eszközök, műipari cikkek

részletfizetésre is kaphatók jutányos áron

POLGÁR KÁLMÁN

műorás ékszerterelepén Budapest, Erzsébet-körút 29. l.em.

Arjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve. Invitásokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítva.

Szőnyeg és függöny eladás.

500 db 200-300 nagyságu virágos tartós ebédli szőnyeget 7 frt. 15.000 méter futószőnyeget méterenként 45 krajczárért. Függönyöket ablakonkint 2 ft 50 kr.-tól a legfin. minőségig árusít.

ROSENBERG ÉS QUITT

női divat, szőnyeg- és vászonruha nagyruháza BUDAPEST, VI. ker., Király-utca 32. Telefon 528.

SCHMIDT M

szőgyártó, nyerges és bőrdoboz Budapest, VIII., Rákóczi-ut 28. sz. Ajánlja saját gyártmányu kocsizó- és lovagló - szerszámjait. Mindennemű utazó és kémi bőröndök, pénz, zsebk. csigoretta stb. tárcsáit. - Árjegyzék bérmentve.

Gärtner Agoston

elektrotechnikai cikkek raktára és izzólámpa-kereskedés BUDAPEST V., Wurm-utca 3. sz.

Szénszálu izzólámpák. Economical-lámpák. Wolfram-lámpák. Nernst-lámpák.

PADLÓ-BEERESZTÉST

lakás- és ablak-tisztítást elvállal

LÉVAL E., Lipót-körút 25/e.

Zongorák és PIANINOK

a világ első gyárából, valamint saját közkedvelt gyártmányok, legszolidabban vásárolhatók és bérmentve

Keresztély hírneves zongoratermőben Budapest, Váci-körút 21. sz.

A legújabb hajlúk és hajszítóvasak.

MÜLLER J. L.-féle

Brise de Violette

legkedveltebb ibolya illat

frissen szedett ibolyának illatával egyenlő kellemessége tartossága és finomságára nézve felülmúlhatatlan. ezen újonság fölülmúl minden más illatát kiváló hűlt és kellemes illata által.

Övegle 1.50. Kapható 2.50 és 4.50 forint.

MÜLLER J. L. CS. és Kín. udv. szállító

Műanyag- és papír szappan-gyárműz. Budapest, Rákóczi

Koronaherceg-u. 2. Rottenbiller-u. 8.

AZ EGÉSZ ORSZÁGBAN KAPHATÓ

Ruha és hajkefékben nagy választék.

Legkíméletesebb fog és körömkezelés.

Eau de Cologne **Fürdőszó**

meglepően frissítő és erősítő hatással.

Egyedüli szállító: **FERD. MÜLHENS** cs. és kir. udv. szállító Köln a Rajna mellett.

Fiók: Bécs, IV/1, Heumühlgasse 3.

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerkereskedésekben

A KOCH-féle szabadalmazott Kőrgallér

az egyedüli vizmentes lodengallér, amely a szabad mozgást megengedi, nélkülözhetetlen vadász- és turista-czélokra, minden színben kapható 34, 30, 28, 20 és 11 korona árban egyedül

KOCH TESTVÉREK Budapest **26.**

legnagyobb férfi-, flu- és gyermekruha áruhaza Károly-körút **26.**

Vadász és sportárjegyzéket bérmentve küldünk.

Pénzszekrények

egy darabból álló kőponnyel legelőnyösebben beszerezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

ezek pénzszekrényárának és trezorépítési irodájának magyarországi vezérképviseleténél

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI. Podmaniczka u. 4.

Képviselek minden városban keresetnek.

ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezetűeket csereképen átveszünk.

CSEWDES OTTHONOK.

— REGÉNY. —
Írta: **K. LARSEN.**

39

Odahaza Henrik elmerülve ült a munkája felett; midőn Antónia belépett, szíves készséggel volt hajlandó a munkát eltenni és nagy érdeklődéssel hallgatta Antónia beszélgetését az esküvőről és Annáról. Talán senki sem tudott olyan ellentárhatalanul kedves lenni a mindennapos életben, mint Henrik. Mindig készséges meghallgatni azt, akit a vágy kintott beszélni és hallgatóságot szerezni.

Miért is nem akart valamivel több lenni, mint ellentárhatalanul kedves?

Ebéd után Antónia kedvet érzett Kiar felől beszélgetni. Betty ostoba kémkedése és az egész különös esküvői meghatott hangulat Antónia gondolatát Kiar felé terelte; és most Henriken volt a sor, éppen Henriken, hogy róla elbeszélhessen.

Henrik ott is maradt mellette.

— Vajjon tényleg gondolja, hogy Kiar újból meg akar nőülni? Az elszennvedett esaladások dacára még egyszer meg akar próbálkozni egy ifju leány feleséggel?

— Igen, felelte Henrik. Azt hiszem egész biztosan, hogy meg fogja tenni.

— Tulajdonképp nagyon helyes dolog is, mondá Antónia a csodálat egy nemével.

— Nem Antónia, az ostoba dolog, de köztünk legyen mondva, Kiar sohasem volt a ravaszabb elemek közül való.

Antóniát szinte megütötte ez a kijelentés, megvolt a biztos érzése, hogy nyitva felejtette egy pilanatra a száját a nagy meglepetéstől.

— Kiar? Az a csodálatos, tehetséges ember?

— Ó vállalkozó szellemű, Antónia. Ez a helyesebb kifejezés a tehetségre. Ó és a felesége, két rőf volt ugyanegy kelméből!

A csodálkozástól Antónia még mindig nem tudott szólni.

— Ó — és a felesége — —! — mondá végül nagy nehezen szótalolva Antónia.

— Te igazán kedves vagy, — mondá Henrik. — Ez néked valóságos dogma volt, hogy ez a két ember olyan végtelenül különböző természetű volt s ezért kellett egymástól elválniok. Dehogy, annyira hasonlítottak egymáshoz, hogy nem bírták egymás mellett kitartani. Mindkettő azon iszonyu fajtájú emberek közé tartozik, akik beképzelik magukról, hogy praktikusak.

— És ez a véleményed Kiar felől, mint politikus felől is fennáll? — kérdezte Antónia még mindig megzavarodva.

— Nem, ez általánosságban a véleményem. Az ilyesmi már benne van a vérben. És ez rontott el mindent, a feleségével való jó viszonyt és a gyermekek jövőjét is. Meg vagyok győződve róla, hogy az újbóli házasságot már kiökumlálta, különböző szempontokat állított fel, amelyek az ő felfogása szerint csodásan praktikusak, éppen úgy, mint hogy annak idején is a feleségéhez hozzákötötte magát és aztán elvált és a gyermekeit is elhagyta, az egyetlen, amin csüggett egyáltalán ez az ember. És ez mind az olvasottak nyomán, mint egy tükörben visszatükröződő kép nyomán ment végbe, szinte már beleképzelte magát, még mielőtt elhatározta ezt a lépést. Mindent az olvasás hatása folytán — érted?

— Nem, hanem mondok néked valamit, — felelte Antónia erőlyesen. — Kiar éppenséggel nincs annyira könyvmoly, hogy így tegyen. Inkább te, — de ezt az utóbbit már nem mondta szóval, csak gondolta.

— Nem kedvesem, ahhoz nem hivatott Kiar, hogy könyvmoly legyen. Ahhoz sokkal finomabb főre van szükség. Ó is, a felesége is, intelligencia idioták voltak.

— Inelligencia idioták! — visszhangozta Antónia egészen elképedve.

Henrik hozzá hajolt és megfogta a kezét:

— Kedves, édes kis Antóniám, igazán nem kell ijedten rám nézned és azt sem szabad gon-

dolnod felőlem, hogy egy régi jó barától rosszat akarok beszélni, mert hogy te azt gondold, azt látom az arczodon. Hiszen némely tekintetben kiténő ember lehet. De azért, amit mondok, mégis csak igaz. Az asszony csak sokkal erősebb volt nálánál és soha nem maradt meg a féltuton. Kiar ellenben gyakran megtette, mert gyengébb volt és egy kissé álmodozó. Csak egy kevéssé, de mégis annyira, hogy a tetterejét elrontja vele anélkül, hogy rájönne, milyen finom életművészet rejlik az álmodozásban.

Antónia a meglepetéstől egészen le volt sülva.

— De hiszen Kiar annyi czélszerű dologgal foglalkozik és vesz részt benne.

— Mindenesetre, bölintott fejével Henrik, de talán ismered Oxentjerna mondását a bölcseségről, amelylyel a világot lehet kormányozni. Ez egyike azon igazságoknak, melyek minden nap bebizonyosodnak.

Felkelt, hogy átmenjen a szobájába, megállt azonban és mintegy saját gondolatmenetét kiegészítve így szólt:

— Könyvmoly! nem, ezt tényleg nem lehet ráfogni, bár mindig kaczerkodott az irodalommal. Egy nagyon rossz könyvember. A könyveket nem saját magukért szereti, hogy ezáltal bepillantást nyer az emberi lélekbe, hanem csak kihasználja saját személyének előrejutására és híuságára. A könyvek azonban megbosszulják magukat, ha szeretet nélkül olvassuk őket. Elrejtik igazi tartalmukat, az emberi lelket, aki azt megírta és csak egy csomó vélemény, nézet és theoria marad vissza, miáltal rabságba jut az, ki azt ki akarja használni. — Legalább nekem ez a filozófiám. Most azonban kérlek Antóniám, ne vedd rossz néven, de le kell mennem és a munkámat elvégezniem.

Henrik barátságos integetéssel ment ki és legcsekélyebb fogalma sem volt arról, milyen lehetetlenül és hihetetlenül kellemetlen érzések közt hagyta ott a feleségét.

(Folyt. köv.)

ÉVŐESZKÖZÖK

**EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK**

A LEGELŐNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körút 29.sz.

**VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEYZÉK 2000 PÁRZSAL GÉRMENTVE KÜLDETIK.**

KOVÁCS!

Több éreg utánosza az állalam 4 ére helybeli előkelő pénzintézeti létesített új rendszerű

butor-hitelesztályom

hirdetéseit a n. é. közönség megőrzésére. Nalam sem váltó, sem vászvénnyjegyzés, sem más ismert szövetkezeti kértések nincsenek.

Közpénzárban szállított teljes lakberendezéseket 38 havi bank-törlesztésre

300 koronáig fizetendő havi	10 korona
700	20
1000	30

Előleg 5% a főkével apadó kamattal.

Előleg 5%

Szállítás vidékre is. Szállítás vidékre is.

Bartók Farkas asztalos- és kárpitos-
ipari áruk raktára

Bpest, VII., Király-u. 13. (Gosdu-palota II. és III. udvar.)
Eutoralbum Árjegyzékkel 60 fillér.

Déli vasut.

F. évi október hó 1-én a déli vasut magyar vonalain a téli menetrend lép életbe, mely a következő változásokat tartalmazza:

Budapest-pragerhofi vonal.

A személyszállító vonatok a téli menetrend tartárára Balaton-Világos és Bélatelep megállóhelyeken nem állanak meg. Az összes gyorsvonatok, úgy mint minden évben Balaton-Földvár helyett Szántód állomáson fognak feltételesen megállni. A nappali gyorsvonatnál Budapest-től Udineig, a sz. pétervár-wien-nizzai expresszvonathoz való csatlakozással, november hó 15-től kezdve ismét egy I. II. oszt. kőzetet en kocsi fog közlekedni.

Közelebbi adatok az állomásokban kifüggesztett menetrend-hirdetményekben foglaltaknak. Zsebrétü menetrendek úgy mint eddig, a vasuti pénztáraknál árusítatnak el.

A KOVÁCS-féle középiskolai tanulók otthona vezetősége

VI., Nagymező-utca 21.

esti tanfolyamot

rendez **felnttek** számára. — Előkészítés érettségire és osztályvizsgákra gymnáziumi tanárok által. — A tanfolyam kezdete október 1-én Beiratások naponta este 7-9

Magyar királyi államvasutak.
206327/907 sz. no.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére a jövő 1908. évben beruházási célokra még szükséges vasuti talpfák szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet: a) mintegy 50.000 darab 270 cm. hosszú elsőrangú tölgy, bükk vagy fenyő talpfa és b) mintegy 200.000 darab 250 cm. hosszú elsőrangú tölgy, vagy bükk talpfa szállítására.

A szállításra vonatkozó részletes módokat magában foglaló „Ajánlati felhívás” a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségénél megtekinthető és a magyar királyi államvasutak anyag és leltárbeszerzési (A III. szakosztálynál Budapest, Andrassy-út 73. szám II. em. 44. ajtó) díjtalanul kapható, hol a kötelező ajánlati űrlap is megszerzhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános és különleges feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetőek meg, a vételár és az esetleges postaköltség előzetes beklüldése illetve lefizetése ellenében.

A szabályszerűen kiállított ivonként egy koronás magyar királyi okmányblyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékon ezen felirattal „Ajánlat talpfák szállítására 206327/907. számhoz” ellátva, legkésőbb 1907. évi október hó 29-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók illetve posta útján oda beklüldendőek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alulírott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő.

Bánatpénz nélkül vagy később benyújtott ajánlatok valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem az előirt módon tételnek, amelyeknek borítékai le nem zártaknak és le nem pecsételtnek nem vételnek figyelembe.

Budapest, 1907. szeptember hó.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem díjazatik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Törtetnek . . .

Törtetnek hévvel a Nagyok után,
De gyenge erőtlén a szárnyam
S míg jönnek az árnyak és mennek az árnyak,
Hőszini hosszú légi talárban,
Földre borulva nézem el őket
S irigylem, irigylem a messzemenőket

Zúg a dalos föld, melye mi nyüzsgő,
Száz dala buzdít: menjek előre,
Szomjas a lelkem s szomju figyelmem
Hallgat a hangra, a perlekedőre
S vágyom erősen . . . Utra se nézek,
Fel a magasba von az ígétet.

Haj, de felérni mégse tudok: ott
Lelkek a léncset dobva dobálják,
Érnyed erőm és tilkad a keblem,
Utamat sújtó cherubok állják
S vissza lebukva a földi terekre
Erőtlén erőmet gyíratom egyre.

Nagy Imre.

(Veszedeimes szokások.) Szeged környékén — egymond — még nemrégiben egy veszedelmes nép-szokás uralkodott, mely az egyiptomi szembetegséget, a trachomat izesztő mértékben terjesztette el. A lakodalmas háznál tudniillik minden vendég egy tálból veit vízzel megmosta a szeméit és a menyaszszony tartotta oda a türlőközöt. Ha a vendégek közt egy trachomás volt, az utána türlőközök közül számosan estek ebbe a pusztító szembajba. Csak erőlyesen keresztülvitt rendeletek, büntetések által sikerült megszüntetni ezt a veszedelmes szokást. Alig van nép, melynél a tisztelet kifejezésékeppen a csók ne szerepelne. A mohamedánok hónapokig tartó utat is megtesznek, hogy a szent Kaaba-követ megcsókolhassák. A zsidók a körül hordott bibliát csókolják, sorra. Akárhányszor látjuk, hogy az iskolából kitüldő gyermeksereg vetélkedve igyekszik, hogy a tanító kezét sorra megcsókolja. A római Szent Péter-templomában Szent Péter ércszobrának nagyujja egészen megkopott az ájtatos zarándokok csók-

jaitól. Az öröm és bánat gyakori jelképe a csók. És hányszor látjuk, hogy a beteg szülő körül seregülő gyermekeit megcsókolja. Ez a csak hamarjában felsorolt néhány példa is mutatja, hogy a legkülönbözőbb viszonyok között hányszor szerepel a csók, pedig szembeötli, hogy mily terjesztője lehet ez a szokás mindenféle betegségnek. Minthogy a beteg tüdő váladéka, a köpet, kiürítéskor a szájon halad át, a nyálát, az ajkakat fertőzi s a tüdőbajos emberek fertőző anyaga sem egészen egyforma veszedelmes-ségű, az első követelmény az volna, hogy köhögős egyén ne csókoljon meg olyan tárgyat, melyet utána mások is megcsókolnak, avagy előtte megcsókoltak. A beteg maga is szerephet a magánál még rosszabb indulati betegséget. Az pedig, hogy köhögős ember családtagjait, gyermekeit szájon csókolgassa, egészen fölösleges és főleg az ártatlan apróságokra nézve végzetes szokás.

(Orosz írók honoráriumairól) nyujtanak tájékoztatást a következő adatok: gr. Tolsztoj 25.000 rubelnyi évi járadékot „irt össze” magának, bárha sok éven át díjtalanul adatta ki valamennyi munkáit. Szaltykow örökösai 180.000 rubelt kaptak az író kiadójától, míg Dosztajewszky özvegye 75.000 rubelt kapott férje művei fejében. Csehov még életében 75.000 rubelért adta el munkáit; Kuprin egyedül „Párba” című munkáját 10.000 rubelért adta el, Szergejenszko pedig: „Hogyan él és dolgozik Tolsztoj” című könyvéért 15.000 rubelt kapott. A „soronként” való fizetés rendés körülmények között nem tetszetős, de ha megtudjuk, hogy Maxim Gorkij, valamint Leonid Andrejev minden sorért egy-egy rubelt kapnak, akkor bizony visszanyeri a „soronként” való fizetés a re-nomját.

(A japán cselédek.) A cselédek paradicsoma, mint egy angol uszág irla, Japánország. Ott azt a nyomoruságot, amit minálunk cselédmizériának hív-nak, nem ismerik. Ott ezt a kérdést megoldotta, azaz hogy megszületni sem engedte a japán nő társadalmi helyzete, amely akkora különbséget, a mekkora nálunk a háziasszony és a cseléd között van, nőjés nő között meg nem enged. Japánország igen sokat haladt a művelődés utján az utóbbi évtizedekben, a japán nő helyzete azonban még nem változott meg annyira, hogy férjhez menvén, igazában más lenne, mint urának örökös szerződésű első cseléde. A japán asszony nagyon természetesen találja, hogy minden, nálunk cselédi munkának nevezett szolgálata-t ő végezzen az urának. Ő a ház első cseléde, ki a ház urát kiszolgálja, a többi cseléd hasonló szolgálata-t teljesít, mint ő, segít neki a dölga elvégzésében, nem annyira alárendeltje, mint segitőtársa. És amint

javult a ház asszonyának a helyzete, vele javul a cselédeké, azt lehetne mondani, a többi cselédé is. A háziasszony és a házi cselédek sora között alig van valamelyes különbség, együtt esznek, együtt mennek látogatóba. A cselédnek nagyon csekély a bére, de nagyon kevés a dölga is, mert minden csak valamennyire jobbmodu háznál is egész esomó cseléd szolgál. Minden gyermeknek külön cseléde van és e mellett a felnőtt leányok ugyancsak buzgó módon vesznek részt a házi munkában. Szóval: cselédkérdés Japánországban nincs, de azért a mi házi-asszonyaink ennek a kérdésnek ilyen megoldását nálunk aligha kívánánk.

(A katonák foga.) Hogy az angol hadvezetéség figyelme milyen — nálunk kicsinyesnek tetsző — dolgokra is kiterjed, mutatja az alábbi angol katonai újítás. Az angol hadseregben eddig az volt a szabály, hogy rossz fogu embereket nem vettek be katonának, mivel ott arra is néznek, hogy katonát táplálkozásában a rossz fogak ne akadályozzák. Most Arnold-Forster angol hadügyi államtitkár elrendelte, hogy a jövőben vegyenek be rossz fogu embereket is, föltéve, hogy kihuzatják hibás fogaitak és műfogakat tételnek helyükre. Ezt az operációt a jelentkező katona költségére végzik, de szegénysorsu katonák a kincstár költségén kapnak műfogakat, melyeknek 72 koronában megállapított árát részletekben vonják le a havi zsoldból. A fogakat a szolgálati idő alatt rendben kell tartani és esetleges javítások a katona számláját terhelik.

(Jegyzetek a bankjegyén.) Egy német bankhivatalnok, aki egy nagy intézet pénztáránál van alkalmazva, azt a megfigyelést tette, hogy a nagyközönség kezéből kikerülő bankjegyeken gyakran mindenféle odafirkált megjegyzések olvashatók. Ezekből a megjegyzésekből sokszor biztosan lehet következtetni a bankjegy tulajdonosának lelki vagy még inkább anyagi állapotára. A bankjegyeken leggyakrabban ez olvasható: „Viszontlátásra!” vagy „Jer vissza, szerelmem!”, „Az Ur adta, az Ur elvette!” Még érthetőbben szólnak az ilyen felírások: „El nem fordíthatom szememet tőled!”, „A legdrágábbtól el kell válnom!”, „A válás kínos!” A följegyzők közül némelyek még szomorubbant tárják fel zsebük állapotát: „Te vagy az utolsó!”, „Örökre el akarsz válni tőlem?”, „Utódod hol késik?”, „Az egyik bankjegytulajdonos a bölcselekedésben keres vigasztalást, ezt írván: „Ne ragaszkodjál földi javakhoz!”.

Eddig az őszi szél füttyült

most már neki füttyülnek, mert nincs az a hölgy, aki ne tudná, hogy az őszi szél okozta szeplők rögtön eltűnnek, ha lefekvés előtt bemossa arcát az

Alföldi sósborszeszszel.

Ha szeplős az arcza

Ha kiütéses az arcza

Ha pörsenéses az arcza

Ha mitesszeres az arcza

Ha foltos az arcza

Ha eccemás az arcza

Ha hámlós az arcza

Ha likacsos az arcza

Ha durva az arcza

Ha sebes az arcza

Ha varas az arcza

Ha májfoltos az arcza

Ha zsiros az arcza

Ha izzadt az arcza

ugy használja este reggel az

alföldi sósborszeszt

s nincs az a csodakréme, melyet felül ne mulna.

Ne sajnáljon **20 krajczárt egy óriási próba üvegért**, melyet azonnal küld a főraktár:

Lederer „Magyar Király gyógyszertár“

Budapest, V., Marokkói-utca 2.

Az Alföldi fehér keresztés sósborszesz egyedüli gyártója az

Első Alföldi Cognacgyár részvénytársaság

Kecskeméten.

Ő cs. és kir. ténsege József főherczeg kamarai szállítója.

Kapható mindenütt.

Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után!

ARAKI

Óriási próbálveg csak **40** fillér.

Most jelent meg a valódi Szegedi Szakácskönyv

ezernél több ételkészítési utasítással.

Irta: **RÉZI NÉNI**

Kilenczedik javított és a legújabb ételreceptekkel bővített kiadás. Ára bekötve 6 kor.

Kapható a kiadó ATHE-NAEUM Irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál, Budapest, VII., Rákóczi-ut 84. valamint minden hazai könyvkereskedésben

PENZ

Bőrszóró, szappanok, érték-papírokra és vi. ék. lakaró-papírokra részvényekre!
Részvételi részvények: 750 K
Jószág: 8.-
Magy. v. f.: 23.-
Esküdt: 18.-
Olasz v. f.: 34.-
Győr. v. f.: 40.-
Hatal: 100.-
Csong. Jótételező: 240.-
Hatali részvények K 120
Konvertált Jótételező K 2.40

A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszthető. Ha részvényei már szétváltak, vagy a letelejéssel befejeződött ellenében a kölcsönt a felelő összegre felajánlják. Azonnali elintézés és legolcsóbb kamattal.

BEIFELD BANKHÁZ
BUDAPEST, Károly-körút 1. sz.
Alapítva: 1874-ben.

Magyar Lányok

Képes hetilap fiatal leányok számára.

Szerkeszti Tutsek Anna.

Előfizetési ára negyedévre 3 korona.

Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Egyenruhák

és egyenruhásati cikkek.

Polgári ruhák elegáns és futányos kivitelben

BLUM SÁNDOR

perzsa császári, szorb királyi és orosz császári nagy hercegi udvari szállítóval,

Budapest, IV., Váci-utca 15. szám.

Hogyan leszek egészséges ?

erre tanít a most megjelent 64 oldalnyi, képekkel ellátott

ingyen könyv

Ajánljuk tehát mindenkinek, i. olyanoknak, kik fejfájás, szédülés, ideges szívdobogás, étvágytalanság, histeria, ideges szív-, gyomor-, vese-, hólyag stb. bántalmakban szenvednek, forduljanak haladéktalanul intézetünkhöz s mindenki aki az alábbi szelvényt beküldi ingyen és bérmentve kapja a „Modern villamos gyógy-módról“ szóló könyvünket.

ELEKTRO VITALIZER

orvosi rendelő intézet

Budapest, VII., Károly-körút 2. sz. félemelet 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.

AZ „ELEKTRO-VITALIZER“

orvosi rendelő-intézet,

Budapest, IV., Károly-körút 2. szám, félemelet 10. sz.

Kérem küldjék meg nekem a Modern Villamos Gyógy-módról ingyen és bérmentve zárt borítékban.

Név:

Czím:

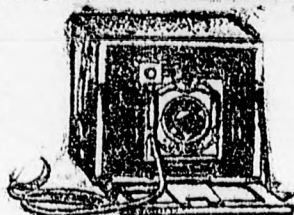
958. sorozat **Bon** 028. szám

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mű-és kísérőorvos
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.
köteles ezen utalvány beküldése mellett minden megrendelőnek 10% azaz tizenöt százalékos árkedvezményt adni az eredeti

F. Bergerand fils
párisi különlegességek
(óvszerek) gyártmányából. Kimerítő képos árjegyzék díjmentesen zárt leveleiben küldünk.
Kivágott az „Egyetemes“-ből. 25705

Fényképező

készülékek

Rietzschel, Georz, Rodenstock és Hüftig-féle hírneves gyártmányok **csekély havi részletfizetésre**

olcsó árakon. Mindenféle prizmás látcsövek, párisi színházi látcsövek a legkiválóbb optikával 35 koronától feljebb.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Budapest, VII. ker. Rákóczi-ut 30. szám.

Gazdag képes fénykép, vagy látcsőárjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges... 4 fillérrel, kompakt betűből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

Hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges... 4 fillérrel, kompakt betűből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Gyász esetben

ruhák soron kívül gyorsan festetnek feketére Haltenberger Béla ruhafestő gyárában Kassa. 27086

„Femme du Monde“

regret was prevented please call again for letter W. N. 100.

Fehérvarrást,

himzést és kelengye elkészítését jutányosan elvállal. Sziv-utca 50. sz. üzlet.

Aki házat, birtokot,

villát, telket venni, eladni akar az, forduljon Ujváry Vladár Bpest, II., Kapás-utca 12. sz. alatti szolid irodájához. Sommi néven nevezendő költség míg a szerződés meg nem kötöttet nincs.

Csemege szőlő.

Leghíresebbnek elismert visonta-hegyvölgyi kiváló ízletes chasselas, 5 kilós postakosarakint 3 korona. Megrendelhető Rusznyák Antal telepétől, Gyöngyös. 5743

Hónapos

szoba, különbejárato, villamvilágítás, lift használatával, a nyugati pályaudvar közelében V. Korál-utca 10. IV. emelet 38 azonnal kiadó.

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetve és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Csemege szőlőt

megvételre keresek. Csak nagyobb tételekre refektálok. Saját személyzetemmel szedetem. Aránjlatokat kér: Lázár József szőlőnagykereskedő Nagymaros (Hontmegye.) 5431

Állást

és melléklétfelkötést keresek igen jóvedelmező keresetre tehetnek szert törvényileg engedélyezett sorsjegyek eladásával, amely állal 10-30 koronig naponta könnyen kereshetnek. Ajánlatok Budapest: Főpostafiók 237.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 26703

Diszkrét kedvelők

kérjenek árjegyzéket az első magyar diszkrét-fotóiskolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Kőrmenten 120 fajta tülevelláfak, lombfák, sorfák, diszkrétjék és rózsafák kaphatók! 5440

Butor

új és használt beraktározásból visszamaradt, csillárok, lámpák, irodabehatározás, pénzszekrények barmulatos olcsón eladó. Beraktározási vállalat tulajdonos László Sámuel Központi városház épület Gerőczy-utca 2. raktár 10-11-12.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szönyegek, kényesítő körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoza 180 frt., íróasztal könyvszekrény, nyel, olajfestmények 2 frt., nagy perzsaszönyegek, lámpák, 3 águ villany 14 frt. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utczal sarokpincza. 26618

Parkettagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap-és államvizsgákra (egyéb tárgyakból is) Kolozsvarra; Budapestre ugyszintén államszámvetelési államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szemintárium; Budapest, VI., Rózsa-utca 44. III; 8

Szepességi csemegek

BARTA-féle veresáfonya befőtt, málna, szamóca-, csipkebogyózt, gomba- és huskonzerveket, pástetomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kerjen árjegyzéket.

Próbakísasszonyok

ajánkozik ügyes szabónó jó termettel. Szives ajánlatokat „Ügyes” jellegre e lap kiadóhivatalába kér.

Csemege szőlő

muskotály és pass-tuli fa'ok postakosarakint 2.80 kor., léti szőlő 2 kg. 12 kor., 100 kg. 40 kor. Szegülkörtö, csemegealma postakosarakint 2.40 kor. Zöld nagypaprika, paradicsom 1.60 kor. Vasnti rendelést csakis előleg beküldéssel szállít Szabo XII. Csongrádról.

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószozák és garson szobák Szalon börteltek, gyönyörű tükrök, diván, börteltek, íróasztal, porzsaszönyegek és egyes darabok; Földes B, VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Birsalmát

nagy vemes fajokat postakosarakint 2.40 kor., 25 kg 8 kor. Papirhéju idei nagy diók 5 kilós zsákban 3.50 kor. Háziilag főzött macarizkvarnak kiltója 2 kor. kiltónó szilva ekvárak 1.20 kor. szállít Szabo XII. Csongrádról.

Magyar és német

gyors írásban, gépirásban teljesen jártas kísasszony azonnali belépésre állást keres kereskedelmi vállalatnál vagy pénzintézetnél. Ajánlatok „Munka szerető” jellegre állat a kiadóhivatalba keretnek.

Ha köhög

vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. 25721szo

Építkezéseket!

Gyarak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes tevékenet törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsodyépítési iroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 782

BUTOROK

háló-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, és mahagoni butorok, szönyegek és függönyök, valód angol börgarnitúrák eladása és vétel.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263 Kézinczy-utca sarok.

Ki a YES-OUI-SI

ezt a lapot megrendell, jászva minden megérkezéskor mátkül és önállóan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyedévenként minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket elfogad és műtatványzámokat küld a kiadóhivatal. Budapest, Andrássy-ut 92. szám.

Polgári Iskolai

reáliskola, gimnázium, kereskedelmi, egyéves önkéntességre képesítő vizsgákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrovidebb idő alatt a legjobb sikerrel előkészít. „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. em. 3. ajtó. 26814

Veresáfonyabefőtt

BARTA-féle, 5 kilós postakosarúveg 6.-ko reka FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26972

Régi BUTOR-SZALON

Budapest, Ferenciek-toro 3. főemelet. Vétel és eladás polgári, urasági berendezések, keleti szönyegek, csillárok, tükrök és régiségek. 30% megtakarítás. Telefon 82-13. 26926

Csemege szőlőt

legnemesebb fajokban, zamatos finom körtét, változatos legszébb almát 5 kilós postakosarakint 3 koronáért szállít Rottmann és Keller szállótelepe és kertészete Kiskunhalason.

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi, barmely érettségi vizsga letovéséhez igényelt tantárgyakból legjobb módszer szerint tanít és tanítat kiltónó philologus és matematikus. Egyenkint oktatás. Tanítványok csak korlátolt számban vétetnek fel. A barmulatos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megtekinthetők. Goitein Heinrich Budapest, VII., Damjanich-utca 39. II. emelet 10.

Modern urasági butorok

alkalmi vétel és eladása háló-, ebéd-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és réz butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tör 8. sz. emelet Gyár-utca Telefon 14-09.

BELHURUT,

(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle PEKETE-APONYA GYÖGYBÖR gyógyszerész és gyógyszeresknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üveget 8.-koronáért barmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

INGYENI SÉRVKÖTŐ,

műlábak, műkezek műfüzők, támgek, egyenestartók haskötőkről és az összes betegápolás cikkekről szóló nagy képes árjegyzéket bárkinek ingyen és barmentve, zárt borítékban küldjük

Univerzális sérvkötők

páratlanok, kis gummi nyomlappal legnagyobb sérv elzárható.

Sérvkötők

egyoldalu 4-14, kétoldalu 8-28, gummitól 6-12 K. Gumi harisnyák Haskötők mérték szerint készíttetnek

MAGYAR ORVOSI MUSZERTAR

Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Fontos címre és a városközpontba kerültek.

Urasági butorokat, szönyegek, csillárokat

és legteljesebb berendezéseket (gyarakat és üzleteket is) veszek és eladok Nagy Zsigmond VI., Lázár-utca 3. (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stüszertü mátt és fényezett mahagoni plisander vagy másfajta háló, ebéd-, uriszoba és szalonbutorokban. Börteltek, börgarnitúrák és kárpitosfélekben Peresa, smyrna és más szönyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokban gáz, villamos stb.-hez. 26597

Veszek zálogcédulákat,

elzalogosított briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Fenyőborovicska

(Gumporus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- barmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Vadászfegyver

2 csövű, hibátlan, Lankaster 15 frt., finom Hammerles és finom Drilling áron alul. Ugyszintén fényképező gépek és látszerészeti cikkek, valamint rajzeszközök, szemüvegek olcsó árban Radónál, Egyetem-tér 5. Kivánatra visszaadom a pénzt.

Urasági butor

Eladok és veszek: mahagoni hálószozobákat, ebéd-étkezőket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsaszönyeget, függönyöket, üveg-és bronzcsillárokat, petroleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás! IV., Sommelweiss-(Ujvilág-) utca 21., kapubejárat. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen.

26618

Börteltek

érsajtolás és börteltek

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börteltek és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt szökek átalakítása börteltekre olcsó árban. Legolcsóbb börteltek és állványok.

Polgári árák!

Pontos kiszolgálás! Kiltónó szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.

Zellszka János

angol ur szabótanár BUDAPEST, Andrássy-ut 58. I. em. Állandó választék a legdivatosabb angol és bel-töldi szövekből.

Stenográfia

Budapest legnagyobb és legkedveltebb gyorsíróiskolája a „Stenográfia” országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiróiskola. — Kereskedelmi szaktanulmányok. — VII., Kézinczy-utca 8. I. em. 30. (Ossze nem tévesztendő a Kézinczy-utca 3-as szám alatti Stolcsele iskolával).

Magyar kir. államvasutak, 188421/907. szám.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a Czegléd állomáson létesítendő új felvételi épület előállításához szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapestben, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magas építmenyi ügyosztályában (VII. ker., Teréz-körút 56. sz. III. em. 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1907. évi október hó 18-án déli 12 óráig nyújtandók be, alulírt igazgatóság építési és pályafenntartási főosztályában (Budapestben, VI. ker., Teréz-körút 56. II. em. 10. ajtó.) Az ajánlat 1 korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres hálveget ellátva és lepecsételve a kövétékez felirattal nyújtandó be. „Ajánlat a Czegléd állomáson létesítendő új felvételi épület munkáira.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat a henyuítást megelőző napon vagyis 1907. évi október hó 17-én déli 12 óráig 9500 korona azaz kilenczezeröttszáz korona barmatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapestben, VI. ker., Andrássy-ut 75. sz. földsz.) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban.

A barmatpénzről szóló lefétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és barmatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapestben, 1907. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

LEGUJABB

„A férj, feleség s a gyermek jogviszonyai” Családjeji tanulmányok. Irta Dr. VIRÁGH GYULA. Ára 2 kor. 40 fill.

Kapható a kiadó Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. és minden hazai könyvkereskedésben.